

WIADOMOSCI Z POLSKI Str. 12-13

ECHO TYGODNIA

ECHO
WEEKLY
Cena \$1.00
Nr 112

Niezależny magazyn dla każdego Toronto 29 listopada-5 grudnia 1984

WALKA NA PIĘŚCI O POKÓJ

Rozboj na Uniwersytecie
w Toronto

"PRZYJEZDZA CYRANKIEWICZ"

Sobota 24 grudnia Od rana telefonu Do Toronto przyjeżdża Jozef Cyrankiewicz Niemożliwe! Co on tu robi Okazuje się, że jest gościem torontonskich miłośników pokoju i weźmie udział w dyskusji na torontonskim uniwersytecie U of T Dzisiaj wieczorem

Ano, trzeba Jozka godnie powitać. Już my najlepiej wiemy jaki to anioł pokoju

Nikomiu w Polsce nie trzeba tłumaczyć za ile cierpienia Polaków odpowiedzialny jest ten najdłuższy w historii kraju premier Dane encyklopedyczne mówią - od 1973 przewodniczący Komitetu Obronców Pokoju

została ulotka w języku angielskim

Autorzy jej apelują do zebranych o odrzucenie komunistycznego pokoju i przypominają, że jego rzecznikiem był właśnie Cyrankiewicz Zadają by zapytac organizatorów dlaczego go zaproszono "Domagaj się pokoju tylko w wolności i godności"

Wieczorem kilkanaście osób z Polish Canadian Action Group lub z tą organizacją zaprzyjzaznionych zjawia się w sali Convocation Hall Oczekiwani są mówcy, jak głosi reklama imprezy opatrzone rysunkiem atomowego grzyba, z różnych krajów świata - większość jednak zaprzyjzaznionych ze Związkiem Sowieckim

Ulotki o Cyrankiewiczu krążą już po sali Dotarły do organizatorów
Dokonczcie

Z OSTATNIEJ CHWILI

WARSZAWA 27 XI Zapowiedziano że 30 listopada władze podadzą do publicznej wiadomości ostateczne wyniki sekcji zwłok ks Jerzego Popiełuszki

Oznajmił to rzecznik rządu PRL Urban na spotkaniu z dziennikarzami zagranicznymi Jak wynika ze wstępnych ustaleń stwierdził uszkodzenia ciała nie były bezpośrednią przyczyną śmierci księdza Urban utrzymywał że ks Popiełuszko został uduszony i dopiero potem wrzucony do wody

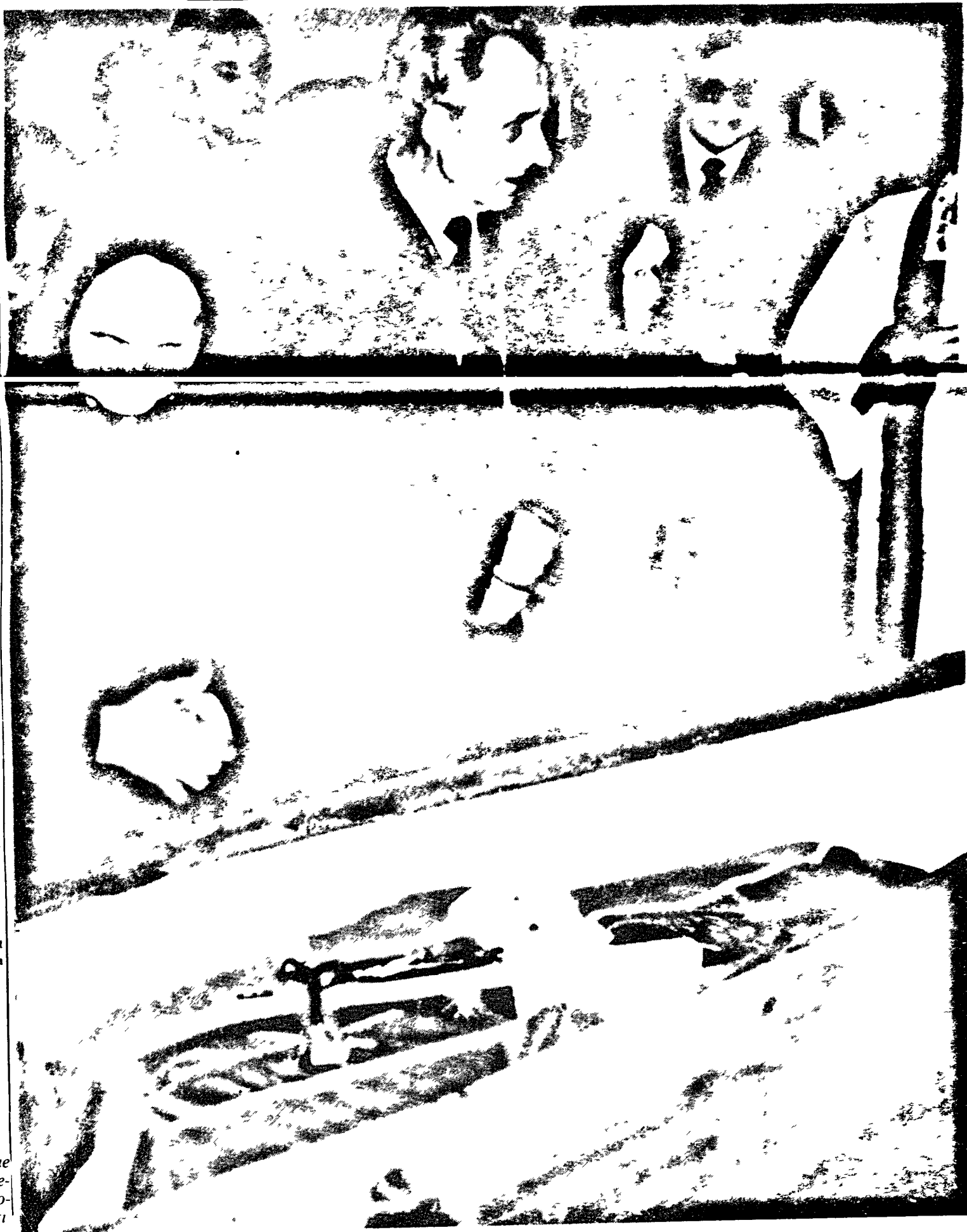
Na tej samej konferencji rzecznik rządowy zapowiedział przekazanie, w najbliższym czasie akt sprawy do sądu Ma to nastąpić w grudniu Można się spodziewać, że proces będzie jawny, dodał Urban

LISTY Z POLSKI

21 10 84
Kochany,

Rano bylam na mszy sw w Katedrze - nie zauwazyli faktu porwania księdza Popiełuszki Poszłam więc jeszcze raz, wieczorem, do kościoła sw Stanisława Kostki Tam tłum zbity w kościele, na dziedzińcu, poza ogrodzeniem, w parku Ludzie się modlą, czytają gazetkę z opisem zdarzenia Rano, o 10 00 przemawiał tam
Ciąg dalszy str 11

DOKUMENT ZBRODNI

Marianna i Władysław Popiełuszkowie nad trumną syna - kapelana Solidarności, księdza Jerzego Popiełuszki, zamęczonego przez oficerów ministerstwa spraw wewnętrznych PRL. Na zwłokach ślady tortur i bicia. Twarz zniekształona, nie do poznania. Zmiazdzone ręce.
Dalsze zdjęcia str. 12-13

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF

GRAZYNA FARMUS

Współpracują

Zofia Boncza, Bohdan Ejbich,
Magdalena i Marek Czyżycy,
Zbigniew Farmus,
Karolina Jankowska, Olimpia Orlewicz,
Ewa i Michał Rejkowscy,
Janusz Pietrus i inni

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

TELEFON 531-5523

UWAGA dyżury przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5	Stale ogłoszenia w kąciu handlowym
2 kolumny x 1 cal \$ 10	3 miesiące \$ 42
1 kolumna x 2 cale - \$ 10,	Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy
1/2 strony \$ 175	i jej poszukiwaniu bezpłatnie
1 strona - \$ 350	

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrotów
w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata półroczna \$ 25, roczna \$ 50

WSPÓLNY LOS

W ostatnich dwu tygodniach, z Batorego i z promu Rogalin, zeszło w Niemczech Zachodnich w sumie 428 pasażerów. Zwracają się o azyl polityczny. Zostają na Zachodzie.

W samym Hamburgu przebywa w tej chwili około 7 tysięcy polskich uchodźców. Co czeka tych ludzi? Nie jest to tajemnicą ani dla nas, ani dla nich. Wielu, jeśli nie większość, spędzi w obozach dla uchodźców miesiące, może lata.

Łączy nas z nimi specjalna więź, wspólnota decyzji życiowej, wspólnota losu. Dzieli nas kawałek papieru - dokument przyznający obywatelstwo Kanady, zaświadczenie o otrzymaniu statusu *Landed Immigrant*. Dla nich, w tej chwili, jest to przepasek.

Sprowadzenie tych ludzi jako imigrantów powinno stać się jednym z czołowych zadań polskich organizacji, Kongresu Polonii Kanadyjskiej, Kongresu Polonii Amerykańskiej. W kołach prawników kanadyjskich odezwały się głosy, by uchodźców przyjmować poza wyznaczanymi przez rząd kontyngentami - "quotas". Inicjatywa ta zasługuje na jak naj-energiczniejsze poparcie.

Jacek Adolf

KONIEC PROSOWIECKIEGO UNESCO?

Do USA, które postanowiły wystąpić z UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) na początku tego roku (pisałem o tym w tym miejscu w numerze 66) obecnie dołączyła Wielka Brytania. Jest to decyzja ze wszech miar słuszna, gdyż UNESCO w ciągu ostatnich 10 lat pod przywództwem swego "dyktatora" Amadou M'Bowa stało się zorganizowanym przez blok sowiecki antyzachodnim i antyamerykańskim forum marnotrawiącym pieniądze m.in. na 6 oficjalnych limuzyn M'Bowa i gaze dla sowieckich szpiegów. 12 na kilkudziesięciu szpiegów sowieckich wydanych w roku ubiegłym z Francji było pracownikami

UNESCO i trzem wchodzącym w skład Sekretariatu UNESCO M'Bow wysyłała gaze do Moskwy prawie do roku po wydaleniu.

UNESCO będąc głównie sowieckim ramieniem deprecjacji zachodnich demokracji i ataku na instytucję wolnej prasy oraz z drugiej strony osrodkiem apoteozy bloku sowieckiego stało się także jedną z najbogatszych światowych instytucji przekazujących poważne fundusze - głównie zachodnie, gdyż samo USA dawało 25% rocznego budżetu - na krzewienie "w ramach oświaty, nauki i kultury" marksizmu-leninizmu w krajach III świata.

USA i Wielka Brytania zapowiedziały, że po wystąpieniu

● Ponad 500 osób zginęło w stolicy Meksyku Mexico City na skutek eksplozji gazu i ponad 7-godzinny pożar. Około 1500 osób zostało rannych, a 100000 mieszkańców robotniczej dzielnicy Tlalnepanitla zostało ewakuowanych na czas odgruzowywania i poszukiwania zwłok.

● Spotkanie na szczycie w styczniu przyszłego roku? Z wielu dobrze poinformowanych źródeł napływa wiadomość, że 7 stycznia 1985 roku w Genewie dojdzie do amerykańsko-sowieckiego spotkania na szczycie. Możliwe, że stronę amerykańską będzie reprezentował Sekretarz Stanu G. Shultz, a sowiecką minister spraw zagranicznych A. Gromyko.

● Jastrząb Kirkpatrick rezygnuje ze stanowiska ambasadora USA w ONZ. Amerykański ambasador w ONZ 58-letnia Jeanne Kirkpatrick oświadczyła, że rezygnuje ze stanowiska po zakończeniu 39 sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ w grudniu i zamierza wrócić do życia prywatnego. Wcześniej J. Kirkpatrick uczyniła jasnym, że pragnie otrzymać wysokie stanowisko w Białym Domu najchętniej stanowisko jego doradcy do spraw bezpieczeństwa. Prezydent Reagan oświadczył jednak, że jest zadowolony ze swego aktualnego doradcy, którym jest Robert McFarlane.

Rzecznik Białego Domu podał, że Kirkpatrick nie złożyła jeszcze oficjalnie rezygnacji, dodając, że prezydent Reagan jest całkowicie zadowolony z jej pracy na stanowisku amerykańskiego ambasadora w ONZ i pragnie by pełniła je dalej.

J. Kirkpatrick wstąpiła przed laty do Partii Demokratycznej nigdy jej nie opuszczając. Ma opinię jastrzębia i zdecydowanego antykomunisty.

● Palestyńska Rada Narodowa spotyka się w Jordanii. XVII Zjazd Palestyńskiej Rady Narodowej miał miejsce w Ammanie. Wiele frakcji PLO zbojkotowała Zjazd, ale przywódca PLO J. Arafat był obecny. W obradach Zjazdu uczestniczył również król Jordanii Hussein, który 14 lat temu po krwawych walkach wypędził

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

PLO z Jordanii. Według źródła jordanckiego król Hussein wziął udział w zjeździe, gdyż nie chce by miejsce Arafata zostało zajęte przez kogoś innego. Z kolei Arafat przełknął gorzką pigułkę i zwołał zjazd do Ammanu, gdyż nie uzyskał zgody na jego odbycie w żadnym innym kraju arabskim. Biorący udział w zjeździe Palestyncyzycy oficjalnie nie wykonali żadnego gestu dezaprobaty, gdy na sali obrad pojawił się król Hussein, który osobiście dowodził swym wojskiem w 1970 roku, gdy zostało zamordowanych tysiące Palestynczyków, podczas akcji "czyszczenia" Jordanii z PLO.

J. Arafat w wystąpieniu do delegatów powiedział, że PLO będzie stosowała wszystkie środki, militarne i polityczne, w walce z Izraelem okupującym ziemie arabskie.

Obserwatorzy Zjazdu podali, że Zjazd potwierdził głębokie podziały i dramatyczne różnice zdań w PLO i nie udało mu się w najmniejszym stopniu ich zmniejszyć.

● Biali emigrują z RPA. W ostatnim czasie głównie z powodu zamieszek w kraju oraz bardziej rygorystycznego obowiązku służby wojskowej opuszcza RPA na stałe coraz większa liczba białych. Dane z tego półroczna są większe o prawie 50% w porównaniu z danymi I półroczna br. Średnio około 140 rodzin białych emigruje z RPA miesięcznie. Dokąd? Około 20 rodzin do Australii, 30 do Wielkiej Brytanii, 40 do Izraela i 50 do USA. Jednakże pomimo zwykłego trendu emigracji białych z RPA kraj ten ciągle ma nadwyżkę białych osiadających w nim na stałe. W sierpniu br. nadwyżka przybyłych nad tymi, którzy opuścili RPA w tym miesiącu wyniosła 1460.

Demografowie i politycy uważają tę nadwyżkę za niebezpiecznie niską i niektórzy z nich podjęli kampanię na rzecz zwiększenia kwoty imigracyjnej. Środki masowego przekazu

podkreślają, że można i trzeba zahamować rosnący trend opuszczających RPA i proponują m.in. złączenie ustawy o obowiązku służby wojskowej, która w RPA jest obowiązkiem jedynie białych, gdy dla kolorowych jest ochotniczą. Federalna Partia Postępu walczy o zniesienie obowiązku służby wojskowej i zastąpienie poborów do wojska armią ściśle zawodową. Rząd sprzeciwia się temu, gdyż pragnie zachować armię złożoną z białych.

● Lewicowe ugrupowanie partyzanckie ostrzelało ambasadę amerykańską w Lizbonie "za imperialistyczne wpływy USA w Portugalii". Trzy samochody zostały zniszczone. Nie zanotowano ofiar wśród ludzi.

● 4,6 miliona dolarów za obraz Modiglianego. Obraz Amedeo Modiglianego "La Reveuse" został zakupiony na aukcji w Nowym Jorku za sumę 4,6 miliona dolarów. Modigliani zmarł w wieku 36 lat w 1920 roku z biedą i w nędzy.

● Drugi człowiek otrzymuje sztuczne serce. Po raz drugi w historii lekarze amerykańscy wszczepili sztuczne serce człowiekowi. Otrzymał je w szpitalu Humana w stanie Louisville 52-letni William Schroeder.

Głównym chirurgiem był tak samo jak za pierwszym razem dr William de Vries. W 6 godzin po 6 i półgodzinnej operacji pacjent znalazł się ponownie na stole operacyjnym. Powodem był poważny krwotok, który udało się przerwać. Asystent głównego chirurga dr Allan Lawing oświadczył po powstrzymaniu krwotoku, że sztuczne serce funkcjonuje normalnie. Zona Schroedera i jego 6 dzieci znajdowali się w pobliżu sali operacyjnej i otrzymywali na bieżąco informacje o przebiegu operacji. Po jej zakończeniu Schroeder, któremu lekarze dawali najwyższą ocenę życia bez operacji, uscisnął lekko ręce lekarzom w odpowiedzi na pytanie jak się czuje. Według lekarzy Schroeder nie był odpowiednim kandydatem na otrzymanie serca ludzkiego, gdyż przekroczył 50 lat.

Lekarze oświadczyli również, że jeśli Schroeder przeżyje najbardziej krytyczny okres pooperacyjny jest szansa, że będzie żył do dwóch lat. Według twórcy sztucznego serca dra Roberta Jarvika, sztuczne serce, które wszczepione zostało Schroederowi ma zdolność funkcjonowania od trzech do pięciu lat. Z 40 milionami uderzeń rocznie jest lepsze od serca, które wszczepiono dwa lata temu B. Clarkowi. Wazy ono 2/3 funta i kosztuje 15 500 dolarów. Zewnętrzna aparatura kierująca pracą serca kosztuje 40 000 dolarów. Pierwszy pacjent ze sztucznym sercem 62-letni B. Clark żył 112 dni, po operacji wszczęcia i zdaniem lekarzy żyłby dłużej, gdyby nie zawiodły jego płuca i nerki.

W każdym razie bez USA, Wielkiej Brytanii, a prawdopodobnie, że w dalszej kolejności

SWIATOWIT

BUNT IDEOLOGÓW REZYGNACJA MINISTRÓW GABINETU LEVESQUE'A

W ubiegły wtorek premier prowincji Quebec Rene Levesque oświadczył, że niepodległość Quebecu nie znajdzie się w jego najbliższym programie w wyborach do władz prowincjonalnych

Tegoroczne badania opinii publicznej w prowincji ujawniły spadek popularności programu separatystycznego, stanowiącego integralną część światopoglądu P Q. Również ostatni Zjazd tej partii uchwalił, że podstawowym hasłem w kolejnych wyborach powinna być niezależność Quebecu.

Popularność partii spadła do 23 procent, gdy Liberalowie w prowincji mogą liczyć na 58 procent głosujących.

Levesque i skupiona wokół niego grupa umiarkowanych orzekli, że kontynuacja niepopularnego w społeczeństwie hasła może pogrozić rządzącą partię, zmieniając radykalnie front. Sprawy gospodarcze - powiedział - powinny mieć pierwszeństwo i dlatego zamierza rozszerzyć współpracę z federalnym rządem konserwatywnym, by uzyskać korzystne dla prowincji układy.

I oto stała się rzecz zaskakująca.

Trzon gabinetu Levesque'a złożył rezygnację na znak protestu wobec zmiany linii politycznej. Ministrowie oświadczyli, że Levesque pragnie utrzymać władzę za wszelką cenę.

Rezygnację złożyli - Jacques Parizeau, minister finansów - główna podpora rządu Levesque'a, minister transportu oraz dwóch posłów z tylnych ław parlamentu. Trzech innych posłów gabinetu zagroziło również rezygnacją.

W wyniku tych rezygnacji rząd stracił swą ogromną przewagę w parlamencie. Obecnie ma on zaledwie 7 posłów więcej niż opozycja. Absencja rządzących posłów może doprowadzić do sytuacji, w której przegłosowana zostanie przez opozycję decyzja z wolą rządzącej partii niezgodna, a jest to podstawą prawną do rezygnacji rządu i rozpisania nowych wyborów.

Przywódczo Rene Levesque stanął pod znakiem zapytania. A przed partią PQ stało zadanie czy zapomnieć o ideologii i przyjąć pragmatyczny punkt widzenia, dając pierwszeństwo sprawom gospodarczym czy trwać przy pryncypach ryzykując zejście do opozycji po prowincjonalnych wyborach.

BIURO POMOCY NOWO PRZYBYŁYM

192 Garden Ave, Toronto
Tel (416) 588-1659

zawiadania, że zostało zamknięte z dniem 1 listopada 1984 roku z powodu zakończenia dotacji rządowych.

Dyżury członka Komisji Emigracyjnej KPK - Okręg Toronto w sprawach porad emigracyjnych oraz akcji sponsorowania odbywają się w byłym lokalu Biura we wtorek w godz. 12:00-19:00.

PACYFISTA KRYMINALISTA

Działacz "ruchu pokoju" z Toronto Kenneth Deyarmond uznany został winnym pobicia dwóch oficerów policji, użycia groźby wobec osoby chronionej przez międzynarodowe prawo. Wydarzenie miało miejsce podczas przyjazdu Królowej Brytyjskiej do Kanady w Torontonskim Sheraton Centre we wrześniu.

Sędzia skazał Deyarmonda na 6 miesięcy więzienia, iz wyrok jest ostrzeżeniem, że przemoc podczas demonstracji nie będzie dłużej tolerowana przez prawo naszego spokojnego kraju.

Deyarmond odsiadywał już wyroki za rabunek, kradzież, narkotyki, a ostatnio stał się działaczem kilku organizacji działających na rzecz pokoju i rozbrojenia.

Na demonstracjach pacyfistów w Toronto wielokrotnie dochodziło do bicia kontrdemonstrantów i policji. Wyroki w tych sprawach były dotąd raczej łagodne.

ZAOSTRZENIE PRAWODAWSTWA

Minister Sprawiedliwości John Crosbie zapowiedział, że jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia wprowadzi do parlamentu nowe projekty ustaw.

Mają one zaostrzyć przepisy prawne dotyczące następujących dziedzin:

- prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwym pod wpływem narkotyków czy środków chemicznych i farmakologicznych,

- rozpowszechniania i uprawiania propagandy nienawisci,
- produkcji i sprzedaży artykułów pornograficznych, a także pornografii i przemocy w filmach i sztuce,

- stręczycielstwa i prostytucji,
- dręczenia dzieci.

Sprawa przywrócenia kary śmierci i wyjęcia przerywania ciąży spod prawa kryminalnego nie będzie omawiana w tym roku w jego ministerstwie - powiedział Crosbie. Niewykluczone jednak, że dojdzie do wolnego głosowania w tych sprawach w parlamencie.

W sprawie przywrócenia kary śmierci Crosbie uważa, że głosowanie powinno być całkowicie wolne to znaczy niezależne od reguł partyjnej dyscypliny. W sprawie tej posłowie powinni kierować się własnym sumieniem. Podobną opinię podziela Brian Mulroney, który dodał, że problem kary śmierci nie jest dla jego rządu priorytetowy. Crosbie wraz z prokuratorem generalnym Elmerem MacKay przeprowadzi dwudniowe rozmowy z przedstawicielami prawa z prowincji kraju.

POLICYJNA DEMONSTRACJA

Policjanci z prowincji Quebec urządzili w ubiegłym tygodniu przed budynkiem parlamentu w stolicy prowincji demonstrację. Domagali się oni podwyżki płac zgodnej z proponowaną przez ich mediatora podczas ustalania nowego rzą-

dowego kontraktu o pracę. Demonstracja była zdyscyplinowana, lecz wcale nie cicha. Policjanci wznosili okrzyki, śpiewali i skandowali hasła. Kawalkada policyjnych wozów w mieście wzbudziła sensację. W tym dniu odbył się też "mini" strajk policyjny. Funkcjonariusze prawa nie wlepiali automobilistom mandatów.

NOWY AMBASADOR

Nowym ambasadorem Kanady w Waszyngtonie został mianowany szef biura CTV w Ottawie Bruce Phillips.

POWSZECHNOSC UTRZYMANIA

Minister zdrowia Jake Epp oświadczył, że rząd kanadyjski utrzyma wydatki na zasiłki rodzinnych i rent starczych niezależnie od dochodów. Utrzymując powszechność opieki społecznej wprowadzi się natomiast jej różne zależne od wysokości dochodów opodatkowanie. Epp udzielił w tej sprawie wywiadu montrealskiej gazecie La Presse.

O zmianach tego systemu zostanie poinformowane społeczeństwo podczas przygotowanego na wiosnę programu ministra finansów Michaela Wilsona.

TORONTONSKA KLĘSKA KARALUCHY

Rzecznik Metro Housing Authority oświadczyła, że w całym Toronto mają problemy z karaluchami - niezależnie czy są prywatne luksusowe czy subsydiowane przez państwo. Była to odpowiedź na prośbę jednej z mieszkanki miasta, która ubiegała się o subsydiowany domek w nadziei, że pozbędzie się wreszcie tych nieprzyjemnych owadów.

Zwróciła się o pomoc do władz Metro Housing, gdy w uchu jej córki lekarz znalazł kilka małych karaluchów.

Według raportów władz sanitarnych Toronto jest miastem o najwyższej liczbie karaluchów.

MILLER I KOBIETY

Kandydat na premiera Ontario Frank Miller obiecał, że w jego rządzie znajdą się o trzy więcej kobiety oraz wprowadzi zmiany w społecznych programach, które ułatwią kobietom życie. Kobiety i ich głosy mogą być w kampanii wyborczej Millera decydujące.

TRZYMAJCIE SIĘ FAKTÓW

Premier Mulroney wydał dla pracowników służb publicznych okólnik dotyczący ich kontaktu z prasą. Podczas wywiadów będzie im wolno jedynie trzymać się ściśle faktów, zabronione są dyskusje na temat polityki rządu, przyszłych jego decyzji czy też decyzji ministerstwa. W wyjątkowych tylko sytuacjach dopuszcza się opinie prywatne "off record".

Przepisy takie zostały już wprowadzone w 1979 za rządów Clarka i kontynuowane przez Trudeau, lecz powszech-

nie je łamano. Mulroney podkreślił, że pracownicy rządowi powinni dostarczać informacji prasie, lecz podkreślił, że powinny one wyłącznie dotyczyć faktów.

JESZCZE O BOJACH Z PRASĄ

Joe Clark zaatakował w ubiegły poniedziałek kanadyjskie środki masowego przekazu o próbę obalenia obecnego torysowskiego rządu. Stwierdził, że posiadająca dużą władzę grupa dziennikarzy pracowników uczelni i biurokratów działa w tym kierunku. Wśród dziennikarzy wymienił m.in. komentatora Richarda Gwynna.

Nie jest jasne czy wystąpienie ministra spraw zagranicznych spotkało się z potępieniem premiera Kanady. Faktem jednak jest, że po spotkaniu ich obu, Mulroney stwierdził, że sprawa była omawiana, a Clark temu zaprzeczył.

WIĘKSZA NĘDZA

Ponad 5,6 miliona Kanadyjczyków żyje w nędzy, oświadczył senator David Croll. Są to dane znacznie wyższe od tych jakie opublikowała niedawno agencja Statistics Canada. Według SC 17,8 procent kanadyjskiej populacji, czyli blisko 4,3 miliona ludzi jest biednych. Przyjmuje ona, że jeśli rodzina zmuszona jest do wydawania 62 procent swych dochodów na żywność i mieszkanie - jej warunki życiowe są ciężkie. Obliczenia te zrelatywizowane są dla różnych społeczności. Przeciętnie jednak oblicza się, że dla rodziny złożonej z 4 osób linia nędzy w zależności od prowincji i miejscowości na wysokości 14 106 do 19 176.

Senat przyjmuje znacznie bardziej surowe kryteria wyznaczenia trudnych warunków materialnych do rodzin 19 940 dol. w 1983 roku na 4 osobową rodzinę oznaczało ciężką sytuację. W 1984 roku twierdzi senator Croll dla samotnej osoby granicą nędzy będą zarobki roczne w wysokości 9 140, a dla rodziny 4-osobowej 21 350.

CZY KANADA PRZYJMIE UCIEKINIERÓW Z POLSKI?

Jak pisaliśmy poprzednio Kanada zmniejszyła swe imigracyjne kwoty. Równocześnie władze imigracyjne poinformowały, że kraj nasz przyjmie może tylko 20 000 osób zakwalifikowanych jako "refugee" - uciekinier polityczny. Obecne priorytety imigracyjne nakazują przyjmowanie przede wszystkim uciekinierów w obozach w Tajlandii, gdzie wciąż istnieje zagrożenie życia. Uciekinierzy z Europy Wschodniej oczekujący w obozach Austrii, Włoch i Niemiec Zachodnich traktowani są jako najmniej zagrożona grupa w porównaniu z uciekinierami z Ameryki Środkowej czy Azji. Ostatnio Kanada przyjmowała około 100 rocznie uciekinierów z każdego z obozów w Europie Zachodniej. Ostatnie wielkie zejście ze statku Batory w portach Niemiec i Holandii dostarczyło z pewnością Kanadzie nowych starających się o stały pobyt.

ZWIĄZKI ZAWODOWE POMAGAJĄ MORGENTALEROWI

Związki Zawodowe OFL udzieliły finansowej pomocy w wysokości 3000 dolarów doktorowi Morgentalerowi.

Morgentaler został 2 tygodnie temu uniewinniony z zarzutu potajemnego przerywania ciąży. Decyzja jury miała na celu zmianę przepisów prawnych w tej dziedzinie, tak by decyzja kontynuowania czy przerywania ciąży należała do kobiety.

Morgentaler wystąpił jako gościnnie mówca podczas 300-osobowego lunchu w OFL. Podczas swego przemówienia przypomniał robotniczemu delegatowi, iż pochodzi z rodziny organizatora związków zawodowych w Polsce, a jego matka należała do socjalistycznej żydowskiej organizacji BUND. "Rosłem z etosem społecznej sprawiedliwości" powiedział m.in. "Bogate kobiety zawsze mają możliwość przerywania ciąży".

Zarząd PCAG niniejszym zawiadamia, że poniższe kwoty zostały wysłane na pomoc Solidarności w Polsce za pośrednictwem Kultury paryskiej.

\$ 260 00 - z puszek i prywatnych dotacji,

\$ 396 00 - ze zbiórki podczas demonstracji pod konsulatem w związku z zaginięciem ks. Popieluszki,

\$ 445 00 - ze zbiórki pod Pomnikiem Katyńskim przekazane przez Centralny Komitet Weteranów.

\$ 416 00 - zbiórka w kościele św. Teresy w Toronto w czasie mszy odprawionej w intencji ks. Popieluszki,

\$ 525 00 - zbiórka w kościele rzymsko katolickim w Kitchener w czasie mszy odprawianej w intencji ks. Popieluszki.

ZARZĄD PCAG

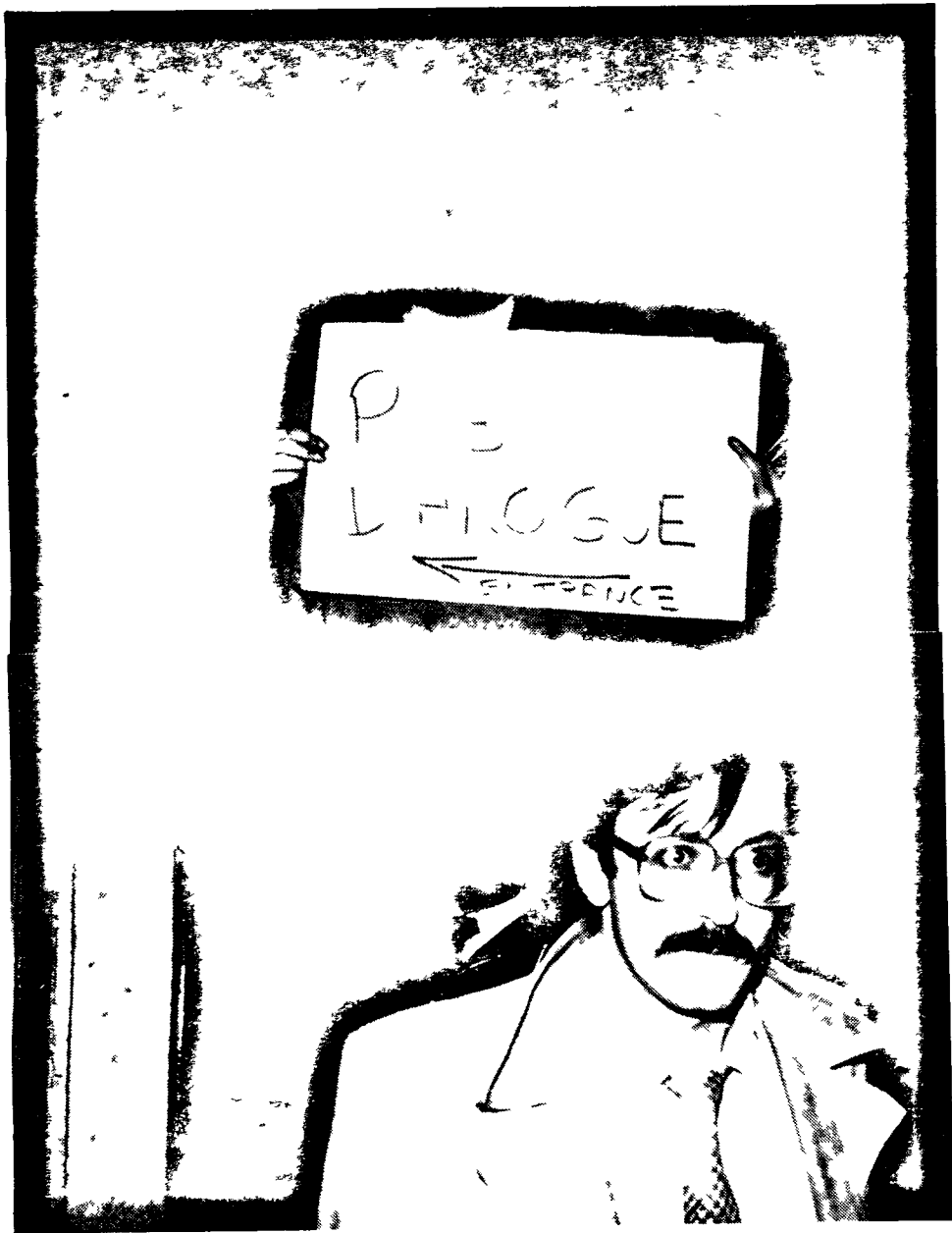
Federacja Polek w Kanadzie Ogniwo nr 1 zorganizowało wieczór wspomnień o bohaterskim księdzu "W służbie ce" "W służbie Bogu i Polsce". Organizowała Maria Bieniasz. O służbie Bogu mówił ksiądz Kazimierz Krystkowiak, proboszcz parafii Matki Boskiej Częstochowskiej. Słowo wiążące prowadziła Maryla Kozera. Urywki z kazań odczytała Irena Habrowska-Jellaczyc. Opowiedziała też swoje wrażenia z pogrzebu księdza Popieluszki i wyrecytowała elegię Tadeusza Szymy "Na śmierć księdza".

Wieczór zakończono modlitwą.

Tło muzyczne przygotował Krzysztof Lewandowski - z PCAG.

Dla uczczenia 40-lecia walk Armii Krajowej z Niemcami, które w 1944 roku osiągnęły największe nasilenie, Koło AK - Oddział w Toronto wydało jednodniówkę pt "ŻOŁNIERZE ARMII KRAJOWEJ MOWIĄ".

Jest ona do nabycia w Kole Byłych Żołnierzy Armii Krajowej, 450 Wolmer Road, apt 905 Toronto M5P 2X8. Cena 1 dol. Zamawiać ją można pisemnie lub telefonicznie 229-3576 (prezes A Sas-Korczyński) i 233-3503 wieczorem (skarbnik Maria Dobrzańska).

Napis "Dialog publiczny" cudownie w koszu odnaleziony
Leszek Prusinski wraca na salę w poszukiwaniu sprawców swego pobicia

Dokument z sali

Kiedy zjawiam się przed Convocation Hall drzwi już są zamknięte Organizatorzy wpuszczają tylko znane im osoby. Obce legitymują.

PUBLICZNY CZY WE WŁASNYM GRONIE

Przed drzwiami zmarznięta uniwersytecka straż. Nie wpuszczają już nikogo. "Jesteśmy z prasy, chcemy wejść." "To nie jest publiczne spotkanie" odpowiada ciec.

"Jak to nie", obrusza się ubrany w meksykańską kapę Anglosas. O tu wisiał napis "Public Dialogue" - dialog publiczny i już go nie ma.

Właśnie, że jest, woła ktos, wygrzebując z kosza karton.

Anglosas wygląda mi na działacza pokoju. Rozdaje jakieś ulotki. Na różowych kartkach pod hasłem "Wojna i pokój - mówi Związek Radziecki" cytaty z Lenina, Gromyki, Kosygina i "Prawdy".

Niedobrze. Ale przeczytać można. "Nie jesteśmy pacyfistami. Nie popieramy pokoju za każdą cenę" czytamy Brezniewa. Cytaty o pokojowych intencjach Sowietów przygotowała agencja Ludowej Republiki Poezji - grupy, popierającej autorów działających za żelazną kurtyną w podziemiu. No to swój.

Przebrałem się, żeby wyglądać na "pisnika" mówi Wally Keeler. Jak rozdałem trochę ulotek wyproszone mnie za drzwi. Wally Keeler jest Anglosasem z czwartego pokolenia, korespondentem antykomunistycznej gazetki "Speak Up".

SZYK WSCHODNIOEUROPEJSKI NIE DO UCHWYCENIA

Przebranie rzeczywiście nie było odpowiednie.

Większość słuchaczy dialogu zadaje wschodnioeuropejskiego szyku. Widać, iż zarezerwowano odpowiednie miejsca dla ludzi, którzy znają obyczaj

Obznajmiona osoba pokazuje grupkę wchodzących (jednak wchodzi) To członkowie komunistycznej partii Kanady.

"Co to za spotkanie" pytam starszą panią z tej grupy. To to wspinał się spotkanie o pokój. Wiem, że zwyciężymy", mówi z entuzjazmem. Nie chce podać swego nazwiska, ale daje ulotkę z zaproszeniem na kolejny wiec. Spotkanie z Olgą Aviles liderem sandinistycznej FSLN. Na ulotce dopisano prosimy nie używać magnetofonów i aparatów.

Jasne. Ktos się może niepotrzebnie na kliszy utrwalic.

POBICIE DZIENNIKARZA

Zygmunt Przetakiewicz, były kierownik Biura Solidarności w Toronto, obecnie freelancer-dziennikarz polskiej sekcji CBC i torontonskiej gazety SUN ogląda uważnie swój magnetofon. Wyleciał z rąk w czasie szarpaniny. Na aparacie kolorowy emblemat rządowej kanadyjskiej stacji. Działa. Cos tam na tasmie zostało, choć zabronili mu nagrywać. Podszedł do grupy Polaków wypraszanych właśnie z sali. Zapytani przez organizatorów "pokojowego" spotkania odpowiedzieli "z torontonskiego towarzystwa znaczków pocztowych". W krzesłach siedzieli mocno. Spotkanie jeszcze się nie zaczęło. Kręcili się jacyś ludzie. Oczekano na lepszy moment. Dziennikarza jednak trzeba się było pozbyć od razu. Dziwne rozmowy mogłyby się znaleźć na magnetofonie. Wielu kręcących się po sali ludzi rozmawiało po rosyjsku, po arabsku, po hiszpańsku.

Chłopcy znają wyraźnie fach, skoro nie czekając na policję poradzi sobie z wysokim dziennikarzem. Po kilku sekundach znalazł się za drzwiami. Bez kilku guzików za to z gumami w bokach.

Ktos zadzwonił po policję. Pojawił się z krótkimi gumowymi pałkami. Spisu-

Reportaż GRAZYNA FARMUS

WALKA NA PIĘŚCI O POKÓJ

ją protokół. Policjnie "kop, kop" w drzwi i po chwili uchyla się szpara. Migają kędzierzawe główki pokojowej strazy. W asyście policji trwają poszukiwania sprawców i zagubionych rzeczy. Sprawcy gdzieś się zawieruszyli. I kogo tu o pobicie oskarżyc.

OCZYSZCZANIE SZEREGÓW

Atmosfera w środku wyraźnie się "oczyszcza".

Z mniejszym hukiem, ale zbiorowo wylatuje za drzwi garstka Polaków ze znaczkami Solidarności. Nie zdążyli otworzyć ust w publicznym dialogu. Jakis zapaleniec pokoju krzyczy za wychodzącą panią Matuszewską członkiem TKK "You Solidarity bitch". Uspokaja go ktos z tych ważniejszych. Probuje go zagadać. "Dlaczego - pytam - wyrzuciliście członków Solidarności - przecież to właśnie za idee Solidarności dostał Wałęsa nagrodę pokojową Nobla".

"Polacy to nacjonalisci i faszysty - pada odpowiedź młodego chłopca z pokojowego ruchu - mogli przeszkodzić w naszym spotkaniu".

Czy ja jestem faszystą - pyta jeden z obecnych Polak. Tak jesteś - pada odpowiedź - bo każdy kto znalazł się w środku sali nim nie jest a kto na zewnątrz - jest Demagog?

JAK W POLSCE

Czujemy się potraktowani jak w Polsce - mówi pan Bitner. Czemu się dziwicie - mówi jedna z pan z solidarnościowego grona - to jest komuna. Komuna pod osłoną kanadyjskich władz, powagi uniwersytetu. Metody komunistów są wszędzie te same - dodaje Matuszewska.

Pan Bitner przyszedł tu, by zobaczyć Jozefa Cyrankiewicza. A widział go w 1956 roku w Poznaniu. Pamięta słynną wypowiedź o obcinaniu rąk wzniesionych na władzę ludową.

Jest zawiedziony. Na ulotce reklamującej publiczny dialog widnieje nazwisko Cyrankiewicza jako osoby, która zaproszenie przyjęła.

Nie wszystko jednak stracone. W

zimny sobotni wieczór i na progu dostojnej sali można się czegoś nauczyć.

BILI PIĘŚCIAMI I KOPALI

Znowu otwierają się wrota. Słychac odgłosy szamotaniny. Właśnie wylatuje z dużą szybkością głowa do przodu prezes PCAG Leszek Prusinski. Kawał chłopca. Zasłania głowę. Słychac uderzenie, zataczając się wypada Andrzej Piekarski. Stojący na zewnątrz Polacy nie pozwalają na zamknięcie drzwi. Następuje krotka wymiana ciosów i kopnięć. Ktos krzyczy "bandyci", ale drzwi zatrzaszkują się. Po paru chwilach znowu słychac kotłowaną. Wyrzucają następnych. Sami Polacy. To ci, co protestowali po polsku i ci co w tym języku rozmawiali. Pod drzwiami krzyk.

Andrzej i Leszek składają zeznanie policji - zostaliśmy pobici. Kto bił? Wracają z policją na salę. Publiczny dialog o pokoju trwa. Przemawia sowiecki delegat E. M. Primakow.

Zanim dostojny gość z dalekiego Kraju Rad roztoczył przed zebranymi perspektywę pokojowego odprężenia, ci dwaj odwagili się głośno zaprotestować przeciw jego tu obecności. Miłośnik pokoju nie mrugnął okiem, gdy wyszkoleni "studenci" przerzucili Prusinskiego, nie ułomka w końcu, jak piłkę przez barierkę. W trakcie słychac było arabskie okrzyki.

Leszek - pytam - jak to cię przerzucili? "Byłś już w środku?" - pyta. "Taki tunel wyjściowy - byłem w 3 rzędzie nad tym tunelem jakieś 2-3 metry wysokości. Złapał mnie pod boki za nogi i rzucili na dół. Spadłem na ręce. Doskoczyli do mnie i zaczęli kopac. Zdażyłem zasłonić głowę. Kopali mnie po rękach. Jestem cały obolały. Andrzeja ściągali na dół i bili pięściami i kopali. Rozerwali mu marynarkę."

Wiem tylko, że leżałem na podłodze i tymi kopnięciami toczyłem się do wyjścia. Tam mnie wyrzucili na dwor, ci, co stali w drzwiach.

Atak nastąpił w chwili, gdy zaczął przemawiać ten Rusek. Wtedy Andrzej Piekarski wstał i powiedział po angielsku.

"Nie masz prawa przemawiać o pokoju bo masz na rękach krew z Afganis-

POLIMEX

PACZKI DO POLSKI

PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5 - 8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE DOSTAWA DO 21 DNI

POLIMEX OFERUJE RÓWNIEŻ:

- ★ przesyłkę pieniędzy z dostawą do rąk odbiorców w Polsce
 - ★ wysyłkę lekarstw
 - ★ owoce cytrusowe
 - ★ wysyłkę lodówek, zamrażarek, pralek i innych art. technicznych
 - ★ szeroki wybór paczek żywnościowych:
- kazda paczka jest ubezpieczona,
wszystkie paczki dostarczane są do domu adresata

POLIMEX
2053 DUNDAS ST W TORONTO ONT M6R 1W8, TEL 537-7914

KORZYSTAJCIE PANSTWO Z USŁUG NAJSTARSZEJ WYSPECJALIZOWANEJ
FIRMY WYŚYŁKOWEJ W TORONTO

Lokalni przedstawiciele w całej Kanadzie

UWAGA BRITISH COLUMBIA!

A & AEXPORT-IMPORT
3992 Fraser St
VANCOUVER, B C
TEL 872-1747, 462-9106

Nowo otwarty sklep
WARSZAWIANKA
4596 B Fraser St & 29
VANCOUVER, B C

POLKAN ASSISTANCE AGENCY
4540 Fraser St
VANCOUVER, B C
TEL 874-5454, 874-9641

tanu, z Węgier, z Polski i w tym momencie rzucili się na niego. Dosłownie go nakryli w szesciu czy w siedmiu

Wtedy wstałem i krzyknąłem - Co z Afganistanem, co z Węgrami, co z wolną Polską i już byłem w powietrzu"

Udało się nam z policją znaleźć chyba trzech, którzy nas bili. Andrzej ma jeszcze 2 nazwiska. Ale reszty nie. Będzie kryminalna sprawa, mamy świadków

Jestem cały obolały. To niewiarygodne. To są bandyci. Nigdy nie uwierzyłbym, że to jest w Kanadzie możliwe

PROWOKACJA CZY SZALENSTWO

Pani w średnim wieku w brązowym futrze. Piskliwy wysoki głos. Chodzi między Polakami na progu budynku i zagaduje. Ona też była w środku

Uderzyła - chwali się kogos z obecnych gości oficjalnych. Twierdzi, że majora Gornickiego. Ale obecni tego nie potwierdzają

Przyszła tu protestować przeciw Zydom. Cyrankiewicz to Żyd i tłuł Polaków. Ci tam na sali krzyczą - to żydom. Głosno, z wyraźnym akcentem wymyśla wychodzącym "Żydzi do Moskwy"

Osoba ze znaczkiem Solidarności próbuje ją uspokoić. Ktos szepcze - "prowokatorka". Ktos inny "wariatka"

Po co nosisz ten znaczek awanturuje się panusia "Solidarnosc" mi wisi dali się załatwić wszyscy. Nie wszyscy - ktos oponuje - Wałęsa pada nazwisko Popieluszko. I tu spada lawina niewybrednych przekleństw. Wałęsa zwykły h, Popieluszko pederasta

Ludzie są oburzeni. Kto panią przysłał. Skąd pani wiedziała o tym spotkaniu. Czemu pani stoi z nami?

Jeden, z grupy ludzi wyraźnie próbuje opanować złość. Bierze rozkrzyczaną babinę pod łokieć - "Niech pani stąd idzie" mówi

To jest wolny kraj, stoję gdzie zechcę - krzyczy tamta i niespodziewanie uderza go w twarz. Po chwili policja spisuje jej dane

Mimo całego incydentu kobieta ta nie opuszcza grupy. Czeka na następnych wychodzących z wiecu "Żydzi, Żydzi", słychać piskliwy głos. Czy już stworzyła wrażenie, że jest to polska rasistowska demonstracja?

Kim jest ta osoba i po co przyszła protestować przeciw przyjazdowi byłego premiera dowiemy się być może na rozprawie sądowej, w której wystąpi w roli oskarżonej

KTO BYŁ DOBRZE WIDZIANY?

Dobrze były widziane przedstawicielki Kongresu Kobiet Kanadyjskich CCW. Nic dziwnego. Program tej organizacji w sprawach pokoju domaga się obniżenia o połowę kanadyjskich wydatków zbrojnych, uprawianie niezależnej polityki zagranicznej (od USA-przyp red), uczynienia z Kanady strefy bezatomowej

Również zasłużyli na udział w dyskusji studenci arabscy popierający Ruch Wyzwolenia Palestyny

Znalazła się też grupa studentów i absolwentów z CAN - kanadyjskiej akcji pomocy dla Nikaragui popierającej sandinistów, bojownicy o wolność Chile delegacja Sri Lanki, grupa komunistów greckich oraz personel dyplomatyczny kilku konsulatów zza żelaznej kurtyny

Widoczne też były na owym spotkaniu "pokojowe" wpływy sowieckie na Bliskim Wschodzie. Towarzystwo Studentów Muzułmańskich popierających prosowiecki choć antyreżymowy ruch Mojahedinów w Iranie. Studenci z wielkim przejęciem zbierali składki na pomoc w zakończeniu wojny iracko-iranskiej (czytaj rozszerzeniu wpływów sowieckich w Zatoce Perskiej z Iraku na Iran). Obecni też byli młodzi komuniści z organizacji Spartacus

Nazwijmy więc sprawę po imieniu. Torontonski związek walczący o pokój

dobrali sobie nie tylko mowców z prosowieckiego grona, ale także publicke

Te kilkaset osób, które przysłuchiwały się panelowi miały stworzyć (dla kogo?) opinię demokratycznej dyskusji na uniwersytecie

Ci, którzy rzucili się na grupę Polaków to najbardziej brutalny i kryminalny element prosowieckiego ruchu rozbrojeniowego. Ten sam w istocie, który tworzył bojówki na pacyfistycznych demonstracjach w Kanadzie i "nieznanych sprawców" morderców opozycji w krajach za żelazną kurtyną

POST FACTUM

Rzecznik prasowy University of Toronto poinformowała mnie, że władze Uniwersytetu nie mają nic wspólnego z całym wydarzeniem. "Dalismo im tylko ekwipunek" powiedziała ta osoba nie mo-

gąc jednak dać mi informacji czy za ekwipunek ten zapłacono czy otrzymano za darmo (gdymby zachodziła ta druga możliwość byłismy bici płacąc za to z podatków prowincjonalnych i federalnych)

Organizatorzy, dowiedziałam się również, nie są studentami uniwersytetu, lecz jego absolwentami. Jedną z osób odpowiedzialnych za zorganizowanie mitingu miała być Ann Janowski. W kwatery głównej organizacji okazało się, że owszem była, ale że u nich nie pracuje i nie jest osiągalna. Zaproponowano mi rozmowę z innymi osobami, z którymi również nie udało się skontaktować do obecnej chwili. Nikt też z osób, z którymi rozmawiałam nie potrafił odpowiedzieć dlaczego nie przybył na spotkanie oczekiwany Jozef Cyrankiewicz ani też potwierdzić krążącą po Toronto plotkę, że widziano na sali majora Gornickiego

Dowiedzieliśmy się natomiast, że na spotkaniu obecne były 2 osoby "from Polish authorities" bez wymienienia nazwiska

Rzecznik uniwersytecki wydawał się zaskoczony, że podczas dyskusji publicznej pobito jej uczestników. "Nie zartuj" powiedział. Nie potrafił również wyjaśnić jak to jest możliwe, że ogłaszana w publicznych miejscach impreza zmieniła się w prywatne spotkanie, z którego organizatorzy mają prawo usunąć osoby niezaproszone (Usunąć wzywając policję, nie "własnoręcznie")

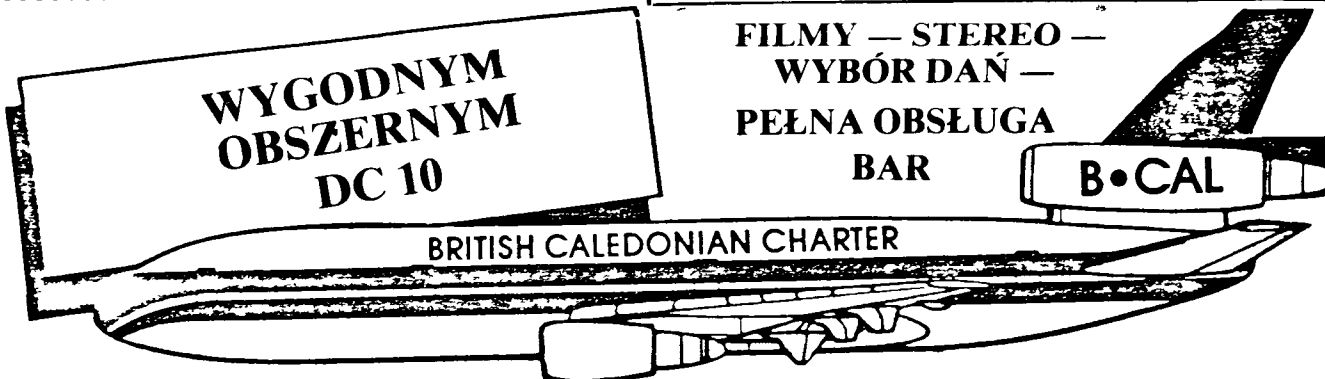
Prosowieckie wiece i spotkania na uniwersytecie trwają. Organizują je te same osoby, funkcje "goryli" pełnią te same grupy

Dlaczego U of T udziela im schronienia. Czy tylko w imię ideałów demokracji?

NOWOROCZNA WYPRZEDAŻ BILETÓW

LONDON \$ 497

ODLOT	PRZYLOT
2, 11, 20, 27 Stycznia	20, 27 Stycznia
3, 10, 17, 24 Lutego	3, 10, 17, 24 Lutego
1, 15, 22 Marca	1, 8, 22, 29 Marca

SAMOCCHODY DO WYNAJĘCIA

MIASTO i KRAJ	TYGODNIOWO	VAT
Typ A Metro/Fiesta	99 00	15 00
Typ B Polo/Golf	129 00	20 00
Typ C Maestro/Escort	145 00	22 00
Typ D Montego/Sierra	165 00	25 00
Typ E Maestro Auto	179 00	27 00
Typ F Montego Estate	209 00	31 00

35% obniżka tej zimy

JESIENNA WYPRZEDAŻ*

LONDON tylko \$ 479

Odlot w dowolnym terminie w listopadzie i powrot do 14 grudnia

Punkty odbierania i zostawiania samochodów: London • Gatwick Manchester • Prestwick • Edinburgh • Birmingham

Wypożyczenie samochodu w jedną stronę \$20 00 ekstra. Najniższy wiek wypożyczającego 23 lata

* Wazna tylko dla nowej rezerwacji

NAJNIŻSZE CENY BILETÓW

LONDON \$ 497
COLODY TRAVEL TEL. 598 - 3337

Ciąg dalszy

1000 OCZU KGB

Dziś drugi odcinek losów małżeństwa Herrmannów - szpiegów KGB na Kanadę. W poprzednim numerze Rudi i Inge zaczęli swą służbę szpiegowską początkowo pobierając nauki w NRD

Dziś pierwsze samodzielne kroki w RFN i początek kariery w Toronto. Dalsze odcinki w następnych numerach

W pierwszym okresie pobytu we Freiburgu Rudi dużo spacerował poznając miasto. Na jednym z takich spacerów został zagadnięty przez elegancko ubranego mężczyznę około szesdziesiątki, który przedstawił się jako Seefelder. Zapytał on o jakąś dobrą restaurację. Poszli razem coś zjeść, przy okazji Rudi wskazał nowo poznanemu swój pensjonat, w którym można wynająć czysty i spokojny pokój. Seefelder zamieszkał razem, po bliższym poznanu opowiedział Rudiemu swój życiorys. W latach 30 dorobił się w Argentynie dużego majątku, lecz na wezwanie Hitlera, aby Niemcy lokowali swoje kapitały w kraju, przyjechał i założył w Schenkausen w pobliżu Ulm zakłady tekstylne. W dalszym ciągu znajomości zaproponował Rudiemu pracę w tychże zakładach. Krotko przed Gwiazdką Rudi pojechał do NRD i tam otrzymał polecenie z KGB aby przyjąć ofertę, kiedy jednak doszło do sytuacji, w której Seefelder zaproponował mu stanowisko swego zastępcy, tenże przestraszył się. Zdawał sobie sprawę, że będzie miał trudności z wyjazdami dla KGB i w rzeczowy sposób uzasadnił swoją odmowę. Wkrótce otworzył sobie, za pieniądze otrzymane z KGB, firmę wysyłkową zaopatrującą szkoły w pomoce naukowe. Ponieważ interes ten nie szedł najlepiej, złożył ofertę w firmie japońskiej, ze może podjąć pracę przedstawiciela fabryki aparatów fotograficznych, na których się trochę znał. W niedługim czasie otworzył sklep ze sprzętem fotograficznym w Heilbronn. Sklep prosperował bardzo dobrze, a centrala KGB w Moskwie doceniła jego umiejętności, awansując go do stopnia kapitana. W końcu lutego 1960 r. otrzymał Rudi polecenie udania się na wycieczkę turystyczną do USA i Kanady w celu ustalenia, w którym z tych krajów mogłyby mieszkać i dobrze pracować. W kwietniu wybrał się statkiem do Montrealu i stąd kolejno odwiedził Ottawę, Toronto i Detroit zatrzymując się tam na kilka dni. Następnie po tygodniowym pobycie w Nowym Jorku udał się w drogę powrotną.

Amerika podobała mu się bez zastrzeżeń i kiedy w czerwcu składał raport, napisał: "w obydwu tych krajach z pewnością będą się dobrze czuć i będą mogli pracować".

Wkrótce potem przyszedł rozkaz natychmiast złożyć podanie w ambasadzie kanadyjskiej o wizę emigracyjną, rozpoczynając intensywną naukę języ-

ka angielskiego oraz likwidować sklep. Gerda (pseudonim Inge) winna zgłosić się w sierpniu w Moskwie. Dalsze instrukcje w sprawie podróży - nastąpią.

Inge wróciła z Moskwy we wrześniu przywożąc nowy klucz do szyfru, plan nowych kanałów przekazywania informacji, a także mały oscylator, który Rudi miał wmontować do

swego aparatu radiowego celem lepszego odbioru poleceń w Kanadzie na falach krótkich. Po otrzymaniu wizy natychmiast winien się przenieść do Kanady, otworzyć mały sklepik - najlepiej ze sprzętem fotograficznym w Toronto i być dobrym i lojalnym Kanadyjczykiem tak jak przykładowym obywatelem RFN był do tej pory.

Inge wróciła w Moskwie także z nowym nastawieniem - stale mówiła o obowiązkach w

stosunku do partii i o twardej pracy, która go czeka. "Ja nie potrzebuję ani od Ciebie, ani z Moskwy ani nawet od Chruszczowa żadnych instrukcji" - odpowiedział Rudi tonem ostrzegawczym. "I ty będziesz słuchała mnie, zapamiętaj to sobie".

Kiedy w lutym 1962 opuścili Niemcy, Rudi miał 8300 dolarów własnych pieniędzy i 5000 dolarów z centrali KGB. W ciągu dwóch tygodni nabyli ładny 5-pokojowy domek na jednym przedmieściu Toronto. Agent, który załatwił Rudiemu kupno domku, poradził mu, żeby nie angażować się w sklep fotograficzny, których w Toronto jest dużo, tylko otworzyć delikatesy z kącikiem do jedzenia.

Rudi wziął z banku pożyczkę i kupił za 5600 dolarów "Harold's Famous Delicatessen" na ulicy Yonge, zorientowawszy się wcześniej, że sklep jest położony blisko głównego budynku kanadyjskiej stacji telewizyjnej CBC.

Sklep został odnowiony i już wkrótce zaczęto mówić, że można tam zjeść smaczną domowej roboty sałatkę z kar-

Zdjęcie od góry: Delikatesy Herrmannów na Yonge'u, ich domek w Toronto, Rudi przy pracy

Zdjęcie poniżej: Inge i starszy syn

tołki zawsze świeży chleb i zostać przyjemnie obsłużonym przez właściciela. Delikatesy przyciągały coraz więcej klientów, między innymi pracowników CBC, operatorów, techników i cały personel. Przychodzili także niemieccy imigranci, którzy do czasu zostawali po zamknięciu sklepu, aby przy lampce wina posłuchać przywiezionych przez Rudiego płyt z nazistowskimi piosenkami. Muzyka i dosyć radykalne poglądy Rudiego spowodowały, że przylgnął do niego przydomek "Rudi Nazi". Ale był bardzo przez ludzi lubiany, szczególnie sympatią cieszył się wśród operatorów filmowych sąsiedzkiej stacji telewizyjnej, odkąd pozyczał im swoją nową Arriflex - kamerę, przywieziona z Niemiec. Kamera tak im się podobała, że nawet CBC wypożyczało ją płacąc 25 dol. za dobę.

W grudniu 1963 roku Inga urodziła drugie dziecko w związku z czym musiała przestać pracować w sklepie. Rudi podjął decyzję, aby sklep zlikwidować właśnie teraz, kiedy dobrze prosperował. Znalazł kupca, który zapłacił 10 000 dol.

W kwietniu został wezwany na 2 tygodnie do Moskwy. Poleciał samolotem do Paryża, stamtąd pociągiem do Wiednia. W kawiarni na Dresdnerstrasse czekał na niego nieznajomy z żółtą kopertą w ręku. Koperta była identyczna jak ta, która znajdowała się u Rudiego w teczce. Po wymianie hasła rozpoznawczych, dokonano wymiany kopert. W posiadaniu Rudiego znalazły się dokumenty na inne nazwisko i bilet do Moskwy przez Sofię.

W Moskwie został przyjęty wytworną kolacją. Następnego dnia przyszedł Max, oficer, który był jego zwierzchnikiem. Wręczył mu plik papierów i długopis, aby spisał wszystko dokładnie co przesyłał do wyjazdu z Moskwy. "Należy odnotować każdy szczegół, wszystko może okazać się ważne" - dodał Max.

Kiedy Rudi napisał sprawozdanie, przedstawił także plany na przyszłość. Chce wrócić do branży fotograficznej, zając się głównie produkcją filmów reklamowych, w czym na pewno pomogą mu znajomi CBC. Praca ta da mu możliwość swobodnego dysponowania czasem, podróżowania i przy okazji poznania wielu interesujących ludzi.

"Znakomicie" odpowiedział Max, "ale przede wszystkim powinien pan myśleć o swojej właściwej misji". Jego głównym zadaniem, jako kierownika oddziału KGB na Kanadę, jest przygotować się do przejęcia siatki szpiegowskiej w razie ewentualnej wojny lub zerwania stosunków dyplomatycznych. Oczywiście, powinien w dalszym ciągu umacniać swoją pozycję, zarówno zawodową, jak i towarzyską. Ma zwracać szczególną uwagę na ludzi postępowych, głównie w środowiskach politycznych i dziennikarskich. "A w ogóle to chcemy aby przysyłał Pan dokładne informacje o każdym poznanym interesującym człowieku, obojętnie czy jest postępowy, czy nie".

Dalszy ciąg nastąpi

Tłum. S.Cech

● **Nowy czołg sowiecki zagrożeniem dla Zachodu** Według renomowanego wydawnictwa wojskowego "Jane" armia czerwona otrzymała nowy czołg MBT, który stopniowo wypiera czołg T-72 i który ze względu na swe właściwości będzie stanowić poważne zagrożenie dla NATO w przypadku wojny w Europie. Po raz pierwszy czołg MBT został odnotowany publicznie w 1977 roku, ale w chwili obecnej zdaniem "Jane" znajduje się on na wyposażeniu wielu jednostek armii czerwonej.

● **Przesładowanie duchowienstwa w ZSRR** Przesładowanie religijne w ZSRR rosło powiedział ksiądz anglikański Michael Bourdeaux, założyciel w 1969 roku w Anglii Centrum Badawczego Religii i Komunizmu. Według Bourdeaux ZSRR intensyfikuje antykościelną legislację i wszelkimi środkami kontroluje i ogranicza życie religijne. Bourdeaux występujący w Kanadzie wezwał Kanadę jako sygnatariusza Aktu Helsińskiego z 1975 roku zapewniającego wolność religii do nacisków na ZSRR, który również jest sygnatariuszem Aktu Bourdeaux wyraził się krytycznie o ewangelistę Billy'ego Grahama i innych przywódcach religijnych którzy odwiedzili Związek Sowiecki i oświadczyli, że istnieje tam religijna wolność. Zławsza oświadczenie Grahama o religijnej wolności w ZSRR, powiedział Bourdeaux, było tragiczne i wprowadziło w błąd miliony ludzi w wolnym świecie. "Dało ono także władcom sowieckim świętą okazję do przesładowania ludzi" - oświadczył ksiądz Bourdeaux.

● **Strzelanina w koreańskiej strefie zdemilitaryzowanej**

Trzej żołnierze północnokoreańscy i jeden południowokoreański zginęli na skutek wymiany ognia w koreańskiej strefie zdemilitaryzowanej. W trwającej 40 minut strzelaninie ranni zostali także jeden żołnierz komunistycznej Korei i 20-letni żołnierz amerykański. W Burgoyne, który otrzymał wojskowe odznaczenie za odwagę z rąk generała W. Livseya. Do incydentu doszło, gdy z grupy turystów sowieckich zwiedzających Panmundzon dwie osoby podjęły próbę ucieczki przez strefę zdemilitaryzowaną do Korei Południowej. Jedna z osób została zastrzelona przez żołnierzy północnokoreańskich natomiast ucieczka powiodła się w przypadku 22-letniego studenta W. Matuzoka, który poprosił o azyl w USA. Według strony amerykańskiej do wymiany ognia doszło dopiero wówczas, gdy strona północnokoreańska otworzyła ogień do uciekających Korea komunistyczna oświadczyła, że student omyłkowo znalazł się w pobliżu strefy demarkacyjnej i że żołnierz z północnokoreańskiej straży granicznej, który próbował mu pomóc został zastrzelony przez straż ONZ. Korea Południowa zażądała ukarania żołnierzy południowokoreańskich i amerykańskich uwikłanych w wymianę ognia oraz przekazania jej uciekiniera. Telewizja północnokoreańska oświadczyła, że w przypadku dalszej agresji i prowokacji ze strony amerykańskich imperialistów będą oni całkowicie odpowiedzialni za powstałe konsekwencje. Dowództwo ONZ w strefie zdemilitaryzowanej odrzuciło żądanie zwrotu uciekiniera określając zarzut, że był on porwany i trzymany jest siłą

za śmieszny. Korea Południowa zażądała przeprosin od Korei Północnej za spowodowanie napięcia w strefie zdemilitaryzowanej.

● **Czy ChRL kupuje broń w Izraelu?** ChRL oficjalnie popiera PLO. Ale ubiegłotygodniowy londyński "Jane's Defence Weekly" podał, że ChRL podpisała tajną umowę z Izraelem o zakupie broni wartości 3 miliardów dolarów. Pierwsze spekulacje o zakupie przez ChRL broni w Izraelu pojawiły się na początku br., gdy podczas parady wojskowej w Pekinie dyplomaci zauważyli działa izraelskie wmontowane w chińskie czołgi. Według dziennikarza "Jane's" "tajne stosunki izraelsko-chińskie znalazły się w nowej fazie". Pekin oświadczył, że stosunek ChRL do Izraela jest wszystkim znany, a historie takie jak ta opublikowana w "Jane's" są czystym wymysłem ludzi o niskich pobudkach.

● **Dwaj sowieccy muzycy rockowi skazani** Agencja TASS podała, że dwaj sowieccy muzycy rockowi zatrzymani podczas próby ucieczki na Zachód zostali skazani przez sąd w Leningradzie na kary więzienia.

● **Czechosłowackie samoloty dla Nikaragui** Władze amerykańskie oświadczyły, że w bułgarskim porcie Burgas znajdują się skrzynie z czechosłowackimi odrzutowcami szkoleniowymi L-39, które zdaniem wywiadu amerykańskiego mają być wysłane do Nikaragui. Podobny komunikat o tym, że sowieckie MiG-i są w drodze do Nikaragui spowodował, że administracja prezydenta Reagana ostrzegła Nikaraguę, że nie będzie tolerować nabywania przez nią tych samolotów.

POLSKI OŚRODEK NARCIARSKI Sprzedaje jeszcze

na cały tydzień świąteczny
ważne w dzień i w nocy
od 27 GRUDNIA do
6 STYCZNIA
Wartość tego biletu - \$ 270 00

Ski PASS \$60

DZWOŃ
do nas za darmo

1-800-461-0237

CHRISTMAS WEEK

PRACA!

Patrz str. 21

Ogłoszenia osób poszukujących i oferujących pracę zamieszczamy bezpłatnie (o ile starczy miejsca)

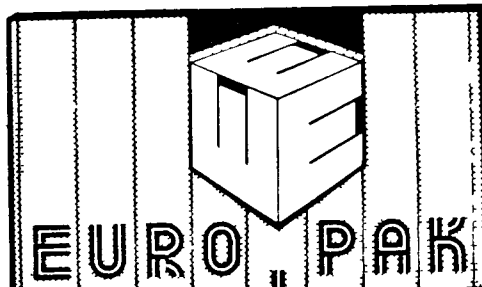

49 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R 2K5
Tel 534-9864

PACZKI DO POLSKI

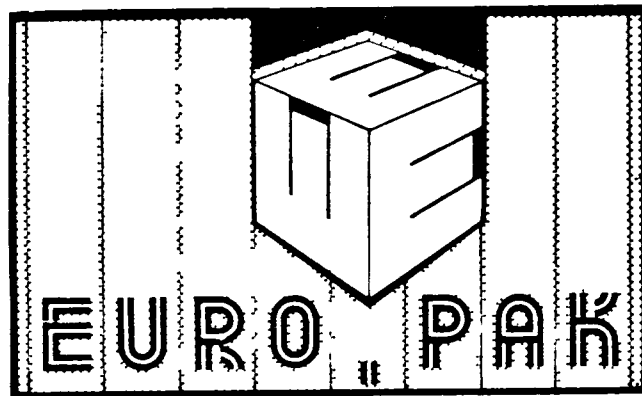
OWOCE CYTRUSOWE
ŻYWNOŚĆ ARTYKUŁY GOSPODARCZE
KWIATY PIENIĄDZE

- NAJNIŻSZE CENY W AMERYCE POLNOOCNEJ
- EXPRESOWA DOSTAWA DO DOMU ODBIORCY
- OWOCE I TOWARY NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI
- PRZESYŁKI UBEZPIECZONE

ZAPAMIĘTAJ

TEN ZNAK

firma przekazująca rodzinom, instytucjom i organizacjom w Polsce wszelką pomoc od licznie rozsianej po świecie Polonii

Zamówienia na przesyłkę żywności, urządzeń technicznych, odzieżowych i gotowych paczek pakowanych przez rodziny dla rodzin przyjmują autorzowani przedstawiciele

EURO - PAK

W Polsce paczki dostarczane są do rąk adresata przez znaną ze swej rzetelności polsko-amerykańską firmę

Wszystkie zlecenia przyjmowane przez przedstawicieli EURO-PAK wykonywane są rzetelnie i sumiennie

Zgłoszenia chętnych do przyjmowania paczek i zleceń prosimy kierować na adres

P O BOX 1064, Station B
MISSISSAUGA, ONT L4Y 3W4

LEASE SPECIALS

84 SENTRA from \$169
84 300ZX from \$425
84 MUSTANG from \$199

85 PONY
from \$149

BASED ON 48 MONTHS
NO DEPOSIT REQUIRED
PHONE APPLICATIONS
NOW BEING ACCEPTED

Call Now Call Now
239-1217

✓ **Checkpoint Ltd**

5448 Dundas St. West

JERZY SZOZDA

JANUSZ PIETRUS

FILM

COUNTRY

Po oglądnięciu najpierw "Places in the Heart" w reżyserii Roberta Bentona, a później "Country" Richarda Pearce'a doszedłem do wniosku, że teraz to męska połowa Stanów Zjednoczonych wcale nie musi się martwić o swój niepewny los. Przyczyną sprawczą tak śmiałej konkluzji jest naturalnie kobieta - właściwa siła poruszająca mechanizm amerykańskiej rodziny. Bynajmniej nie ironizuję proszę Państwa Wizerunek kobiety znany bądź to z literatury, bądź też z dawniejszych filmów (nie mówiąc już o naszych własnych, domowych doświadczeniach) jest raczej dość typowy towarzyszący życiu mężczyzny, martwiącego się przeważnie o dzieci i o kuchnię. Nie ma w tym oczywiście nic złego, dopóki układ ten zadowala obie strony. Okazuje się jednak, ostatecznie nader często że zadowala coraz rzadziej. Otoż żony nie chcą już być takimi, jakimi kazano im być parę setek lat temu. Marzą im się kariery, równouprawnienie, niezależność. Nikt przy zdrowych zmysłach nie może dzisiaj kwestionować emancypacji, ani też kreować postaci bohaterki na ilości przyniesionych pieniędzy.

Życie trochę się skomplikowało, i my to w zasadzie wiemy. Można było mieć jedynie wątpliwości (w każdym razie ja je miałem), czy wszędzie jednakowo.

Tymczasem zarówno Benton, jak i Pearce upokajają nas, trzeba przyznać, bardzo przekonująco gdzie jak gdzie, ale w Stanach Zjednoczonych nawet małżonki farmerów potrafią sobie poradzić z kłopotami.

Kłopotów zresztą jest mnóstwo i bardzo różnorodnej natury. W obydwu filmach, choć opowiadają one o zupełnie odmiennych czasach, pojawiają się tajfuny, zaborcze banki i, co w sytuacji kobiet na farmie wydaje się być najgorsze, samotność.

"Country" Richarda Pearce'a jest z pewnością bliższy naszej codzienności. To w końcu nasza współczesność i choć dzieje się ona z dala od miejskiego zgiełku, przecież nas dotyczy i w jakis sposób obchodzi.

A więc mamy tu Amerykę Reagana, stan Iowa oraz pokazną plantację kukurydzy na której gospodaruje, już od ponad stu lat, rodzina Ivy.

Z faktu, że mają niezłe maszyny, przyzwoitą glebę i sporo zapasu do pracy nie wynika niestety zbyt wiele. Ich wysiłek jest bowiem uzależniony trochę od pogody, a nade wszystko od cynicznych biurokratów. Ci ostatni mają diabelnie mało skrupułów, zwłaszcza gdy zagłębiają się w statystyki lapidarnie dokumentujące, iż farma rodu Ivy nie jest tak produktywna, jak być powinna.

Wyrok jest w tej sytuacji oczywisty: koniec kredytów, natychmiastowa spłata wszystkich długów, a w przypadku braku pieniędzy - sprzedaż farmy. Wyrokodawców, jak kaze teoria optymalności, nie interesują tradycje, uczucia, czy choćby trud ludzki. Pieniądz musi robić pieniądze.

W pierwszej chwili rodzina Gila Ivy (Sam Shepard) zdaje się nie pojmować reguł tej gry. Gdy już je pojmie, zaczyna się tragedia. Gil będzie usiłował utopić swoje frustracje w alkoholu, co spowoduje nieocze-

kiwane rozbitcie szczęśliwej dotąd rodziny. Gdy happy end staje się coraz bardziej wątpliwą rzeczą w opowiadanej historii piękniejsza połowa małżeństwa Ivy - Jewell (Jessica Lange) doświadcza niezwyczajnej wprost transformacji, zmieniając się z zapracowanej i uległej gospodyni w pełną determinacji walczącą kobietę, w dodatku świadomą sensu tej walki. Ostateczny rezultat zmagania Jewell z potężną FHA (Federal Farmers Administration) nie jest nam znany. W kontekście całego filmu, nie ma on jednak większego znaczenia. Liczy się natomiast sam fakt zaistnienia buntu Jewell, a także okoliczności które do niego doprowadziły.

"Country" wspaniale nawiązuje tutaj do swojego wielkiego pierwowzoru do książki Johna Steinbecka "Grona gniewu", którą później przenosił na ekran John Ford. Jest tam mowa o prostych, strudzonych ludziach, określonych przez Ma Joad mianem skalnego podłoża amerykańskiego społeczeństwa (The bedrock of American society). Na co dzień tych ludzi nazywa się zresztą różnie, między innymi solą ziemi, substancją narodu itp., głosi się też ich niezbędność, wychwala wszelkie zalety - słowem, jest tu sporo oficjalnego uznania.

Na szczęście Steinbeck, a dzisiaj także Pearce patrzą na to wszystko z trochę innej strony, powiedziałbym - z tej prawdziwszej. Dowiadujemy się więc, że równie lekką ręką, jak te oryginalne epitety, rozdaje się tym ludziom krzywdy, kłopoty, upokorzenia. Dla przykładu, bohaterowie "Country" zmuszeni są rozwiązywać problemy tylko dlatego, że trafiają na sadystycznego (albo raczej - regulaminowego) biurokrata. Pearce w przeciwieństwie do Steinbecka nie pozbawia jednak swych rodaków nadziei. Sprawa rodziny Ivy trafi na wokandę sądu i być może (tego niestety nie wiemy na pewno) rozstrzygnie się po ich myśli.

Na sukces komercyjny film "Country" nie może w żadnym wypadku liczyć. Niepowodzenia farmerów niewiele będą obchodzić przeciętnego widza. Producent, jak gdyby świadomy takiego obrotu sprawy, starali się po pierwsze wydać mało pieniędzy, po drugie zaś położyli akcent na walory artystyczne filmu. Obydwa zamierzenia zrealizowano bez pudła. Te 8 milionów dolarów, które wytwórnia Disney'a wydała na zrobienie "Country" jawią się, szczególnie przy dzisiejszych kosztach produkcji, śmiesznie niską sumą.

Natomiast artyzm tego filmu jest jakby obwarowany dwoma nazwiskami: Jessicy Lange i Richarda Pearce.

Metamorfoza jaką Jessica Lange przeszła na przestrzeni ostatnich siedmiu lat, jest doprawdy zdumiewająca. O

jej roli w "King Kongu" nie da się wiele dobrego powiedzieć, ale już następne kreacje w filmach "The Postman Always Rings Twice", "Frances" i "Tootsie" zachwyciły tyluż widzów, co i krytyków. W ubiegłym roku Lange otrzymała dwie nominacje do Oscara, co w historii tej nagrody jest zdarzeniem zgola niezwykłym (przed nią jedynie Teresa Wright dokonała tej samej sztuki - było to jednak 40 lat temu), została wtedy uznana za najlepszą aktorkę drugiego planu (film "Tootsie"). "Country" niewątpliwie podtrzymuje jej doskonałą passę. Jessica jest duszą tego filmu, idealnie wpasowuje się w rolę matki i żony a nieco później - w rolę walczącej kobiety. Partner Jessicy Lange - Sam Shepard ułatwił jej całe zadanie grając bardzo pasywnie i momentami sztucznie (Shepard jest w ogóle dramaturgiem, a

zawod aktora traktuje bardziej na zasadzie hobby).

Wreszcie słów kilka o reżyserze. 41-letni Richard Pearce nakręcił dotąd niewiele filmów fabularnych. Scisłej, były to "Heartland" i "Threshold". W pracy z kamerą nie jest on jednak nowicjuszem. Jego zainteresowania lokują się przede wszystkim w dokumentację i tam też ma mnóstwo ciekawych osiągnięć. Ślady fascynacji obrazem dokumentalnym widać bardzo wyraźnie również w "Country", co jest ewidentną korzyścią dla tego filmu.

Są więc przepięknie sfotografowane plenery, jest autentyczny spor który się tam toczy i najważniejsze autentyczni ludzie uwikłani wbrew własnej woli. A że wszystko podlane jest sentymentalnym sosem? - coż, wszak Amerykanie lubią płakać w kinie.

SŁOWIAŃSKIE DUSZE

czyli

Co Niemcy myślą o najnowszym filmie Andrzeja Żuławskiego

W jednym z ostatnich numerów "Spiegła" ukazała się recenzja nakręconego we Francji najnowszego filmu Andrzeja Żuławskiego mieszkającego w Paryżu. Jest to drugi film tego reżysera powstały we Francji - pierwszym był "Najważniejsze jest - kochać" z Romy Schneider w roli głównej.

Niemiecki recenzent Hellmuth Karasek nie wyraża się pozytywnie o nowym dziele Żuławskiego "Publiczna kobieta". Przyznaje się, że treści nie rozumie, kładzie to na karb dziwności naszych słowiańskich dusz. Próbuje film streszczać, ale nie będzie za nim tego robiła, bo sama

filmu nie widziałam - nie został dopuszczony na ekran kinowy (nawet na festiwal wrzesniowy w Toronto), ponieważ zaliczono go do gatunku "SOFT-PORNO".

Andrzej Żuławski po "Trzeciej części nocy" nakręcił w Polsce przed wyjazdem jeszcze dwa filmy "Diabła" - horror, który z powodu zabarwienia politycznego o charakterze antyrosyjskim nigdy nie ujrzał światła dziennego i "Na Srebrnym Globie" który nie został skończony ponieważ obcięto fundusze Żuławskiemu na rozkaz ministra kultury i sztuki.

Film "Publiczna kobieta" jest bardzo negatywnie oceniony przez krytyka "Spiegła". Wytyka nielogiczności scenariusza i poszczególnych wątków, które prawdopodobnie są zbyt wieloznaczne, by je logicznie interpretować. Sporo miejsca recenzent poświęca Valerie Kaprisky odtwórczyni głównej roli. Operator Sacha Vierny kadrował ją ze studzienki ściekowej na ulicy dla lepszego oddania walorów fizycznych gwiazdy, ale i tak to niewiele jej filmowi pomogło. Skoro jest wyświetlany w kinach przydworcowych, ponieważ w całej recenzji nie ma ani słowa o tym, że Andrzej Żuławski jest Polakiem, krytyk też nie wspomina nic o poprzednich filmach tego reżysera, odnosząc wrażenie, że faktycznie Hellmuth Karasek nie odebrał filmu w pełni.

E R

ŚWIĘTA JUŻ BLISKO
POMÓŻEMY PANSTWU UPRZYJEMNIĆ JE
RODZINOM W POLSCE

ENTERPRISES LTD
1570 Bloor St W
Toronto, Ont M6P 1A4
Tel 531-8786

PACZKI DO POLSKI
PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5-8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE DOSTAWA DO 21 DNI

Paczki dostarczamy w Polsce do odbiorcy za potwierdzeniem, bez żadnych ograniczeń i dodatkowych opłat.

Oferujemy również:

- ★ przesyłkę pieniędzy z dostawą do rąk odbiorców w Polsce
 - ★ wysyłkę lekarstw
 - ★ pomarańcze, cytryny, grejpfruty i ananasy
 - ★ wysyłkę lodówek, zamrażarek, pralek i innych artykułów technicznych
 - ★ szeroki wybór paczek żywnościowych
- odbieramy paczki z domów • Pomagamy pakować • Udzielamy informacji celnych. Prosimy o wcześniejsze pobieranie druków. Ponadto posiadamy bogaty asortyment produktów świątecznych do nabycia na miejscu.

UWAGA BRITISH COLUMBIA!
KRAK-POL PARCEL SERVICE
3277 Main Street VANCOUVER B C V5V 3M6, TEL (604) 733-7301 872-7315

KONKURS DLA NADAWCÓW PACZEK ZOSTANIE WKROTCE
ROZSTRZYGNIĘTY

SUKCES POLAKA ANDRZEJA STAWICKIEGO — ZDJĘCIA DO ALBUMU “JEDEN DZIEŃ W ŻYCIU KANADY”

(Materiał własny)

Andrzej Stawicki obiecał iż raz w miesiącu ukazywać się będzie w Echu Tygodnia wkładka z jego zdjęciami. W numerze świątecznym zapowiedział swą polską serię pt. Kolędniczy

Stawicki był w kraju współpracownikiem magazynu turystycznego Światowid. Miał kilka wystaw fotograficznych i zdobył wiele nagród krajowych.

W Kanadzie, w ub. roku miał w SPK wystawę zdjęć z serii "Ginące Zawody".

Witamy nowego współpracownika, i gratulujemy sukcesów na kanadyjskim polu.

ANDRZEJ STAWICKI (z lewej) i Borys Spremo (światowej sławy fotograf kanadyjski) na fotografii z konferencji prasowej prezentującej nowy kanadyjski album fotograficzny "Dzień w życiu Kanady". Andrzej znalazł się w grupie 100 najlepszych światowej sławy fotografów, którzy 8 czerwca 1984 roku zrobili zdjęcia kraju i ludzi.

Wśród 120 zdjęć publikowanych w albumie 8 należy do fotografa, który 2 lata temu przyjechał z Polski i obecnie jest stałym współpracownikiem Toronto Star. Zdjęcia w albumie przedstawiają życie codzienne sekty Manonitow, grupy która zafascynowała Stawickiego i była jego fotograficznym debiutem w Starze. Książka "A Day in the Life of Canada" ukaze się w tym tygodniu na półkach księgarskich.

Poprosiliśmy Andrzeja Stawickiego, którego zdjęcie publikowaliśmy już w Echu Tygodnia, by opowiedział jak udało mu się zdobyć ten znakomity materiał.

Oto jedno ze zdjęć z albumu i historia jego powstania.

Zdjęcie Manonitki z dziewczynką. Jak udało się zrobić fotografie egzotycznej kanadyjskiej sekty, która zachowała obyczaje i czynności pionierskich lat niczym w żywym skansenie.

Andrzej opowiada:

Interesowali mnie wyłącznie ortodoksyjni Manonici. Moją szefką też jest Manonita, a jeździ

cadillakiem. Tamci z Kitchener, Waterloo czy St. Jacobs żyją ascetycznie. Nie uznają zdjęć. Tę rodzinę z El Maira upatrzyłem sobie wcześniej. Mają dzieci w różnym wieku, duże, małe. Przejedździłem koło samochodu w tej swojej bryczce. A ja ciach, ciach. Wyskoczyłem do nich i mówię, że przyjadę 8 czerwca żeby zrobić więcej zdjęć. Nic nie odpowiedzieli.

Pojechałem do nich z Małgosią (zona) i z dziećmi. Wjeżdżam na podworko. Konsternacja. Dzieci wychodzą przyglądają się Małgosi - proszę żonę - rob coś. Małgosia wypuszcza nasze dzieci. Zaczyna się zabawa. Robię pierwsze zdjęcie. Mija pół godziny. Wychodzi babcia i woła swoje dzieciaki na jedzenie, zabiera też moje. Wchodzimy za babcia.

Zaczyna czesać włosy dziewczynki. Wnętrze. To świetne światło z boku. Babcia patrzy na mnie podejrzliwie, a ja trach trach. Spuszcza oczy. Już nie zwraca uwagi. Zaakceptowała. Latam z tym aparatem szczęśliwy. Gdybym przyjechał sam, nic bym nie zrobił. Dla nich rodzina jest na pierwszym miejscu.

Obok, młoda kobieta robiła masło. Małe dziecko uciepięone spodnicy. Mówię Małgosce usun się z planu i trach, trach. Nie liczyłem na to zdjęcie.

Powiedziałem "te zdjęcia ukaza się w albumie kanadyjskim". Nic nie odpowiedzieli. A mogli powiedzieć "Nie".

Z A R O P A

Ocean jest granatowoooliwiany. Wiatr wzmaga się z godziny na godzinę. Rosnie fala. Czeka nas silny sztorm. Z wierzchołków fal wiatr porывa pioropusze piany i rozprasza w wodną mgłę. Nagle dostrzegam falę, która zachowuje się inaczej. Nie ma białej grzywy na grzbiecie. Chwilę sunie, a potem zapada się gwałtownie. Nie ulega wątpliwości - to wieloryb. Nurkuje. Obok wynurza się jego towarzysz. Płyne kilkanaście sekund po powierzchni wody, nie dalej niż 25 metrów od burty statku.

Podchodzi do mnie wysoki, smukły blondyn. Wygląda na trzydziści lat.
- Co tam ciekawego? - zagaduje.
- Wieloryby - mówię.
- O, wieloryby. W tych stronach wiele razy widywałem te potwory. Nie chodź. Trzymaj się - pociesza i odchodzi.

Nie wiedziałem, że rozmawiałem z kapitanem. Wydawało mi się, że wodzem statku jest starszy pan. Spotkałem go dziś na mostku. Starszy pan okazał się jednak ojcem kapitana. Drugi syn również płynie z nami. Siedemnastoletni chłopak pełni służbę zwykłego marynarza.

Wszyscy trzej pochodzą z Norwegii. Mieszkają w Kanadzie. Ojciec jest doświadczonym polarnikiem. Dwadzieścia lat pływał po wodach Arktyki. Licencji kapitana marynarki kanadyjskiej jednak nie dostał. Nie zdał egzaminu z języka angielskiego. Najstarszy syn Ulf nabrał doświadczenia pod okiem ojca. Szybko zdobył wymagane uprawnienia. Dzisiaj on dowodzi statkiem, choć przekonam się później, że w trudnych warunkach lodowych liczy się tylko głos ojca.

Prócz maty Toma, cała załoga to Norwegowie. Wspaniali marynarze. Tom pochodzi z Londynu i dopiero nabiera doświadczenia. Ekipa geofizyków to chłopcy ze wszystkich krajów anglosaskich. Mnie traktują zyczliwie i serdecznie. Ulf zawstydził mnie kiedyś pytaniem o

szczegóły walk polskich żołnierzy o Narvik.

Statek nazywa się "Arctic Explorer". Został skonstruowany w norweskiej stoczni Bergen. Nowoczesny lodolamacz pływa pod banderą kanadyjską. Badania geofizyczne prowadzi firma z USA. Międzynarodowa ekipa, międzynarodowe cele. Cały świat potrzebuje ropy naftowej.

Kilka dni temu wypłynęliśmy z portu St John's. Za kołem podbiegunowym spędzimy kilka miesięcy arktycznego lata. Uzupelnimy paliwo na zachodnich wybrzeżach Grenlandii.

W nocy przekraczamy umowną "polarną kreskę". Już jesteśmy za kołem polarnym. Spotykamy pola lodowe. Statek kluczy. Nie sposób ominąć wszystko. Każde zetknięcie z pływającymi, zielonymi lodowymi rzezbami daje dobitnie znaczenie. Pierwsze podniecało. Emocje przechodzą w powszedniość. Słońce w ogóle nie zachodzi, a pora dnia to sprawa zegarka i umowy.

Za Cieśniną Davisa kończy się lod. Zbliżamy się do wybrzeży Grenlandii. Na horyzoncie majaczą górzyste, poszarpane brzegi. Błyszczą lodowe zleby.

Stoję na pokładzie. Obok mnie Yan. Jest szefem ekipy badawczej. Mieszka w Anglii. Dziesięć lat temu ukończył uniwersytet, potem na stałe związał się z badaniami na morzu. Wyróżnia się na statku wyszukana elegancją ubioru. Przypomina na tym pustkowiu, że gdzieś na południu stąd istnieją miejsca, gdzie wymogi wody są ważniejsze od funkcjonalności i wygody. Wygląda teraz, jakby za chwilę wybierał się na wieczorek do dyskoteki. Zapalony kibic piłki nożnej. Wczoraj wywiesił w messie ostatnie wyniki spotkania ligi angielskiej i specjalnie oznaczył zwycięstwa jego faworytów. Podaje mi kubek herbaty.

- Niezbyt ciepło mamy tu lato - mówi. Chodź, postraszmy trochę ryby.

W pomieszczeniu aparatury pomiarowej koleżdy już przy instrumentach. Do miejsca rozpoczęcia pomiarów prowadzi nas komputer. Co kilkadziesiąt minut nawiązujemy łączność z krążącymi satelitami nawigacyjnymi. Przekazują zakodowane informacje zrozumiałe tylko dla maszyny cyfrowej. Komputer zna również prędkość statku. Błyskawicznie wyliczenie i na papierze automatyczne pióro wypisuje nasze położenie geograficzne. Wykresła właściwy kurs. A obok podaje, że do celu pozostało 10 mil.

Statek zwalnia. Z ogromnego bębna na rufowym pokładzie zaczyna rozwijać się gruby jak ramię kabel. Żółty wąż pograża się w morzu. Zdenerwowane mewy raz po raz atakują. Paręcentymetrów pod wodą konstatują pomyłkę i wznoszą się ponownie.

- Halo mostek - krzyczy Yan do mikrofonu. Zwolnić poł węzła.

- Mamy jeszcze 300 metrów - zgłasza Ted, inżynier od nawigacji. Pełne ciśnienie kompresorów.

Uruchamiam rejestratory, sprawdzam wskazania komputera. Po chwili słyszę wybuch sprężonego powietrza. Po kilku sekundach przychodzi następny. Czuję pod stopami drżenie kadłuba. Z regularnością odmierzaną przez komputer będzie się to powtarzać przez kilka godzin. A potem, po krótkiej przerwie wszystko rozpocznie się od nowa. Dopiero po paru dniach przyzwyczajają się do tej szatanskiej muzyki.

Monotonia kolejnych dni. Badania trwają całą dobę, na dwie zmiany. Zamknięty krąg tych samych osób. Razem ze mną w kabine mieszka Kanadyjczyk Allan. Prawie się nie znamy. Widzimy się tylko przez kilka chwil podczas przekazywania zmiany.

Dzisiaj będzie inaczej. Przed dwoma

godzinami przysłała pierwsza duża fala. Ze stołu pospadały wszystkie drobiazgi. Fotel odbił się od ściany i przekoziolkował obok aparatury. Niewiele brakowało, aby wylądował na komputerze. Teraz przechyły się jeszcze większe. Manipulując przy aparaturze muszę jedną ręką trzymać się uchwytu.

- Kiedy Yan skończy tę zabawę? Jak uda się wyciągnąć kabel? Jenerwuje się Ted. Pracujemy w milczeniu. Nerwowa atmosfera.

- Yan lubi hazard. Aby mu się powiedziało - mruczy Ted. Wczoraj w pokera załatwił mnie na dwadzieścia dolarów.

Kilkanastce metrów kwadratowych skaczącej blachy. Dolny pokład rufowy podnosi się i gwałtownie opada. Wał wody przelewa się z szumem po pokładzie i niknie pod bębniem. Udał mi się skok na barierkę ochronną i jestem jeszcze suchy. Ted klnie na czym świat stoi. Nie zdążył i jest zupełnie przemoczony.

- Cholernie zimna woda - mówi. Zdejmuje buty i wylewa z nich kilka litrów.

- W następnym porcie wracam do Luizjany i będę się trzymał z dala od morza.

Yan wezwał wszystkich do pomocy przy wyciąganiu kabla. Kabel nawijany jest na bęben automatycznie, ale trzeba ręcznie korygować nawijanie.

Dwa metry za mną kłębiący się żywioł. Powietrze przesycone rozpyloną mgłą wodną. Czuję słony smak w ustach. Ponownie uwieszony balustrady przepuszczam pod sobą falę, która wdarła się na pokład. Wyżej siedzi Ulf. Zszedł ze swego kapitańskiego mostka. Chce być tam, gdzie najtrudniej.

- Uwaga, nadchodzi - krzyczy, kiedy przez moment zawisa nad nami kolejna góra wodna. Nie zdążyłem. Czuję miękkie uderzenie, przenikliwe zimno na plecach i tępy ból w klatce piersiowej. Uderzyłem w bęben. Strumienie wody wpły-

wają ze mnie, gdy gramolę się do góry
W kapitańskiej kabinie zajmuje się
mną Ulf Zakłada opaskę elastyczną
- Jeżeli masz szczęście to zebra mogą
być całe To zapewne tylko stłuczenie - z
usmiechem stara się dodać mi otuchy
Dam ci pastylki przeciwbolowe

Na stoliku stos zeglarskich czasopi-
sm Na ścianie zdjęcia "Arctic explo-
rer" uwięzionego w lodach

- W tamtym roku było trochę kłopotu
w Ciesnimie Mc Clure'a, koło wyspy
Księcia Patricka Używaliśmy nawet dy-
namitu do kruszenia lodowatych skał -
wyjasnia widząc moje zainteresowanie

W bulaju przesuwają się lodowe, ma-
jestatyczne monstrowe Białozielony sta-
tek - góra lodowa U stop pienia się
sztormowe fale Strzelają fontanny strug
wodnych Zobojętniały oglądam to, o
czym marzyłem pochłonięty książkami
Centkiewiczów Pastylki nie pomagają
Ból nie pozwala przy sztormowym koły-
saniu na spokojny wypoczynek Dopiero
za parę dni helikopter zabierze mnie do
kanadyjskiej arktycznej osady Pond
Inlet, w północnej części Ziemi Baffina
Młoda lekarka przeprowadza badanie,
Miałem szczęście Przeswietlenie nie wy-
kazało pęknięcia

Czy szczęście usmiechnęłoby się do
mnie kilka lat później?

Krotko po godzinie osmej rano, 3
lipca 1981 r. radio operator z Canadian

Sygnaly nadeszły z "Arctic Ex-
plorer" Statek szybko tonął Nie zdoła-
no nawet podać pozycji miejsca katastro-
fy Nie włączono automatycznego tonu
S O S Niewiele ponad trzydzieści minut
trwała agonia

"Arctic Explorer" spoczął na dnie,
nie daleko Wyspy Quirpon - Nowa Fun-
landia Morze pochłonęło trzynastu osob
z załogi Dziewiętnastu się uratowało
Zdołali dopłynąć do tratw ratunkowych
Dryfowali 52 godziny, zanim odnalazła
ich wyprawa ratunkowa

Tragedię zaczęła otaczać mgła tajem-
nicy Przyczynę katastrofy starał się do-
ciec specjalna komisja rządu Nowej Fun-
landii Dochodzenie prowadzili przedsta-
wicieli rządu federalnego Probowano
zbadac zatopiony wrak Zastosowano no-
woczesny sprzęt elektroniczny do badań
podwodnych Nawet te środki nie pomogły
w wyjaśnieniu powodu zatonięcia Wy-
kluczono wpływ złej pogody i zderzenie z
gorą lodową

Dwa lata od tego nieszczęścia praco-
wałem na innym statku badawczym Za-
przyjaziłem się z matem, sympatycznym
Jimem z St John's Jego sąsiad był kapi-
tanem "Arctic Explorer" podczas tragicz-
nego rejsu Jim opowiadał, że kapitan bo-
hatersko ratował tonących Nie wszyscy -
zszokowani - pozwolili się oderwać od
kurczowo trzymany burt Kapitan prob-
ował do ostatnich momentów Ryzyko-
wał życiem Mogł zostać wciągnięty przez
wir wytworzony przez pograżający się sta-
tek

Dokonczenie ze str 1

Lech Wałęsa, który wracał z Częstocho-
wy Wszyscy mają czarne myśli Szofer się
uratował, ale co z księdzem Popiełuszko?
Komu to potrzebne, na wyższym i dal-
szym szczeblu - czy tylko na tym? Lu-
dzie spekulują Ja myślę, że reperkusje
będą daleko idące, i że to się szybko nie
skonczy On z tego nie wyjdzie z życiem
Jeszcze jeden bohater?

31 10 84

Przez radio czytają odezwę Prymasa
Glempa o modlitwy za ks Popiełuszko,
modlitwy o nawrocie tych co zamor-
dowali

1 11 84

Byłam wieczorem z G, S i M u sw Sta-
niława Dziewczynki poszły spacer Kiedy
dojeżdżaliśmy samochodem, tona światła
i dymu biła od strony kościoła Kościół
wraz z ogrodzeniem otoczony był drogą
palących się lampek - tysiące lampek -
lampki oświetlały parkan pokryty kwiatami
Ludzie chodzili jak w procesji dookoła
kościółka Wszędzie transparenty - na
przykład transparent od Reytana, trans-
parent od hutników Każdy transparent
pisany znanymi literami i z chorągiewką
W jednym miejscu rozwieszony trans-
parent "i odpusc nam nasze winy jako i
my odpuszczamy naszym winowajcom" -
na biało-czerwonej śladze Przy wejściu
kolejka po obrazki - dostałam trzy, jeden
wysłałam Weszliśmy do kościoła W oltar-
zu, na krzyżu, wisi stula ks Jerzego,
obok ołtarza obraz namalowany w tych
dniach - ksiądz Jerzy siedzi zamysłony w
szatach liturgicznych Ludzie modlą się,
spiewają, płaczą Aktorzy recytują
Rzeka ludzi wchodzi i wychodzi z kos-
ciółka - cały czas jak w procesji
Ksiądz, stojący przy ołtarzu, co chwilę
mówi "i odpusc nam nasze winy"

Byłam około godziny w tym czasie było
to odmówione dziewięć razy wraz ze sł-
wami "zwycięzilas - zwyciężaj, zwycię-
zyles - zwyciężaj" Obok księdza stają
trzej hutnicy - w strojach roboczych, w
kapeluszkach Ludzie chodzą w skupieniu,
nie rozmawiają prawie, widac, że bardzo
przeżywają W pewnym momencie ksiądz
intonuje Apel Jasnogorski - las rąk pod-
nosi się do góry z palcami w kształcie V
Dookoła kościoła służba porządkowa z
plakietkami (z wizyt Papieża) W sobotę
pogrzeb Nie wiem jeszcze czy wezmę dzie-
ci, ale sama pojde Dzisiaj pojde wiec-
rem pokazac im ten nastrój Serce staje,
gdy człowiek pomyśli co zrobili ci ludzie -
ale świadectwo księdza Popiełuszki nie
pojdzie na marne Nie mam co pisać, bo
wszyscy są tak pod wrażeniem tego, co się
stało, że nikt o niczym innym nie mówi i
nie myśli W TV już jest cisza, mówią tyl-
ko o Indirze Ghandi

2 11 84

Wczoraj w czasie mojej obecności w kos-
ciółku sw Stanisława ksiądz mówił, że były
objawienia Matki Bożej w Jugostawii (a
więc to prawda) i że Ona prosiła, żeby lu-
dzie poscili o chlebie i wodzie w każdy
piątek i raz na miesiąc chodzili do spo-
wiedzi

Dzisiaj piątek i ja się przyłączyłam - nie bę-
dzie mi łatwo to wytrzymać Proszę Cię
iść do spowiedzi

Bardzo mi Ciebie brak, szczególnie teraz,
gdy tyle się dzieje i każde z nas musi prze-
zywać osobno Całuję Cię mocno, cze-
kam, że się wszystko wkrótce wyjaśni
Twoja K

3 11 84 sobota

Kochany,
O 10 00 rano wyruszyłam, z dziećmi i Ro-
dzicami do kościoła sw Stanisława Piękna
pogoda, złota jesień Ulicami szły już gru-
py ludzi z plecakami, transparentami, w
strojach ludowych - przyjeźdźni Im bli-
żej kościoła sw Stanisława tym tłum robił
się większy Od ronda przy ul Stawki
tłum szedł już całą szerokością ulicy - jak
wtedy mostem Poniatowskiego, kiedy
przyjechał Papież Gdy doszliśmy do uli-

czki, prowadzącej do kościoła, na jej po-
czątku był już ścisk Stanęliśmy na koncu
przylegni do murka jednego z małych
domków Po pół godzinie był już za nami
zibity tłum, który wylewał się na Al Woj-
ska Polskiego Transparenty Solidarności
i inne stylizowane na "S" Ludzie modli-
li się i śpiewali, ksiądz wciąż powtarzał
przez mikrofon "i odpusc nam nasze
winy jako i my odpuszczamy naszym wi-
nowajcom" Tak czekaliśmy do 11 00,
gdy nagle brawami powitano przybycie
Prymasa oraz Lecha w towarzystwie
samej "smietanki" - oczywiście witano go
okrzykami - Solidarnosc, wielokrotnie i
rzęsiwymi brawami Zaczęła się msza sw
My, oczywiście widzieliśmy tylko z dale-
ka kościół ale było bardzo dobre nagło-
nienie Po mszy sw były przemówienia
Między innymi mówił Wałęsa - że się nie
ugniemy, że idea Solidarności przetrwa,
że będziemy walczyć o Ojczyznę - mówił
fantastycznie Wspaniale przemawiał
aktor - Andrzej Szczepkowski, potem
parę innych osob, proboszcz kościoła -
wszyscy w sposób bardzo opanowany,
spokojny, że wybaczymy mordercom, że
będziemy się za nich modlić Prymas po-
wiedział, że tyle ludzi mogło przyjść albo
na pogrzeb człowieka wielkiego, albo
świętego Nazywali go męczennikiem, po-
rownywali z Maksymilianem Kolbe, mo-
wili o Jego wielkości, o idei, która prze-
trwa i pociągnie innych (już zgłosiło się
kilkudziesięciu księży do kontynuacji
Jego dzieła) Mówiła pielęgniarka, mowi-
li ludzie nawrocie do Boga przez księ-
dza Jerzego, przedstawiciele Huty War-
szawa, ludzie prosci, inteligenci, księza,
ludzie kultury

Znow połączyła ludzi solidarnosc - wobec
przerazającego faktu tej zbrodni
Byłam do konca mszy sw ale ponieważ
dzieci zmarły i zrobiły się niespokojne
więc wycofałam się gdy już ksiądz powie-
dział przez mikrofon, że procesja z trum-
ną ruszyła dookoła kościoła i że za chwilę
zacznie się pogrzeb

Znow w rzece ludzi i samochodów szli-
my do domu i serce mi rosło, że z taką
godnością ludzie się zachowywali - zad-
nych incydentów Nieprawda, jest to, co
podawały massmedia, że cos było - były
tylko transparenty i parę razy okrzyki - to
wszystko Nikt się nie pchał, nie kłocił,
ludzie przekazywali sobie kwiaty i poda-
wali je ponad głowami innych, żeby kwia-
ty dotarły do kościoła Nie widziałam te-
go, ale podobno ogrodzenie zostało dos-
townie pokryte wiencami i kwiatami

W piątek wieczorem (wczoraj) byłam tam
z dziećmi - już chyba po raz 5-ty Wi-
działam, że lampki stały już nie tylko do-
okoła kościoła, ale pokryły również teren
otaczającego skweru Był to moment, gdy
ludzie szli przed otwartą trumną i ścisk
był taki, że bez przerwy człowiek z tubą,
uwieszony na ogrodzeniu wołał lekarza do
mdlejących ludzi Pokazałam więc dzie-
wczynkom tylko to, co się dało, pomodlili-
my się i wróciliśmy do domu - one z pł-
aczem, że nie poszły do Księdza i że Go już
nigdy nie zobaczą

4 11 84

Mamy więc nowego bohatera Ludzie
wciąż tłumnie odwiedzają grob, który
znajduje się na dziedzińcu kościoła Jutro
pojde pewno i ja

Podłamała mnie ta cała sprawa z księ-
dzem - jakos bolesnie przeżyłam to bes-
tialskie morderstwo Świadomość że
dobrego, prawego człowieka mogło cos
takiego spotkać otwiera człowiekowi oczy
na bezprawie

Jak w tym kontekście wygląda sprawa
mojego paszportu? Ja jestem nikim,
człowiekiem z którym można wszystko
zrobić Ile mam jeszcze sił? Czasem my-
ślę, że dużo, a czasem, że już nie mam, ale
wtedy się modlę i wraca nadzieja
Ciagle mam przeciw Ciebie, ale jesteś taki
daleki, taki nierealny

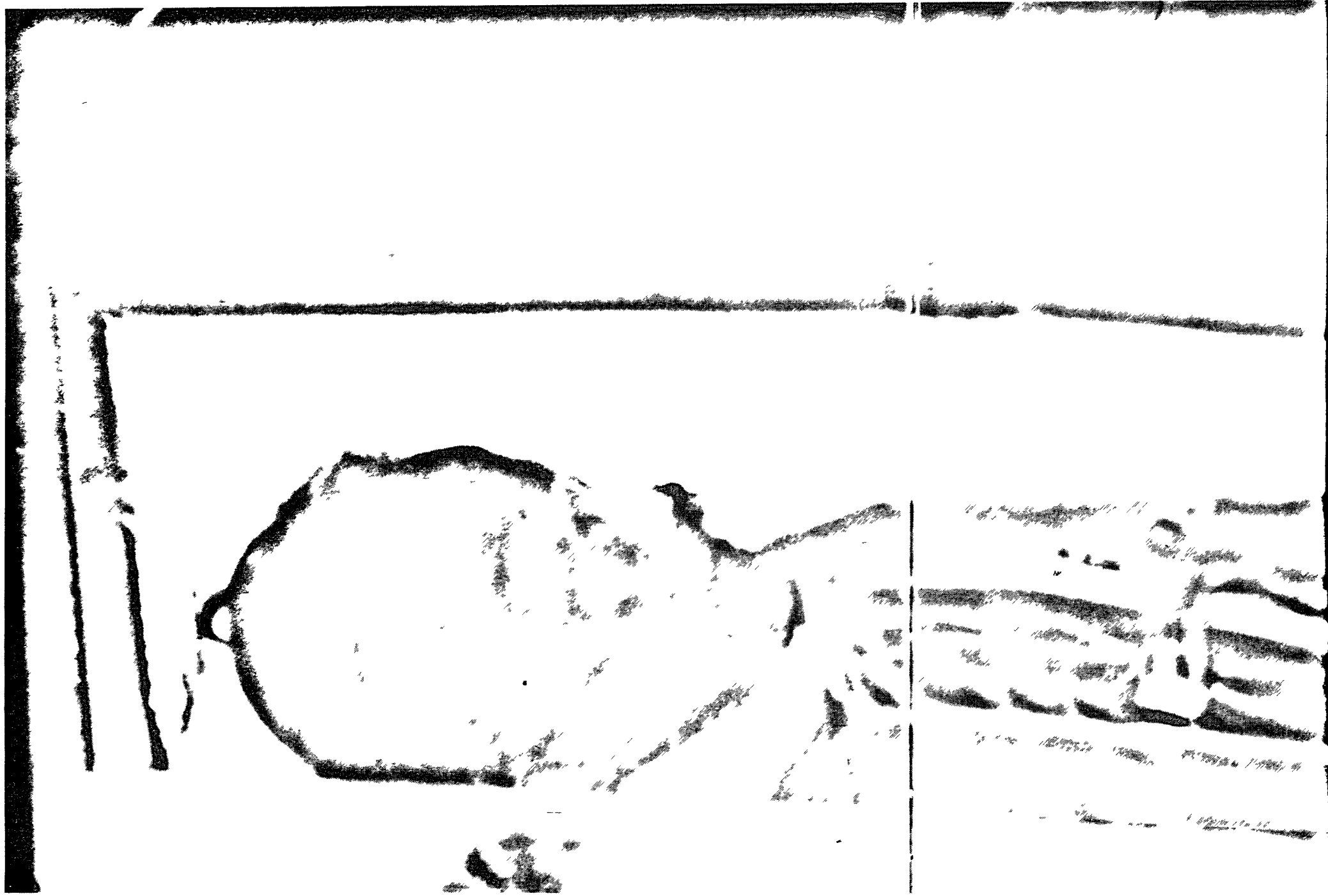
Całuję K

S S

DOKUMENT ZBROD

"Paris Match" opublikował te fotografie - dokumenty, przedstawiające zwłoki zamordowanego ks Jerzego Popiełuszki w trumnie Dr ANDRE HERUE, specjalista medycyny sądowej Uniwersytetu Paryskiego na podstawie tych zdjęć wysunął hipotezę, że ks Popiełuszko zmarł poddany torturom, a śmierć nastąpiła od ciosów, które spowodowały pęknięcie czaszki i wylew krwi do mózgu

SPOTKANIE PRYMASA Z WAŁĘSĄ

Warszawa, sobota, 24 XI Prymas Polski kardynał Glemp spotkał się z przewodniczącym Solidarności Lechem Wałęsą. Nie ogłoszono, o czym rozmawiali. Następnego dnia prymas miał się udać z wizytą do Rzymu, na spotkanie z Ojcem Sw

LIST PASTERSKI

W niedzielę 25 bm w kościołach całej Polski odczytano list pasterski, w którym prymas Glemp stwierdza, iż społeczeństwo polskie oczekuje pełnego wyjaśnienia okoliczności zamordowania ks Jerzego Popiełuszki.

Kardynał Glemp dziękuje też wszystkim wiernym za nieustanne modlitwy na intencję beatyfikacji ks Popiełuszki i wyraził się z uznaniem o pełnym godności zachowaniu wszystkich, przybyłych na pogrzeb ks Popiełuszki.

Według korespondentów zachodnich na pogrzeb przybyło około czwartej miliona osób.

Prymas Glemp powiedział, że zachowanie się osób przybyłych na pogrzeb, świadczyło o dojrzałości narodu polskiego.

Kardynał Glemp miał przybyć do Rzymu na początku listopada, wizyta zosta-

ła opóźniona z powodu zamordowania ks Popiełuszki.

Ojciec Święty wielokrotnie wyrażał zaniepokojenie z powodu porwania, a następnie zamordowania, warszawskiego kapłana.

Prymas był ostatni raz we Włoszech w lipcu, kiedy poświęcił nowy kościół w połnocnej części kraju. W tym czasie zatrzymał się tylko w Rzymie.

SLEDZTWO

W minionym tygodniu sprawa pełnego wyjaśnienia porwania i zamordowania ks Popiełuszki nie posuwała się naprzód. Władze nadal nie ogłosiły wyników autopsji. Zdaniem komentatorów, reżim uciekał się do wszelkich dostępnych metod, aby zamazać kulisy zbrodni.

Nie mogło tego ukryć oświadczenie rzecznika rządu Urbana z 20 bm, który na konferencji prasowej zapewniał, że nikt nie jest tak mocno zainteresowany wyjaśnieniem sprawy, jak władze PRL i że nie może być mowy o ukrywaniu czegokolwiek.

Tymczasem obserwatorzy podkreślają, że początkowo władze PRL mówiły o istnieniu wysoko postawionych inspiratorów zbrodni. Teraz wspominają już tylko o „ewentualnych inspiratorach” i w sposób widoczny wycofują się z pierwotnych, oficjalnych wersji i zapowiedzi,

czemu towarzyszą próby sprowadzania śledztwa na boczne tory.

OSKARZYCIELE Z RAMIENIA KURII

Warszawska Kuria przesłała do prokuratury proponowane przez siebie nazwiska dwu prawników, którzy wystąpią na procesie morderców ks Popiełuszki, jako oskarżyciele posiłkowi. Są to mecenas Andrzej Grabinski i Jan Olszewski.

Przyznanie statusu oskarżycieli posiłkowych winno dać im dostęp do materiałów zebranych w ramach prowadzonego do tej pory śledztwa.

PROTEST ANNY WALENTYNOWICZ

Anna Walentynowicz, czołowa działaczka opozycji demokratycznej, zaprotesutowała przeciw zamordowaniu ks Popiełuszki, odsyłając władzom wszystkie przyznane jej odznaczenia i wyróżnienia państwowe. O swoim postanowieniu poinformowała władze PRL w liście z 15 listopada.

Treść listu przekazano dziennikarzom zagranicznym, akredytowanym w PRL.

W liście Anna Walentynowicz uskarża się na poważne trudności, jakie ją spotykają. Od dwu lat jest bez pracy, nie otrzymuje żadnej renty, mimo iż przepracowa-

ła w instytucjach państwowych dostateczną ilość lat. Jej podania o przyznanie renty są odrzucane.

Anna Walentynowicz ma obecnie 55 lat, za pracę w Stoczni Gdanskiej otrzymała złoty i srebrny krzyż zasługi i dwukrotnie krzyż brązowy.

Po ogłoszeniu stanu wojennego, była internowana przez 20 miesięcy. Jest osobą schorowaną.

W ostatnich dniach dotarł na Zachód 105 numer podziemnego *Tygodnika Mazowsze*. Otwiera go obszerna relacja z uroczystości pogrzebowych ks Popiełuszki, z licznymi cytacjami z homilii prymasa Glempla z żałobnej mszy św, oraz fragmentami przemówień nad trumną zamordowanego.

SZYKANY ZA UDZIAŁ W POGRZEBIE

Tygodnik Mazowsze drukuje też wspomnienia robotnika Huty Warszawa o zamordowanym kapłanie, także wspomnienia ministranta z kościoła św Stanisława Kostki w Warszawie i gornika z Piekar Śląskich.

W tygodniku zwracają uwagę informacje o szykanowaniu przez władze ludzi, którzy pragnęli uczcić pamięć zamordowanego kapłana. Dowiadujemy się między innymi o protestach dyrekcji Huty Warszawa, wobec uchwały Rady Robotniczej

DNI

Z OSTATNIEJ CHWILI

WATYKAN, 27 XI Papież Jan Paweł II przyjął na audiencji prywatnej prymasa Polski, Józefa kardynała Glempa

Zgodnie z protokołem Stolicy Apostolskiej, szczegółów spotkania nie ujawniono. Obserwatorzy polityczni zwracają uwagę, że była to pierwsza bezpośrednia rozmowa Papieża z kard. Głempem od czasu zamordowania ks. Popiełuszki. Korespondenci wyrażają przekonanie, że sprawa ta oraz jej konsekwencje były omawiane na spotkaniu papieskim.

W artykule redakcyjnym *Dlaczego nadal istnieje Solidarność* włoska *Rinascita* stwierdza, że jeśli władze PRL nie podejmą dialogu ze społeczeństwem, stanie przed nimi jedyna możliwość wznowienia represji. To doprowadziłoby do cofnięcia o dwa lata sytuacji politycznej w Polsce.

W ostatnią niedzielę każdego miesiąca wierni zbierają się na uroczystej mszy św. za ojczyznę i za tych, którzy cierpią. Tę tradycję zapoczątkował ks. Jerzy Popiełuszko.

Ostatniej nocy do kościoła św. Stanisława Kostki przybyło ponad 20 tys. osób. Grob zamordowanego ks. Popiełuszki pokryty świeżymi kwiatami i wieniec. Wśród migoczących świec z napisami *Solidarność* przesuwali się młodzi korowody wiernych.

Wokół grobu honorową wartę zaciągnęli warszawscy hutnicy.

Wiele osób miało chorągiewki ze znakiem *Solidarność* i napisem „Wolność i Niepodległość poprzez cierpienie”.

Nabożeństwo odprawił ks. proboszcz Teofil Bogucki. Wygłosił też kazanie. Powiedział m.in. że po czterdziestu latach od narzucenia ideologii obcej wierze chrześcijańskiej niszczącej tę wiarę społeczeństwo paralizowane przemocą szuka pociechy. Tę pociechę dawał ks. Popiełuszko. Jego słowa były krzykiem protestu zmówionego narodu, który ustami kapłana żądał przestrzegania praw ludzkich.

Ks. Popiełuszko padł ofiarą diabelskiej nawiści, ale nikt i nic nie zdoła powstrzymać Polski idącej ku światłu miłości i prawdy, solidarności i wolności.

Ks. Teofil Bogucki apelował o spokój i nieuleganie emocjom, gdy mówił o miejscu śmierci kapłana i wypadkach kilku innych porwan w rejonie Torunia, użył określenia „polski trojkał bermudzki”.

Podczas niedzielnej nabożeństwa o podtrzymaniu tradycji mszy za ojczyznę zapewnił też ks. Jan Dzikowski z warszawskiej parafii św. Michała na Mokotowie.

Manifestacyjna msza odbyła się nazajutrz po spotkaniu Lecha Wałęsy z prymasem Głempem. Prymas Glemp przybył do Rzymu w poniedziałek rano. Na lotnisku Leonardo da Vinci witał go szef zespołu do spraw stałych kontaktów ze Stolicą Apostolską minister Jerzy Kuberski i ks. prałat Janusz Polony z Watykańskiej Rady Spraw Publicznych Kościoła.

Kard. Glemp odmówił udzielenia wywiadu licznym przybyłym dziennikarzom włoskim i zagranicznym. Przed opuszczeniem lotniska odbył dziesięćminutową rozmowę z min. Kuberskim. W rozmowie uczestniczył też ks. prałat Bolonek.

Przypuszcza się, że wizyta prymasa w Rzymie potrwa około tygodnia.

Włoska agencja ANSA w depeszy z Warszawy zwraca uwagę, że kard. Glemp podczas spotkania z Wałęsą, przed wyjazdem do Rzymu, wyraził uznanie dla postawy przewodniczącego *Solidarność* w ostatnich trudnych tygodniach.

Po powrocie z Rzymu, kardynał Glemp pojedzie na Jasną Górę, gdzie będzie przewodniczył plenarnej sesji posiedzenia Konferencji Episkopatu Polski. Konferencja zajmie się m.in. sprawą tragicznej śmierci kapłana *Solidarność*, ks. Popiełuszki.

WTOREK, 27 XI Nadeszła wiadomość, że jeden z członków Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ *Solidarność*, Eugeniusz Szumiejko, ma zamiar się ujawnić.

Komunikat TKK wydany 19 listopada, był jeszcze podpisany przez Szumiejkę. Decyzja zapadła więc nazajutrz. Zdecydowali o tym rodzinnie.

Postanowienie o ujawnieniu się Szumiejki zaakceptowali inni członkowie TKK, pozostający nadal w podziemiu.

straceni. W tym celu wzywają do ujawnienia się wielu uczciwych ludzi i w rezultacie być głównymi sprawcami wywołania *Solidarność*.

Gwiazda Wujec Onyśkie i Ryszard Romaszewski Kuron wzięli udział w tym, że nie naukowcy i chcą zacząć jeszcze raz te drogi ku konfrontacji. Repetycja prowokacji nie uda się. Trzeba jednak nie lada tu być, aby za preks do wznawiania KOR, niby cią pilnowania praworządności w Polsce, uznac sprawę ks. Popiełuszki. Siedziwo w tej sprawie i toczy się sprawa, nie szybko i nie z inspiracjami i siłami tych organów, które KOR zaczęły i odegrały tak de-

tego zakładu, aby opuścić do połowy masztu flagę z kirem, przed bramą główną na wydzielonej Dykcja protestowała też wobec udziału w pogrzebie ks. Popiełuszki prezydium Rady, z wieniec od załogi.

Po pogrzebie, przez radiowęzeł huty, nadano odezwę zakładowego oddziału Towarzystwa Krzewienia Kultury Świeckiej, kwestionującą prawo Rady Robotniczej do wypowiadania się w imieniu całej załogi, rzekomo w znacznej części nie wierzącej.

Warszawskie Kuratorium Oświaty zażądało, by wszystkie szkoły dostarczyły listy nauczycieli, nieobecnych w pracy w dniu pogrzebu. Nauczyciele Liceum Ogólnokształcącego im. Frycza Modrzewskiego, zostali oskarżeni przez wizytatora o „podżeganie uczniów” do udziału w pogrzebie.

WALKA O WŁADZĘ

Numer *Tygodnika Mazowsze* kończy się refleksjami pt. *W walce o władzę*. Dotyczą one kolportowanej ze szczytu władzy sugestii, że prowokacja w postaci mordu na osobie ks. Popiełuszki, wymierzona była rzekomo w rządy gen. Jaruzelskiego. *Tygodnik pisze*:

„Uderzając w swoich konkurentów z aparatu MSW, Jaruzelski załatwia swoje sprawy, które mogą nas nie obchodzić

Ale równocześnie trzeba widzieć perfidię tego manewru, dzięki któremu moralny i polityczny sprawca zbrodni występuje teraz jako niewinna ofiara i staje w jednym szeregu z Kościołem i społeczeństwem, jako obrońca praworządności.”

Dotarli też na Zachód dwa kolejne, listopadowe numery pisma *Wola*, z 5 i 12 listopada br. Oba są w całości poświęcone zbrodni na ks. Popiełuszce.

UCHODZCY Z BATOREGO I Z PROMU

Lepiej przesiedzieć rok w obozie, niż całe życie powiedzieć w Hamburgu Neilowi Asherzonowi z londyńskiego *Observera* jeden z polskich uciekinierów z Batorego.

W ciągu ostatnich dwu tygodni w sumie 428 pasażerów uciekło w Niemczech Zachodnich z polskich statków. Najpierw 192 z Batorego w Hamburgu, 20 bm. potem 4 w Rotterdamie, też z Batorego.

Druga fala to ci, co zeszli z promu Rogalin w niemieckiej miejscowości Travemuende, w pobliżu granicy z NRD. Było nas w kabine czterech, opowiedział reporterowi jeden z pasażerów Batorego. Wszyscy zostaliśmy w Hamburgu, ale przedtem na statku każdy utrzymywał swoje plany w tajemnicy. Każdy z nas jest z innego miasta.

Na promie Rogalin była m.in. grupa ze Śląska, wśród nich gornicy. Jak tylko opuściliśmy wody terytorialne PRL, usta nam się otworzyły. W Travemuende powiedziałem przewodnikowi: proszę nas skreślić z listy.”

SAMI ROBOTNICY

Grupa z którą rozmawiał dziennikarz *Observera* w Hamburgu składała się wyłącznie z młodych robotników gorników, metalowców, pracowników budowlanych. W grupie 192 osób było kilka rodzin, ale większość to mężczyźni, którzy zostawili żony i dzieci w Polsce. Mają zamiar posyłać im pieniądze z Kanady i Australii, a kiedyś sprowadzić rodziny do siebie. Jeden z uchodźców ze Szczecina powiedział, że przygotowywał się do ucieczki przez cztery lata. Wszyscy planowali ucieczkę od dawna. Teraz czekają ich miesiące, a może lata w obozach dla uchodźców.

7 TYS. W HAMBURGU

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych PRL podało, że w tym roku o azyl za granicą wystąpiło ok. 3 tys. Polaków. W Hamburgu przebywa obecnie około 7 tys. uchodźców z Polski.

STYL PROPAGANDY

Zycie Warszawy pisze

(W) Dziennikarz PAP zwrócił się do izecznika prasowego rządu Jerzego Urbana z pytaniem:

Prasa zachodnia podała, że we Wrocławiu jakies osoby za nieuzasadnioną powołac tzw. komitet obrony praw człowieka zapowiadając, że ma to być organizacja działająca jawnie. Zapowiadają się zarazem powołanie podobnych organizmów w innych miastach np. w Warszawie. Czy może pan minister

ustosunkować się do tych działań i intencji? J. Urban odpowiedział: „Sa to wyraziste próby politycznego zerwania na tragicznej śmierci ks. J. Popiełuszki. KOR-owcy sadzą, że pod osłoną trumny uda im się dokonać wskrzeszenia KOR. Sa w biedzie. Przeważająca część społeczeństwa zbyt dobrze pamięta polityczny scenariusz reżimu KOR w minionych latach, aby dać się namówić raz jeszcze na takich rzeczach, które naruszają prawa ludzkich, którzy odegrali tak de-

**ANNA MARIA
STAŃCZYK**
PIANISTKA
mieszka w Londynie
i Warszawie,

wystąpi w Toronto dla miłośników
Chopina Mozarta Szymanowskiego
Lisza - 30 LISTOPADA o 8 wieczor
ST LAWRENCE CENTRE FOR
THE ARTS - TOWN HALL
Informacje TEL 967-4288 lub 924-8121

Anna Maria Stańczyk jest jedną z wybitnych polskich pianistek. Na obecny recital torontoński przyjeżdża z tournée jesiennego, obejmującego między innymi występy na Oban Gathering w Szkocji, na Guernsey, w Londynie i na uniwersytecie oksfordzkim, a także na Festiwalu w Słupsku

Cadenza Concerts Ltd w Londynie wydają właśnie kasetę z utworami w wykonaniu p Stańczyk, zatytułowaną "Polish Romance"

Talent p Anny Maru Stańczyk znajduje dotychczas najpełniejszy wyraz w romantycznych utworach fortepianowych XIX wieku

Obecny występ jest jej debiutem w Toronto. W Kanadzie była już w 1982 r., wtedy dała pięć koncertów w Nowej Fundlandii. Na lato 1985 została już zaproszona na występy do Hamiltonu i innych miejscowości w prowincji Ontario

W Angli nadal studiuje muzykę, pracuje nad nagraniami i prowadzi program "Young People and Music"

Louis Kentner z CBE napisał, że Anna Maria Stańczyk jest jedną z najświetniejszych talentów muzycznych, wywodzących się z Polski

PRESS REVIEWS

"The Fantasie Impromptu with its rapid fingering, lyrical middle section and triumphant conclusion brought delight but for me Anna Maria Stańczyk's performance was at its height in The Four Ballades. The combination of sincerity and virtuosity in the F major and F minor opuses in particular were inspiring. I was reminded of Keats "Beauty is truth and truth beauty"

Daily News, Canada

"At the Queen Elizabeth Hall Louis Kentner and the young Polish Pianist Anna Maria Stańczyk gave a performance of Mozart's D Major Sonata K448, which united musical vigour with the greatest wit and imaginative delicacy and Chopin's C Major Rondo was charged with poetic life"

Daily Telegraph, London

QUIZ O KARCIE PRAW

**SZEROKA
KAMPANIA**

Organizacja religijna Church of Scientology prowadzi ostatnio w Toronto i w prowincji Ontario szeroką kampanię popularyzującą konstytucję Kanady i kanadyjską Kartę Praw

Grupa organizuje quizy w różnych ośrodkach prowincji. Uczestnicy, wykazujący najlepszą znajomość Kartę Praw, otrzymują w nagrodę egzemplarze ozdobnej książki o konstytucji Kanady

NICOLE CRELLIN, jedna z osób organizujących całą akcję, mówi "Kampania ta organizowana jest przez nasz kościół na rzecz społeczności kanadyjskiej, ma na celu szerzenie wiedzy o prawach jednostki, prowadzona jest w sposób lekki i interesujący, w formie quizu"

Quiz o Karcie Praw - na torontonskiej "Ronceswalowce" Zwycięzca, L BULSKIS otrzymuje nagrodę z rąk Dona Moore

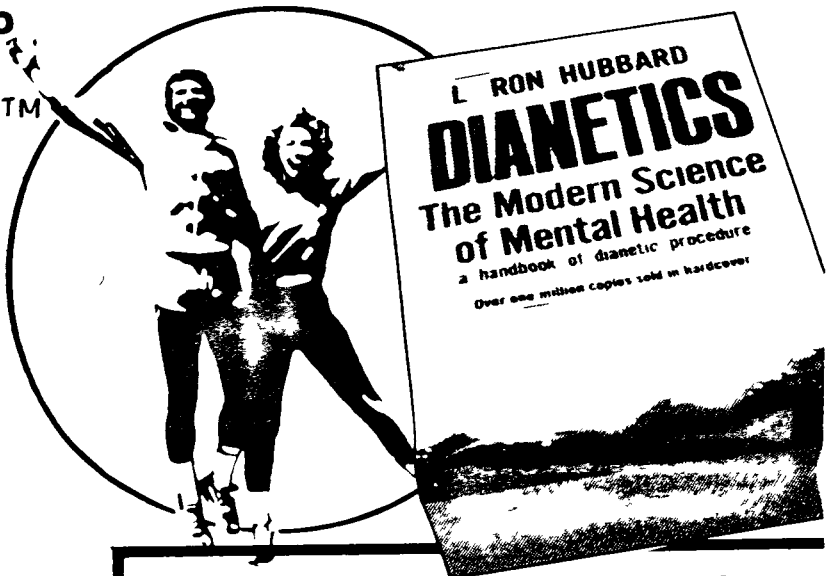
OVER 7 MILLION COPIES SOLD
**Get more
out of life**
with DIANETICS
technology.

Discover how you can release your natural confidence happiness and zest for living

Buy your copy of DIANETICS the Modern Science of Mental Health today!

wherever paperbacks are sold

Also available in French German Spanish Italian Finnish Danish and Swedish
Order your copy now from
Dianetics Foundation - 696 Yonge Street Toronto M4Y 2A7

Please send my copy of DIANETICS for \$5

NAME _____

ADDRESS _____

**DONACJE NA BUDOWĘ POMNIKA
JANA PAWEŁA II**

Lista # 13		Lista # 14	
Roncesvalles Białej	\$1 000 00	M. Trojan	10 00
G. & V. Piatkowski	500 00	E. J. Myszkowski	10 00
A. Juszczyk	100 00	Z. D. T. Toch	10 00
Low Im Jezus		E. Kostyrski	5 00
Sw. Stanislaw	100 00	E. Kokidi Kocubo	5 00
M. Fuciel	100 00	Walter Kowalchuk	5 00
Irena Pietrzak	100 00	S. Dziadowski	5 00
pp. W. Krupka	100 00	Edwina Tymyński	5 00
W. Kłęcz	100 00	August Tymyński	5 00
V. Rico	100 00	M. Stepien	5 00
Empress Travel Agency	100 00	W. Kozut	3 00
Polonia Meat Market & Delicatessen Ltd	100 00	S. Wilczyński	1 00
J. H. M. Koroway	100 00	Jan Piszowski	1 00
Z. Fuchini	50 00	P. R. Rymowski	
J. & A. Czarnota	50 00		
Ted Gorski	50 00		
G. Kukiel	50 00		
K. Kuzniak Dupluga	50 00		
H. H. F. F. F.	25 00		
C. C. B. B.	20 00		
M. Zolnierczyk	20 00		
Jan G. Mieczkowski	20 00		
E. W. Kalwa	20 00		
Irena Kupczewicz	20 00		
K. A. Szczokot	20 00		
Jan Dubicki	20 00		
E. C. Kuzmierz	20 00		
N. K. Zimierzan	20 00		
Beatrice Wolich	20 00		
W. Fronik	20 00		
B. Chojwicki	20 00		
D. M. W. J. B. L. M.	20 00		
E. Solarski	20 00		
Edmond Kostyk	20 00		
Franciszka Stepkowska	13 24		
Wiesław Kostrz	10 00		
E. S. Wolowicz	10 00		
St. Stanislaus Parish	250 00		
Richard E. Rusek	200 00		
Anna Anuszczyk	200 00		
Zenon Klemensowicz	150 00		
Art Photo Studio	100 00		
Walter Ugluk	100 00		
Stanley & Natalia Haidasz	100 00		
Koło Pan przy Drugim	100 00		
Korpucie	100 00		
Rytwinski Dental Clinic	100 00		
Y. & S. Shymko	100 00		
J. & S. Flis	100 00		
Dr. Maria E. Lukowski	100 00		
The Royal Canadian Legion	100 00		
General W. Anders	100 00		
Branch 621	100 00		
Dr. Z. Marciniak	100 00		
Ukrainian (Toronto)	100 00		
Credit Union Ltd	100 00		
Bolesław Strzałkowski	100 00		
George Rosiecki	100 00		
Madeline Styka	100 00		
Susan Klis	100 00		
M. Stitski	100 00		
McKinnon Associates Inc	100 00		
B. Kusio	70 00		
Wiktor Bierozo	60 00		
Ryszard Kubik	60 00		
M. Karpinska	50 00		
W. Kucharski	50 00		
M. Motyka	50 00		
High Park Wallpaper & Paint Centre	50 00		
Teodor Kalmykow	50 00		
R. Nalecz Tymyński	50 00		
John P. Rogers	50 00		
S. Szczesniak	30 00		
J. Buchnat	25 00		
Alexander Opalinski	25 00		
Jadwiga & Stefan Oliver	25 00		
T. & H. Głowacki	20 00		
Marian Zakrzewski	20 00		
Tadeusz Jan Madro	20 00		
M. Mazurek	10 00		
Maria Woloszczyńska	10 00		
Janusz Iewartowski	2 00		
R A Z E M		\$ 15 527 00	

Donacje można składać w biurach Credit Union i w polskich parafiach lub przesyłać pocztą na adres Toronto Ontario M6R 2T7
Czeki proszę wystawiać na JOHN PAUL II MONUMENT FUND
Konto 28554

MONTREAL

“WIARA W LUDZKOŚĆ — WYBAWCY ZYDÓW W DOBIE ICH ZAGŁADY”

Pod takim tytułem (w ang. oryginał Faith in Humankind Rescuers of Jews during the Holocaust) odbyła się w Washingtonie w dniach od 17-19 września br. międzynarodowa Konferencja zorganizowana przez U.S. Holocaust Memorial Council przy wydatnym poparciu Dept. Stanu USA w Washingtonie. Udział w tej tak ważnej konferencji brał prof. Edward Emnitz, oficer Armii Krajowej zamieszkały obecnie w Montrealu i oto jego wrażenia.

Powstała Konferencja zgromadziła licznych uczonych, wybawców ocalałych Żydów i nie Żydów, którzy ratowali Żydów w okupowanych przez Niemców krajach Europy w latach 1933-1945. Byli również liczni zaproszeni goście, między innymi przybył Sekretarz Stanu USA George Shultz, który wygłosił dłuższe przemówienie w dniu otwarcia Konferencji.

Na sesjach plenarnych i seminariach w dyskusjach główny nacisk położono na warunki w poszczególnych krajach okupowanej Europy, które bądź uniemożliwiały, bądź też dawały pewne szanse nie Żydom ratowania swoich współobywateli skazanych na zagładę. Osobiste niczaj wstrząsające doświadczenia ratujących i uratowanych stanowią w dyskusjach i na seminariach bardzo istotny element wywołując niczaj wybuchy szczerego wzruszenia.

Ponieważ upłynęło już blisko 40 lat od zakończenia II wojny światowej wielu świadków ówczesnych wydarzeń już nie żyje, bądź też po prostu nie chce

wracać pamięcią do tamtych ponurych czasów. Organizatorom Konferencji zależało więc na świadectwach żywych ludzi, którzy z niezwykłą odwagą i poświęceniem działali w myśl szczytnych haseł humanitaryzmu na rzecz swoich współobywateli Żydów.

Instytut Pamięci pomordowanych 6 milionów Żydów Yad Vashem w Jerozolimie prowadzi od wielu lat rejestr nie Żydów obejmujący obecnie blisko 5 tysięcy nazwisk z różnych krajów Europy (w tym z Polski około 600 nazwisk), którzy uratowali Żydów i zostali odznaczeni medalem honorowym, uzyskując ponadto prawo zasadzenia drzewka w Gaju Pamięci w Jerozolimie. Dalszych kilkaset wniosków o odznaczenie jest w toku badań. O pracy Yad Vashem obszernie informowali na sesji plenarnej dr Yitzhak Arad, przewodniczący dyrektoratu Yad Vashem i dr Moshe Bejski, przewodniczący Komitetu dla sprawiedliwych nie Żydów (righteous Gentiles).

Moderatorem sesji poświęconej sytuacji w Polsce był ks. Jan Pawlikowski, O.S.M., profesor etyki społecznej z Chicago, uczestnikami między innymi ks. Stanisław Falkowski, proboszcz parafii Klukowo (Polska) uratowany przez niego dr. Jozef S. Kutrzeba z Now Yorku, p. Ludmila Svinka Zielinski z Long Island, N.Y., p. Barbara Makuch i prof. Edward Marcin Kunitz z Montrealu. Wymienieni wyżej zostali w latach ubiegłych odznaczeni medalem Yad Vashem. Bardzo zażalować należy, że wśród uczestników tej ważnej sesji zabrakło dwóch wybitnych i zasłużonych w akcji ratowania Żydów Polaków a mianowicie I. mec. Sztana Korbońskiego z Washingtonu, współorganizatora Polskiego Państwa

Podziemnego 1939-1945, dzięki któremu ocalało wielu Żydów polskich. 2. Władysława Bartoszewskiego, pisarza i publicysty katolickiego w Kraju współzałożyciela w grudniu 1942 roku wraz z I. Grobelnym i T. Rekiem dr. A. E. Niemcem i innymi Rady Pomocy Żydom (Żegota), autorem m.in. książki „Ten jest z ojczyzny mojej”.

Na sesji plenarnej wstrząsające wrażenie wywołało przemówienie dr. Jana Karskiego, profesora Georgetown Univ. w Washingtonie, polskiego dyplomaty, Kuriera z okupowanej Polski do Rządu RP w Londynie i państwa alianckich z autentycznymi raportami o okrucieństwach hitlerowskich w Polsce. Niestety, przywódcy zachodni nie chcieli dać wiary tym raportom, nie było energicznej interwencji aliantów.

Na sali wśród blisko 500 uczestników można zauważyć było przedstawicieli duchowieństwa katolickiego. Przemawiała siostra Kay McDonald, N.D.S., przełożona Zakonu Sióstr Sionu w Rzymie, zabierał głos w dyskusji ks. dr. Robert McAtee Brown, prof. teologii i etyki w Palo Alto, Kalifornia, wśród ojców Jezuitów był obecny O. William Byron S.J. z Washingtonu.

Wszystkie przemówienia, dyskusje itd. zostały nagrane na taśmę. Z wieloma uczestnikami przeprowadzono wywiady prasowe, fotografowano ich. Całość materiałów udanej konferencji po opracowaniu zostanie wydana w formie książkowej.

Projektuje się również wybudowanie specjalnego muzeum w Washingtonie, w którym cały ten tragiczny okres lat 1933-1945 zostanie udokumentowany jako przestroga dla przyszłych pokoleń jako groźne ostrzeżenie przed powtórzeniem się zbrodni ludobójstwa.

Adres redakcji
12453 pavillon, Pierrefonds
Que H8Z 1M6
Korespondenci
Tel 683-2576
Ogłoszenia i prenumeraty
Tel 737-3945, 727-7257

PANI, nie paląca, przyjmie wszelką pracę na terenie Montrealu - może być opieką nad małym dzieckiem, prowadzenie domu, przyjmowanie telefonów w gabinecie lekarskim itp.
Oczekuje propozycji
TEL (514) 932 1775 Montreal
w godz 14-16 - pon - piątek

A-12

TATRA TRAVEL SERVICE LTD PEKAO DEALER - Własc E STASIAK

DOLARY do rąk odbiorcy na konta walutowe kupony do wyboru mieszkania samochody
Materiały budowlane maszyny rolnicze
Wszelkie wyjazdy drogą lotniczą i morską Wakacje na południe sprawy paszportowe wizowe sprowadzanie rodzin
AGENT PODROZY NA WSZYSTKIE LINIE LOTNICZE SWIATA
3628 St. Laurent Blvd
TEL 849-3451 lub 849-5012

Polska Kasa Oszczędności w Montrealu

65 Sherbrooke Str E Suite 103
Tel 845-3534
Oferuje Poloni na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie
Kasa otwarta Od poniedziałku do srody między godz 10 00 a 15 00, w czwartek od 10 00 do 19 00, w piątek od 10 00 do 20 00 i w sobotę od 10:00 do 12 00

GABINET
DENTYSTYCZNY
Christine E Marczuk, D.D.S.
Barbara B Marczuk, D.D.S.
Ogólne leczenie dentystyczne
Przyjmujemy od poniedziałku do soboty Tel (514) 934-0181

POLISH INTERPRETERS, TRANSLATORS and TUTORS (Canada) Reg'd POLSKIE BIURO TŁUMACZY

oraz
POLISH PROFESSIONAL
PERSONNEL (Canada) Reg'd
POLSKIE BIURO
ZATRUDNIENIA KADR
WYKWALIFIKOWANYCH
(w siedzibie Biura Podrozy
YUL TRAVEL Ltd.)
465 St. Francois Xavier Street
Montreal Quebec H2Y 2T1
(Metro Place d'Armes k. Kościoła Notre Dame)

TEL (514) 845-5184, soboty
i wieczory - (514) 287-1668
prowadzi solidnie
NINA PIASKOWSKA

Wykonujemy
● Tłumaczenia pod przysięgą specjalizacja teksty prawne
● Legalizacja dokumentów
● Poswiadczenie podpisu
● Załatwianie wszelkich formalności
● Poszukiwanie pracy oraz negocjowanie kontraktów dot. zatrudnienia
● Sporządzanie testamentów aktów notarialnych etc
● Tłumaczenia dyplomów indeksów matur książeczek zeglarskich etc
● Załatwiamy wszystko od A do Z w sprawach podróży (j. biletów lotnicze morskie w wynajmowanie samochodów car rental etc

ZAPRASZAMY PANSTWA DO
ODWIEDZENIA NASZEGO BIURA.

OTTAWA

WALNY ZJAZD TOWARZYSTWA PRZYJACIOŁ KUL'U W OTTAWIE

Wewnętrzne sprawy organizacyjne i wzmożenie pracy celem zasilenia Funduszu Budowy Kolegium Jana Pawła II były głównymi punktami dyskusji delegatów Walnego Zjazdu Towarzystwa Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, który odbył się w Ottawie 20 października.

Obecni na Zjeździe byli
Członkowie Rady Dyrektorów i Zarządu Głównego

Członkowie Oddziału Ottawskiego p. Elżbieta Jędrusiak, prezes wraz z siedmioma delegatami, między którymi był prof. Andrzej Ruszkowski z ramienia ottawskiego oddziału Komitetu Zbiórki na Fundusz Kolegium Jana Pawła II.

Z Montrealu przybyła p. Halina Jazłowiecka

Oddział w Sudbury reprezentował prof. Andrzej Mrozewski

Oddziały w Edmonton, Calgary, Lethbridge and London przesyłały swoje sprawozdania pocztą, ponieważ nikt na Zjazd przyjechać nie mógł.

Przybył również na Zjazd p. Henryk Slaby, kierownik Komitetu Zbiórki na Fundusz Budowy Kolegium, na tomiast Oddział w Toronto nie przysłał delegata ani sprawozdania.

Biskup Józef Hempterek, Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Senator Stanisław Hajdasz oraz p. Aleksander Romanko, prezes Oddziału w Edmonton, przysłały życzenia po myślnych obradach.

Po przyjęciu protokołu z ostatniego Walnego Zjazdu p. Zawadzinski

w częstym kontakcie z Zarządem Głównym

Spotkanie z Papieżem mała delegacja Towarzystwa Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego spotkała się z Ojcem Świętym 20 września podczas jego pobytu w Ottawie.

Sprawozdanie Skarbnika w bankach znajduje się obecnie do dyspozycji Towarzystwa, pokazna suma \$116 022 46.

Sprawozdania z Oddziałów Sprawozdania wykazały wielką żywotność Oddziałów, szczególnie w Montrealu, Sudbury, Edmonton i London, tak w organizowaniu imprez dochodowych, jak i w rozpowszechnianiu wiadomości na temat KUL'u między społeczeństwem polskim i kanadyjskim.

Oddziały te zebrały spore sumy pieniężne, a mianowicie Oddział w Edmonton zebrał \$28 770 20, Montreal w roku 1984 \$6 403 39, London stan kasy 10 10 1984 \$5 136 07, Sudbury saldo na dzień 24 września 1984 wynosiło \$3 447 64.

P. Slaby złożył sprawozdanie z pracy Głównego Komitetu Funduszu Budowy w Toronto, podając wniosek w sprawie wysłania większej ilości listów proszących o donacje na Fundusz, a prof. Ruszkowski zreferował działalność Komitetu w Ottawie.

Zjazd uchwalił ulepszenie komunikacji między Zarządem Głównym i Oddziałami oraz usprawnienie przyjmowania członków.

Sprawy różne

Ponieważ gromadzi się coraz więcej dokumentów związanych z pracą Towarzystwa Przyjaciół, zdecydowano, że wszystkie akta, które nie są niezbędne potrzebne do obecnych czynności, zostaną oddane do Archiwum Narodowego.

P. Siemiński z Montrealu zorganizuje ponowny przyjazd Chóru Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego do Kanady.

APEL O ŻYWY POMNIK DLA Ś.P. KS. J. POPIELUSZKO

Komitet Lekarzy i Farmaceutów przy Kongresie Polonii Kanadyjskiej w Ottawie zawiązał się w okresie Solidarności w odpowiedzi na pogarszające się warunki w szpitalach w Polsce. Po zbiorze wśród lekarzy polskiego pochodzenia i polskiego społeczeństwa w Ottawie rozpoczęło akcję pomocy w formie przesyłania do Polski lekarstw i lekkiego sprzętu szpitalnego. Po nawiązaniu kontaktu przychodziły coraz bardziej alarmujące wiadomości, braki zupełnie zastraszające: rękawiczki chirurgiczne, strzykawki, nici chirurgiczne, wszelkiego rodzaju cewniki i aparaty do mierzenia ciśnienia, cukru we krwi, badanie zołądka itd.

Po wprowadzeniu stanu wojennego Komitet nawiązał kontakt z Działem Leków Komisji Charytatywnej Episkopatu w Polsce.

Podano do wiadomości, że Senator Hajdasz był z wizytą na KUL'u, gdzie otrzymał medal za zasługi pracy dla Uniwersytetu.

Jest możliwe, że przyjedzie do Kanady Kardynał Józef Glemp. Proponuje się, żeby Oddziały w miastach, które odwiedziły zorganizowały dla niego jakies programy połączone ze zbiórką na Fundusz Budowy.

Wybory Stary Zarząd zgodził się kandydować na następną kadencję i został wybrany przez aklamację.

Na zakończenie Przewodniczący podziękował tym wszystkim, którzy poświęcili swój czas i wysiłek dla spraw KUL'u, za ich sumienną i harmonijną współpracę oraz zaapelował przez delegatów do wszystkich członków i sympatyków Towarzystwa Przyjaciół o dalsze jak najgorętsze poparcie.

Nasze skromne zapasy gotówki za silane sporadycznie ofiarami, jedynie z terenu Ottawy, głównie in memoriam, zamiast kwiatów, maleją znacznie, a potrzeby są ciągle bardzo duże. Z miarodajnego źródła cytujemy: "Stan diagnostyki w Polsce jest fatalny, a w prowincji wręcz tragiczny. Z braku takich instrumentów, jak wierzniaki, robi się operacje tylko po to, aby zobaczyć, co jest w środku. W dziedzinie sztucznej nerki sytuacja jest podobnie beznadziejna, ludzie po prostu umierają, czekając tygodniami w kolejce na dializę". Mając już teraz stały kontakt z Komisją Charytatywną, staramy się zaspokoić zamówienia, ale w wielu wypadkach instrumenty zapotrzebowane, jak np. sztuczne nerki, wierzniaki są bardzo kosztowne.

Apelujemy do Polonii Kanadyjskiej o pomoc naszemu Komitetowi, żebyśmy z kolei mogli pomóc szpitalom w Polsce.

Nasz obecny apel jest tym bardziej w czasie, że głównym motorem przy rozdawaniu leków i sprzętu szpitalnego w Parafii św. Stanisława Kostki w Warszawie był śp. ksiądz Jerzy Popiełuszko.

Czy można pięknie uczcić pamięć księdza Popiełuszki, jak kontynuując Jego sercu bliską akcję pomocy chorym?

Czeki prosimy wystawiać na Kongres Polonii Kanadyjskiej Medical Fund Pokwitowania na zwolnienie od podatku powyżej \$5 00.
Adres: Dr. Med. Prof. Z. F. C. Jaworski, Physicians & Pharmacists Committee, Ottawa General Hospital, 501 Smyth Road, Ottawa, Ont. K1H 8L6.

Listy

NA GRZBIECIE FALI

Kilka bieżących faktów zmusiło mnie do podjęcia jeszcze jednego głosu w dyskusji o tzw. nowej fali emigracji polskiej (tak 1) Przeczytałam w "Echu Tygodnia" wypowiedź jednego z współpracowników wydawnictwa podziemnego "Nowa". Cytuję "Większa część tej ostatniej emigracji jest jednak zarobkowa i to taka która wykorzystwała okoliczności polityczne. Ci którzy się "załapali" na luz paszportowy". 2) Ostatnie wiadomości o nagminnym opuszczaniu przez Polaków statków odbywających rejsy turystyczne. Gro pasażerów poprosiło natychmiast o azyl polityczny w Niemczech Zachodnich.

Pierwsze dyskusyjne pytanie: Czy to jest emigracja zarobkowa?

Jak wiemy na emigrację-zarobkową wyjeżdżają masowo Włosi, Turcy, Jugosłowianie, Hiszpanie, Chinczy, Grecy itd. Są to ludzie którzy nie mają możliwości znalezienia zatrudnienia we własnym kraju. Wybierają oni trudną drogę emigranta "za chlebem". Ojczyście strony opuszczają legalnie i zawsze towarzyszy im nadzieja możliwości powrotu z fortuną lub bez. Polacy też mieli swoją emigrację zarobkową, ale jej etapy zakończyły się wraz z wybuchem II wojny światowej. Dzisiaj każde pozostanie Polaka na Zachodzie traktowane jest przez władze PRL jako nielegalne. Z paszportem czy bez Polak staje się uciekinierem. Ten świadomy bania-uciekier miał w Polsce pracę, był często nawet lepiej sytuowany od przeciętnego obywatela swego kraju. Wyrzuciła go z ojczyzny nie desperacja głodująca, ale głęboko przemyślana bezradność egzystencji - egzystencji niewolnika w systemie komunistycznym. W podsumowaniu tych wywodów stwierdzę się godzi, że przyklejanie miana emigracji zarobkowej nowej fali emigracyjnej mija się z prawdą i jest wręcz szkodliwe, jeżeli po-

jawia się na ustach polskiego działacza opozycyjnego. Emigracja polityczna, bo taką nazwę powinna nosić, jest też jednym z rodzajów protestu i walki. Uświadomiam innym narodom, że Polak nie godzi się na zaakceptowany w Jalcie podział świata.

Drugie pytanie: Czy "załapanie się" na luz paszportowy jest powodem tak licznej emigracji?

Przeprowadziłam wiele rozmów z emigrantami na terenie ich największego skupiska - w Austrii. Te informacje, które zebrałam pozwalają mi na stwierdzenie, że wyjechali ci, którzy po licznych polskich krzyskach mogli wreszcie uswiadomić sobie w pełni czym jest owoczesna Polska - że jest państwem całkowicie zależnym od polityki sowieckiej. Ten system wypaczył ich młodocia, ale za wszelką cenę chcieli ratować swoje rodziny i swe potomstwo. Luz paszportowy był tylko ułatwieniem w dawno zaplanowanych ucieczkach. Dzisiaj uzyskanie paszportu wymaga nowych sposobów i nowych wyrzeczeń. Młodzi pełnosprawni obywatele PRL-u otrzymują paszporty tylko po opłaceniu bardzo kosztownych wycieczek turystycznych. Muszą często sprzedać cały dorobek swego życia i ze skromnym bagażem turystycznym w ręku zasilić szeregi polskiej emigracji. Tym, że są tutaj, że właśnie taką trudną drogę wybrali - manifestują masowo swą wrogość do rządów Jaruzelskiego i Moskwy.

Pracownikowi "Nowej" zalecam zaś więcej powściągliwości w ocenie emigrantów - byłych działaczy "Solidarności". Ani my bez was, ani wy bez nas - działacze nie możemy. Słowo "dezercja" jest najsilniejszym ciosem zadawanym ludziom świadomym wspólnoty tej walki.

ZOFIA LEMAŃSKA

ANDREW A HARLAND

CHCEMY OD KSIĘŻY PRAWDY O NASZEJ OJCZYŹNIE

Pragnę na łamach Waszego Tygodnika podzielić się z czytelnikami moim przeżyciem, jakiego doznałam po 2-letnim pobycie w Kanadzie.

Ja i moja rodzina jesteśmy głęboko wierzącymi i praktykującymi katolikami i nigdy bym nie uwierzyła, jeżeliby mi ktos mówił, że dojdzie do jakiegoś nieporozumienia z księżmi, gdyż w Polsce są naprawdę księża z powołania i tylko oni jednoczą naród polski w wierze i modlitwie. W naszym mieście w Hamilton w polskim kościele św. Stanisława Kostki jest zupełnie inaczej, oprócz tego, że się mówi po polsku, nie czuje się polskości, nikt nie mówi o Polsce, o jej losie i cierpiących Polakach.

Mówi się często o dawnej historii, o tym że Niemcy mordowali, ale o tym, że dzisiaj Polak Polaka morduje tego się nie mówi, uważając, że jest to sprawa polityczna.

Dnia 28 X niedziela, mimo jeszcze słabego zdrowia (tydzień po powrocie ze szpitala) poszłam prowadzona przez męża i synów do kościoła, by wspólnie pomodlić się o szczęśliwy powrót porwanego księdza Popieluszki. Sprawa bardzo bolesna, każdemu znana, świat cały wstrząsnęty i oburzony, modlił się także srodkami masowego przekazu przez ponad tydzień umieszczając to na pierwszym planie. Szłam z głębokim przekonaniem, że i w naszym polskim kościele odprawiane będą specjalne modły w tej intencji i padną z ambony słowa potępienia tego haniebnego czynu tak jak czyniono w kościołach różnych narodowości w całej Kanadzie i na całym świecie. Tymczasem spotkało mnie roz-

czarowanie, odprawiający mszę św. ksiądz Buda Krzysztof (nowo przybyły) nawet nie wspomniął z ambony o tragedii swego Brata w sutannie. Nie mogąc pogodzić się z tym, po skończonej mszy sw. podeszliśmy z mężem do tegoż księdza mówiąc mamy wielki żal i pretensje do księdza, że jest obojętny na los swego brata, który być może jest już zamordowany, cały świat, Papież i całe duchowieństwo potępia ten zbrodniczy czyn, a ksiądz milczy? Na to padła jedyna odpowiedź "ja nie Papież".

Nie możemy i nie pogodzimy się z tym, że taką postawą naszych księży, my jako Polacy mamy prawo żądać od księży prawdy o naszej Ojczyźnie i Rodakach, a oni mają obowiązek nam o tym mówić, nauczać naszą młodzież i nasze dzieci w miłości do bliźniego, bo tak nam mówiły słowa Ewangelii. Sw. właśnie w tym dniu 28 października. Tylko w prawdzie i miłości możemy żyć, i tylko tym moglibyśmy zjednoczyć podzieloną Polonię i na pewno znikłyby różnice zdań i poglądów. Ziemia polska nas urodziła i wychowała, wykarmiła i wykształciła i jesteśmy jej dłużni. A teraz ta Ziemia krwawi i wzywa pomocy. Głęboko najodważniejsi najwartościowisi Jej Synowie a my tutaj na emigracji, żyjący w wolnym świecie patrzymy na to obojętnie i czekamy na "jałmużnę", aby ktos nam wywalczył wolność i naszym rodzinom zrywającym w Polsce do której tak wszyscy chcemy jechać. Prawdziwy Polak tak się nie zachowa. Przecież walka narodu polskiego nie jest walką z bronią w ręku, do czego nie można nawoływać księżom, to jest walka o zwykłe prawo do życia z ja-

kiego my tutaj korzystamy na co dzień, to prawo do życia w godności i pokoju jest prawem danym nam od Boga, a nie od rządu czy księży.

Tak samo przemilczana była i jest sprawa zdejmowania i niszczenia krzyży w Polsce, znaku wiary, a przecież księża są powołani do tego aby tej wiary bronić i umacniać ją, oni składali przysięgę na wierność Chrystusowi, a teraz tą przysięgę łamią. Nasze dzieci odmawiają nam uczęszczania na mszę św., moje dziecko chodzi do kościoła angielskiego i tam służy do mszy i w czasie 2-tygodniowego oczekiwania na powrót księdza Popieluszki kilkakrotnie chodził na specjalne nabożeństwa i opowiadał nam jak ksiądz ładnie mówił, że się poptakał, a co słyszy u nas w polskim kościele - nic, dlatego nie chce chodzić, więc czyja to wina?

Wobec powyższego proszę wiernych o własną ocenę postawy księży, ale w ocenie nie kierować się sympatią lub antypatią, lecz głosem własnego sumienia. List ten niech będzie odpowiedzią dla tych osób, które pytały księdza Budy co to było, a ksiądz odpowiedział że "jakas kobieta histeryczka o cos tam się rozszalała". Proszę także inne osoby, które prawdopodobnie na drugiej mszy św. zwróciły się do innego księdza w tej samej sprawie o wypowiedzenie się na łamach prasy.

JOLANTA KRAWCZYŃSKA

Informuję, że msza św. została odprawiona dopiero w następną niedzielę, już po pogrzebie ks. Popieluszki i w czasie kazania odczytana została homilia ks. Popieluszki jaką opublikowały polonijne gazety.

GRAFĘ OSWIECIC

Przeczytałem artykuł Grafy pt "Stronniczy obiektywizm" (Echo Tygodnia nr 110). Będąc obywatelem mojego nowego kraju chciałbym podzielić się z innymi paroma uwagami odnosnie w/w artykułu.

Grafa może mieć opinie i je wyrazić bądź prywatnie bądź publicznie. Ja mogę mieć opinie (lub nie) i je wyrazić bądź prywatnie bądź publicznie. To tyle jeśli chodzi o opinie o procesie dr Morgentalera.

A teraz to co mnie skłoniło do napisania tych paru uwag. Z artykułu Grafy dowiedziałem się (czyli zostałem POINFORMOWANY), że dr Morgentaler został uniewinniony bowiem dobor sędziów przysięgłych był zdecydowanie stronniczy. W tym momencie mamy do czynienia z czymś co eufemistycznie mówiąc określa się jako mydanie się z faktami. W obiektywnym dziennikarstwie przeinaczanie faktów stanowi TABU.

Sędziowie przysięgli są wybierani z grupy ludzi potencjalnie kwalifikujących się na pełnienie tej funkcji (obywatele nie mający zatargu z prawem). W procesie selekcji opartej o precyzyjny regulamin bierze udział strona oskarżenia i strona obrony. Oczywiście jest że każda strona chciałaby mieć maksymalną ilość osób po swojej stronie. Każda strona może skorzystać z prawa "Veto" ograniczoną ilość razy. Tym sposobem po paru posiedzeniach proces selekcji kończy się. Wybrani sędziowie przysięgli po zapoznaniu się z materiałami oskarżenia i obrony ogłaszają wyrok WINNY/NIEWINNY.

W przypadku procesu dr Morgentalera ze względu na duży ładunek emocjonalny, religijny, społeczny, polityczny itd. postanowiono uciec się do pomocy firmy nowojorskiej wyspecjalizowanej w problemach selekcji sędziów przysięgłych. Uczyniono to aby zapewnić dr Morgentalerowi jak i całemu naszemu społeczeństwu osąd przez MAKSYMALNIE OBIEKTYWNYCH LUDZI.

Grafa wydaje mi się być daleko od rozumienia naszego systemu sprawiedliwości. Coż na naukę nigdy nie jest za późno dla każdego. Mamy tutaj prawników władających językiem polskim może by ktoryś z nich zechciał nas oświecić na stronach naszego "Echo Tygodnia".

Łączę wyrazy subiektywnej szacunku

Bez oświecenia prawników wiadomo mi, iż system selekcji sędziów przysięgłych ma na celu zapewnienie ich obiektywności.

Rzecz w tym czy w tym konkretnym wypadku udało się obiektywność uzyskać. Selekcjonująca komisja zastosowała kryteria według których odrzuciła potencjalnych przeciwników przerwania ciąży.

Natura przedmiotu jest w przeciwieństwie do wielu spraw kryminalnych taka, co ujęłam w felietonowej raczej formie, że na polu zostają zwolennicy.

Obronca Morgentalera miał duży wpływ na wybór tych kryteriów i okazał się niezłym prawnikiem. Linia obrony jaką przyjął kwestionowała sensowność i humanitaryzm obecnego prawa. Niezgodność bowiem czynu z obecnym prawem była zbyt oczywista. Sędziowie przysięgli, którzy w wyroku winny niewinny mieli ową zgodność ustalic nie mogli mieć co do tego wątpliwości. Stworzyli jednak swym wyrokiem precedens, o który prawnicy zabiegają by rozpocząć proces modyfikacji prawodawstwa.

Oni również są świadkami tego prawa zakwestionowali.

GRAFA

SPROSTOWANIE NIE SŁUŻYŁEM W OKRĘTACH PODWODNYCH

Szanowny Panie Redaktorze,

W związku z sprawozdaniem Pana Krzysztofa Korczaka pt "Spotkanie na Granicy" które ukazało się w "Echu Tygodnia" z datą 27 IX -3 X 1984, proszę o umieszczenie następującego sprostowania.

Na okrętach podwodnych Polskiej Marynarki Wojennej nie miałem zaszczytu służyć (i dowodząc okrętu podwodnego nie byłem) natomiast służyłem przed wojną i w czasie wojny na pokładach naszych okrętów nawodnych, na niszczycielach i eskortowcach.

Korzystam z okazji aby podziękować Panu K. Korczakowi i redakcji "Echa Tygodnia" za pozytywną krytykę mojego przemówienia.

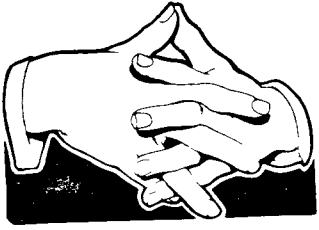
Łączę wyrazy szacunku
WILHELM K. PACEWICZ
były komandor ppor. Mar. Woj.

KPK ZROBIŁO NIEWIELE

Szanowna Redakcjo,

Nie wiem czy zechcecie mój list wydrukować, bo jest on gorzki i nie zionie z niego optymizmem. Jest wielce niepokojącym faktem, fakt ponownego wyboru na prezesa KPK, Pana Kaszubę. Moim zdaniem tak Prezes jak i KPK pod jego przewodnictwem, zrobiło niewiele, by nie napisać nic, na przestrzeni ostatnich dwu lat.

Sponsorowanie kilkunastu osób, gdy kilkanastu czeka daremnie, przez wiele lat, na jakąkolwiek pomoc, wysyłka kilkuset paczek do zmaltretowanej Polki, czy organizacja przyjęcia na stadionie CNE zgotowana Ojcu Świętemu, czy to aby tak ciężka praca? Jest to dokładnie nic, w morzu potrzeb. A przyjęcie, sama organizacja, było po prostu skandalem, do którego nigdy nie można było dopuścić. Jaki Prezes, takie przyjęcie. Całą sprawę ratowała Polonia i jej spontaniczność, zryw i ogromna miłość do Papieża. Tak, po znalezieniu przyczyny ogólnego bałaganu, możemy śmiało spać dalej. Życzę więc owocnej pracy tak Prezesowi jak i całemu Zarządowi KPK na przyszły okres. Dziękujemy za wszystko.
Janusz JAROS

UBEZPIECZENIA

Minimum ubezpieczenia (liability) wymagane przez prawo w Ontario wynosi \$ 200,000 lecz zalecane jest \$ 500,000 lub \$ 1,000 00

Powstaje pytanie dlaczego aż tyle?

Otoż sumy te podyktowane są precedensami przyznania przez sąd ofiarom wypadku samochodowego odszkodowań wysokości miliona dolarów i dlatego przezorność dyktuje ubezpieczenie się na jak najwyższą sumę od odpowiedzialności finansowej, tym bardziej że różnica w cenie ubezpieczenia na \$ 200,000 i na milion nie jest zbyt drastyczna

Sumy wypłacane z zasiłku wypadkowego (Accident Benefits) są z góry ustalone, jednakowe we wszystkich polisach samochodowych. Ta sekcja ubezpieczenia pokrywa koszty leczenia, leków, ambulansu, straty zarobków (maximum \$ 14 000 na tydzień przez co najwyżej 104 tygodnie), utraty życia w związku z wypadkiem samochodowym maximum \$ 10,000

Ubezpieczenie w "drugą stronę" pokrywa nasze straty związane z posiadaniem i prowadzeniem samochodu niezależnie od tego kto spowodował stratę, jest całkowicie dobrowolne, z tym że jeśli kupujemy samochód na kredyt instytucja udzielająca kredytu może od nas wymagać wykupienia tego ubezpieczenia

Składa się ono z dwu zasadniczych części: 1) Ubezpieczenie od strat wynikających ze zderzenia (collision) oraz 2) od strat spowodowanych przez kradzież, pożar, wandalizm itd (comprehensive)

Od nas zależy decyzja czy chcemy obie części czy tylko jedną. Często nasza decyzja zależy od stosunku ceny ubezpieczenia do wartości samochodu. Agent

ubezpieczeniowy powinien nam doradzić w wyborze najlepszego dla nas rozwiązania oraz wyborze wysokości i sumy jaką pokrywamy z własnej kieszeni (deductible). Może ona wynosić od \$ 50 - \$ 250. Wszystkie straty powyżej tej sumy (deductible) pokrywane są przez kompanie ubezpieczeniową

Od czego więc zależy cena ubezpieczenia? Jak już wiemy, polisa składa się z czterech zasadniczych części i cena każdej z nich zależy od szeregu czynników

Zacznijmy od ceny ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (liability)

Zależna jest ona od wieku, płci i stanu cywilnego (dla osób do 25 lat). Powyżej 25 roku życia czynniki te nie mają wpływu na cenę ubezpieczenia. Następnie doświadczenie w prowadzeniu samochodu (lata jazdy, historia wypadków w ciągu ostatnich 5-6 lat oraz ilość i rodzaj mandatów)

Chciałabym zwrócić uwagę na ostatni punkt, ponieważ mandaty mogą drastycznie podwyższyć koszt ubezpieczenia. Np. jazda w stanie nietrzeźwym pomijając wszystkie inne konsekwencje podwyższa koszt ubezpieczenia o 50% za pierwszym wykroczeniem i dodatkowo 100% za każdym następnym i wykroczenie tkwi w pamięci komputera policyjnego przez trzy lata. Do komputera tego mają dostęp kampanie ubezpieczeniowe

Cena zasiłku wypadkowego - Accident Benefits jest jednakowa dla wszystkich, niektóre firmy wprowadziły zniżowanie w cenie zależne od czynników wpływających na wysokość kosztów liability. Jednakże te różnice nie przekraczają kilku dolarów

Cena ubezpieczenia w drugą stronę zależna jest od tych

wszystkich czynników, które wpływają na cenę liability, a ponadto od modelu, rocznika i ceny samochodu oraz od wysokości wspomnianych wyżej "deductible"

Cena "comprehensive" zależy od marki, modelu, rocznika i ceny samochodu oraz od wysokości "deductible". Inne czynniki nie mają zasadniczego znaczenia

Ogólny koszt ubezpieczenia różni się zależnie od terytorium. Np. inna jest cena dla osoby mieszkającej w Toronto, a inna dla mieszkającej np. w Barry's Bay

W wielkich miastach ubezpieczenie samochodu kosztuje na ogół więcej niż w małych miasteczkach i okręgach wiejskich

HALINA E. BARANOWSKI
M A A I C
Doradca do spraw ubezpieczeniowych
PEGASUS GROUP
443 - 0016
1470 DON MILLS ROAD

● **Małe samochody bardziej niebezpieczne** Amerykański Highway Loss Data Institute opublikował dane z wypadków na drogach amerykańskich w okresie 1981-83. Wynika z nich jednoznacznie, że duże samochody są zdecydowanie bardziej bezpieczne od małych. Przyjmując 100 za przeciętny wskaźnik zranienia w wypadkach samochodowych na drogach amerykańskich małe samochody miały wskaźnik dużo wyższy od przeciętnej - 156, natomiast duże samochody sporo niższy - 59. Najwyższe wskaźniki miały Pontiac 1000, Dodge Colt i Nissan Pulsar. Najniższe cztery modele Oldsmobile, Mercedes 300 SD oraz dwa modele Buicka. Według instytutu dane ukazały jednoznacznie, że kierowcy dużych i średnich samochodów są w o wiele mniejszym stopniu narażeni na wypadki powodujące ciężkie zranienia osobiste i rozległe uszkodzenia samochodu niż kierowcy małych samochodów

ARNOLD PENK

przedstawiciel Addison on Bay Limited
proponuje szeroki wybór nowych i używanych samochodów

- nowe samochody posiadają trzyletnią gwarancję lub 60 000 km (niektóre modele),
- używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję,
- gwarantuje najlepsze warunki kupna samochodów załatwiająca na miejscu sprzedaż, pożyczkę, tamte ubezpieczenia a specjalnie dla nowo przybyłych oraz gwarantuje osobistą opiekę nad klientem po odbiorze auta

Od 14 lat Arnold Penk oferuje wieloletnią wiedzę w sprzedaży samochodów załatwianiu pożyczek jak również takich ubezpieczeń, cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polonii, a także znany jest jako społecznik

Wszelkiego typu usługi wiążące się z samochodem i obsługa załatwiane są przez pana Penka

Ponieważ kupno samochodu jest bardzo poważnym wydatkiem finansowym, trzeba być pewnym, z kim nawiązać tak poważną transakcję

Wyrozniony przez GM jako "Senior Master Salesman" i nagrodą za największą ilość udzielonych pożyczek w Toronto i okolicy

Czy jeszcze ktoś może tyle zaferować?

Po wszelkie informacje proszę dzwonić - 964-3211 lub do domu o każdej porze - 731 3757, podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)

U W A G A

Polonia w Toronto i okolicy POLISH ALLIANCE (TORONTO) CREDIT UNION LTD. 2150 BLOOR ST. W.

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762-9523

Konta depozytowe	8%	rocznie
Specjalne konta depozytowe (minimalny depozyt \$5000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	7 1/2%	rocznie
3-miesięczne certyfikaty	9 1/2%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	9 3/4%	rocznie
1-letnie certyfikaty	10%	rocznie
3-letnie certyfikaty	10 1/2%	rocznie
3-letnie certyfikaty Non-redeemable	11%	rocznie
RRSP i RHOSP	9 1/2%	rocznie
Pozyczki personalne	14 1/2%	rocznie
Hipoteki	14%	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CIEKOWE
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)

CODZIENNIE od 12 do 2:30 po poł. i od 7:30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2:30 po poł. oraz **SOBOTY** od 10 do 12:30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

Kongres Polonii Kanadyjskiej OKRĘG TORONTO

OSRODKI POMOCY IMIGRANTOM

OSRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley Str
Tel 979-9634

BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave
Tel 533-9471

Zostań właścicielem domu przy pomocy Credit Union

Fundusz kupna domu (RHOSP), który oferuje nasza Credit Union pozwala zaoszczędzić ponad \$10 000 00 wolnych od podatku

Informujemy ze:

- 1) rocznie można zainwestować w RHOSP do \$1 000 00 i odjąć tę kwotę od dochodu, który podlega podatkowi
- 2) efektem powyższego oszczędzania są odsetki - wolne od podatku

UWAGA!

Pieniądze zainwestowane w fundusz RHOSP łącznie z odsetkami - nie podlegają opodatkowaniu - jeżeli posłużą jako zadatek w momencie kupna domu

Ostateczny termin depozytu upływa z dniem
31 grudnia

Przyjdź lub zadzwoń

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181

12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor Str W
tel 236-1225

4260 Cawthra Rd
tel 848-4303

MODA

Obrazki na swetrach

Sztuka pop-art lat siedemdziesiątych swojego czasu przeniosła się na ulice. Zaczęto drukować T-shirty z portretami Marilyn Monroe, Elvise Presleya, a także z fotograficznymi wizerunkami zwierząt. Pomysł po pewnym czasie zaczęły się wyczerpywać, a obnośzone obrazki opatrzyły się szybko i zamiast ścigać uwagę, zaczęły nudzić.

Drugi styl wywodzący się z "neo-dada" zaczął lansować spodnie i barwne rajstopy, (te eksponowane przez spodniczki mini), pokryte pisanymi bez sensu literami i grzmołami. Naiwne, pseudodziecinne obrazki, znowu są popularne. Zaczęto wykorzystywać je m.in. jako wzory wrabiane w ściąg swetrow. Zresztą obydwa wspomniane style znalazły odzwierciedlenie wśród producentów swetrow. Wiele ekskluzywnych pracowni dziewiarskich, zachęconych zainteresowaniem klientów płci obojga, skoncentrowało się na tego typu wzorach.

JANUSIRSASANA - SKŁON DO KOLANA

Pozycja ta zaczyna cały cykl skłonów uelastyczniających kręgosłup. Cwiczenie zwiększa ruchomość w zakresie kręgosłupa, uelastycznia mięśnie grzbietu i stawy nog.

Siadamy na ziemi mając nogi złączone i wyprostowane. Zginamy lewą nogę, przyciągamy ją jak najwyżej i przykładamy podeszwę stopy do wewnętrznej strony uda nogi wyprostowanej. Jeśli umiemy zrobić lotos, zakładamy stopę na udo. W obu wypadkach udo i kolano nogi zgiętej powinny dotykać ziemi.

Pochylamy się i chwytamy obydwoma rękami za stopę prawej nogi. Aby skłon był głęboki, należy zacząć zginanie tułowia od bioder, nie pochylać kręgosłupa w okolicy łopatek, czyli nie garbic się. Mniej wygimnastykowany, którzy na początku nie będą mogli dosięgnąć rękami do stopy bez zginania nogi, niech schwyć za kostkę lub łydkę. Noga, którą trzymamy musi być przez cały czas wyprostowana. Jest to pozycja wyjściowa do Janusirsasana. Teraz robimy głęboki wdech, tułów odciągamy w tył i napinamy ręce, jakbysmy ciągnęli linę. Głowę odchylamy w tył. Łopatki ściągamy tak, by plecy były zupełnie proste. Pozycję tę i wdech przez chwilę zatrzymujemy. Potem z wydechem wolno pochylamy się do przodu. Ręce zginamy, kierując łokcie w dół, do ziemi. Nie zginac rąk w bok. Skłon powinien być całkowicie bierny, głowa niech zwisa w kierunku kolana. Cwiczenie powtarzamy 3 razy, w ostatnim skłonie pozostajemy dłużej, od kilkunastu sekund do minuty, oddychając normalnie. Potem zmieniamy układ nog i tak samo ćwiczymy skłony w drugą stronę ku lewej nodze.

OPINIE MISTRZÓW

Słynny na cały świat włoski projektant mody Giorgio Armani na swoim ostatnim pokazie mody jasno określił jak wygląda jego "idealna kobieta". A

więc przede wszystkim - według włoskiego projektanta - kobieta musi wyglądać świeżo i naturalnie. Wzorując się na typie z lat 20 - 30-tych Armani preferuje makijaz prosty a zarazem bardzo precyzyjny. Według jego zdania głównym błędem jaki popełniają kobiety jest sto-

sowanie ciężkiego makijazu i ślepe podążanie za modą. Armani poleca więc w makijazu wszystkie kolory naturalne (beże, zielone, szarości) które nigdy nie są błyszczące. Linia brwi jest w tym makijazu nie podkreślona, rzęsy przyciemnione bardzo delikatnie tak

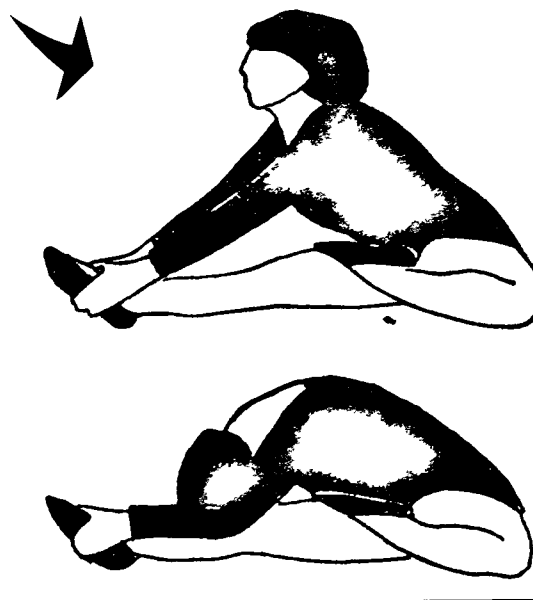
aby stanowiły ramę dla oczu a nie główny punkt programu. Na koniec włoski projektant stwierdza "kobieta która zwraca uwagę na swoją twarz, jest bardziej interesująca niż ta która dba jedynie o swoje ciało". I co wy na to - piękne panie?

PRAKTYCZNOŚCI

Drewniane guziki nie zniszczą się w praniu jeśli przed zamoczeniem owiniemy je dokładnie folią, używaną powszechnie do celów kuchennych

□ □ □

Sredni ziemniak ma około 100 kalorii, ale tyle samo lub więcej kalorii dostarcza organizmowi to, z czym go zjadamy - masło, słonina, smietana. Stąd powszechnie przyjęta opinia, że ziemniaki tuż. Coż więc zrobić? Wyrzec się ziemniaków? Ależ nie podobnego! Wystarczy tylko wysokokaloryczne dodatki zastąpić niskokalorycznymi np. margaryną, jogurtem, chudym mlekiem czy masłanką.

PACZKI DO POLSKI

DZIAŁAMY OD 1984 ROKU
CIENYSZY SIĘ ZAUFANIEM
RODAKÓW NADZAJĄCYCH
PACZKI Z SARAJOW

Gwarantujemy najniższe ceny w Ameryce Północnej

- SPECJALIZUJEMY SIĘ W PACZKACH NA ZLECENIE
- PACZKI AKOWANE SA W NIEMCZACH ZACHODNICH I DOSTARCZANE DO DOMU ODBIORCY NA TERENIE CAŁEJ POLSKI W TERMINIE OK. 15 DNI
- CENY W DOKŁADACH ANADYJSKICH W CENACH ZAWARTY JEST KOSZT TRANSPORTU
- ANI ODBIORCA ANI NADAWCA DO NASZYCH CENNIK WIECJ NIJE DOPLACAJA
- PRZYSYAMY ILESIENIE POTWIERDZENIE ODBIORU
- WRAZIE ZACIENIEM PACZKI W ARANŻUJEMY WYSYŁKI I PACZKI TEJ SAMEJ WARTOSC I NA NASZ KOSZT
- NAJMNIEJSZE ZLECENIE \$70 LUB \$50
- DATKI NA KOSZTOCH W POLSCE PRZYSYŁAMY BEZPŁATNIE
- JAK WYSYLAĆ PACZKĘ
 1. Wzrost na z ZLECENIE WYSYŁKI PACZKI
 2. Zazna / ilość zamawianych artykułow / z umiemy h warto i
 3. Na oddzielnej kartce - wyraźnie napisz woj adres i telefon oraz adre odbior w w Pols
 4. Wyslij w zaadresowanej do nas kopercie ZLECENIE WYSYŁKI PACZKI kartke z adresami oraz money order lub czek (płatny dla SAP) na kwotę równą wartości paczki

ZLECENIA PROSIMY PRZYSYLAĆ NA ADRES (tylko dla korespondencji)

SAP - pomoc
1180 Mississauga Valley Blvd
Unit 74
MISSISSAUGA ONTARIO
L5A 3M9 Canada

TEL (416) 273 - 5729

ARTYKUŁY DO WYBORU		ZLECENIE WYSYŁKI PACZKI	
		\$ Can	szk
1	Szynka konserwowa	900 g	6 20
2	Szynka konserwowa	450 g	3 20
3	Szynka mielona	340 g	1 80
4	Salami	900 g	6 10
5	Paszтет	200 g	1 20
6	Bekon	450 g	2 80
7	Wieprzowina w konserwie	300 g	1 90
8	Wołowina w konserwie	400 g	2 50
9	Sardynki w oliwie	125 g	0 90
10	Makrela w pomidorach	125 g	0 90
11	Filety łedziowe	200 g	1 50
12	Ser twarży w kawałku	500 g	4 90
13	Masło w puszcze	1 kg	6 20
14	Margaryna	500 g	1 40
15	Olej roślinny	1 litr	2 50
16	Dżem pomarańczowy	450 g	1 50
17	Miód naturalny	450 g	2 90
18	Ananas w puszcze	750 g	1 30
19	Brzoskwinie w puszcze	750 g	1 20
20	Koktail owocowy w puszcze	750 g	1 30
21	Figi suszone	250 g	1 40
22	Rodzynki	200 g	1 60
23	Migdały	200 g	1 40
24	Orzeszki ziemne	200 g	1 40
25	Herbata w torebkach	25 szt	1 20
26	Herbata w wiórkach	500 g	4 30
27	Kawa ziarnista	500 g	3 50
28	Kawa instant typu Nesca	100 g	2 50
29	Kakao	250 g	2 50
30	Czekolada do picia w proszku	870 g	3 90
31	Czekolada mleczna	100 g	0 80
32	Czekolada z bakaliami	100 g	1 00
33	Czekolada z orzechami	100 g	1 00
34	Batoniki czekoladowe	1 szt	0 25
35	Cukierki owocowe z witaminami	500 g	2 50
36	Guma do żucia niesłowa	12 szt	1 00
37	Guma do żucia owocowa	12 szt	1 00
38	Guma balonowa	12 szt	1 20
39	Pieprz c arny	100 g	1 10
40	Koncentrat pomidorowy	50 g	0 30
41	Postki rosółowe (z kurzy) na 5 litrów	1 szt	1 00
42	Kostki rosółowe (wołowe) na 5 litrów	1 szt	1 00
43	Mleko w proszku	400 g	3 10
44	Witamina dla dzieci	100 szt	2 30
45	Aspiryna Bayer	20 szt	1 80
46	Wata	200 g	0 75
47	Pasta do zębów (duża)	150 g	1 40
48	Mydło toaletowe	100 g	0 50
49	Sprzon do włosów	1 litr	2 50
50	Proszek do prania	3 kg	4 90
51	Proszek do szorowania	500 g	1 50
52	Fłyn do mycia naczyń	1 litr	1 90
53	Zapalniczka gazowa	1 szt	0 90
54	Rajstopy damskie (małe)	1 szt	1 00
55	Rajstopy damskie (średnie)	1 szt	1 00
56	Rajstopy damskie (duże)	1 szt	1 30
57	Dziny Montana	1 szt	13 00

OWOCY

Poma ańcze (świeże)	10 kg	16 40	5 kg	9 00
cytryny (świeże)	10 kg	17 40	5 kg	9 50
Cytryny (świeże)	10 kg	17 40	5 kg	9 50
Ananasy (świeże)	5 szt	12 00	1 szt	2 60

Ponadto możecie Państwo wysłać przez nas do Polski samochód (nowy lub używany) oraz artykuły techniczne i odzieżowe a także świeże kwiaty z okazji ślubu, imienin itp.

ANNA GIFFORD

Dziecko bez oparcia

Proszę się zastanowić, jak często myślicie o tym, że wasze dziecko też przeżywa trudności w związku z emigracją? Czy przychodzi Wam do głowy jakiego rodzaju są to trudności, czy rozmawiacie o tym z nim? Może często z Was mogłaby mi odpowiedzieć, że oczywiście tłumaczyliśmy mu, wyjaśnialiśmy jak to będzie, że rzecz jasna będzie lepiej, bo nasze życie tutaj stanie się znacznie łatwiejsze. Obiecujemy więcej słodyczy, zabawek, kolorowych filmów itd.

To było na początku i dziecko nam uwierzyło, tak samo zresztą jak zwykle to czynić do tej pory. W chwilę później okazało się, że to życie tutaj niesie ze sobą całe mnóstwo nowych problemów (a może wcale nie tak nowych) jak znaleźć pracę, jak zarobić więcej, jak zdobyć jeszcze jeden kredyt, jak utrzymać się na takim poziomie życia, przynajmniej takim jak nasi sąsiedzi obok. No i ten język! Czasem wprost tracimy resztki nadziei i, że kiedykolwiek będziemy w stanie porozumiewać się tak, aby nie bac się, że strzelimy jakąś gafę, albo, że ktos spojrzy na nas z drwiącym uśmiechem.

A do tego wszystkiego trzeba się dzielnie trzymać, bo przecież wreszcie jesteśmy w tej wymarzonej Ameryce, gdzie każdy może zostać milionerem. Więc może i my, kiedyś? To nic, że teraz jeszcze ciągle jest nam trudno, i tego nie możemy sobie kupić i na tamto mamy za mało pieniędzy, ale za jakiś czas dla naszych dzieci.

Ale poki co, czy zauważycie, co się dzieje z waszym dzieckiem? Co Ono robi całym dniami, o czym myśli, dlaczego raptem zrobiło się takie niegrzeczne, wcale nas nie słucha i

ciągle chce zebyscie mu kupować, kupowali. A jak nie to płacz, złość, awantura i "za karę nie będziesz oglądać telewizji". Ale już za chwilę łamiemy się i pozwalamy mu wrócić do tego "rodzinnego ogniska", jakim jest mieniący się wszystkimi kolorami telewizor. A ono wpatruje się w ten wspaniały amerykański świat jak leci i właściwie wydaje się być zadowolone. I znowu wszyscy razem oglądamy reklamy.

Mogłabym tak ten dzień nasz powszedni opisywać bardzo długo. Tylko nie o to przecież chodzi. Sami znacie to najlepiej i czasem przychodzi Wam do głowy, że coś z tym wszystkim jest nie tak. Ze dość macie uganiania się za dobrem materialnym, że nie chcecie "chcieć więcej i więcej, że tak naprawdę to marzycie o tym żeby być kochającą się rodziną, może biedniejszą niż "ci z góry", ale za to trochę szczęśliwszą.

Ja wiem, że to bardzo trudno, że dla wielu z nas to nie jest kwestia zmiany lodówki na nową i większą, że naprawdę nie wystarcza na te podstawowe rzeczy. Wiele z nas pracuje w ciężkich warunkach, wraca do domu zmęczonym i nie ma siły na nic. A dzieci jak to dzieci, żyją sobie względnie bez troski. Przedszkole albo szkoła, zabawki no i te koleżanki i koledzy! Ci wszyscy którym powodzi się lepiej. I to nasze dziecko chce być takie samo, chce mieć to samo. Czy to coś nowego dla was?

Wasze dziecko też zmieniło środowisko. Zostawiło gdzieś daleko to wszystko do czego już zdążyło się przywiązać, małych przyjaciół i wybetonowane podwórko bez hustawki, ale za to ze smietnikiem, na który można

się było wdrapywać i zdobywać jak twierdził zaciekle wroga. W pewnym sensie straciło oparcie w tym wszystkim co było znane i bezpieczne, a tu ten wielki świat, obcy język, a wszystko dookoła jak wielki sklep z zabawkami. Więc chce się znowu poczuć bezpiecznie. Potrzebuje do tego zyczliwości i cierpliwości o którą czasem bardzo trudno ze strony rówieśników, bo oni nie raz śmieją się z jego angielskiego. Kto wobec tego może mu to zapewnić?

Czy aby ono nie straciło też oparcia w rodzinie? Gdzie jesteście, kiedy wraca zapłakane ze szkoły, albo rozszalone, co bardzo często jest objawem tego samego - wyrządzonej krzywdy. Czy potraficie wtedy własnie dać mu chociaż odrobinę swojej uwagi i serdeczności, czy też otwieracie telewizor, ten magiczny zagłuszacz waszych i jego uczuć?

Czy jesteście w stanie wyrzucić się wielkiej wyprzedazy i spędzić ten czas z dzieckiem w domu albo na spacerze - być z nim i dla niego a nie obok? Oczywiście mogą w tym momencie usłyszeć alez ono wcale tego nie chce, woli być z kolegami, chce żeby mu coś kupić itp. Tak się zdarza na pewno, bo ileż to razy nie było was wtedy, kiedy byliście potrzebni. Na zaufanie dziecka też trzeba sobie umieć zasłużyć, to nie jest worek bez dna, chociaż jego ufność jest ogromna i nawet raz stracone zaufanie można odzyskać, jeżeli jest to dla was ważne. Zaczynajcie chociażby od dzisiaj.

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz 1 do 2 w każdą sobotę. Reklamy i ogłoszenia handlowe oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie 691 - 8789

PÓLSKI PROGRAM RADIOWY na stacji CJVB w VANCOUVER - 1470 AM w każdą niedzielę od 14 30 do 16 00
TEL 327 - 6892

Adres P O BOX - 58262 - Stn - L - Van B C V6P 6E3
Wiadomości z Polski, ogłoszenia i komunikaty polonijne, komentarze, koncert życzeń, ogłoszenia handlowe

Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy nadawany od godziny 11 05 od poniedziałku do piątku włącznie. ze stacji CHIN FM 100 7 tel. 531-9991

Prowadzą Karola Kęsik
Muzyka, wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze. Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe i wszelkie komunikaty

"POLONEZ" Polski program radiowy

Producent MAREK J GOŁDYN
2120 Bloor St W Toronto, M6S 1M8, Tel (416) 762-7254
W soboty 3:30 - 4 30 1250 AM CHWO

POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

Przynosi aktualne wiadomości z Polski z życia Polonii kanadyjskiej
Nadawany jest w dzielnicy Parkdale w każdą środę - godz 6 wieczorem, piątek - 8 30 wieczorem, i sobotę - 3 30 po południu

"EURO-PAK" I "PRES-POL" PRZEDSTAWICIEL W HAMILTON

1 PACZKI DO POLSKI NA ZLECENIA

- owoce cytrusowe • artykuły gospodarcze • kwiaty • pieniądze • żywność

Niskie ceny w dolarach kanadyjskich. Szybka dostawa

2 TYGODNIKI Z POLSKI

- Kobieta i Życie • Przyjaciółka • Przekroj, • Panorama • Polityka • Forum • Veto

Cena jednego egz 0,85\$ Prenumerata od zaraz
Niewielkie opóźnienie od wydania w Polsce

3 ZAMOWIENIA I INFORMACJE

- listownie • telefonicznie (w godz 10 00 do 22 00)
- MAREK LACHOWICZ
151 Queen St N / 2501 Hamilton, Ont L8R 2V7
TEL (416) 525 - 4707

GENERAL CONTRACTOR
Nowe domy Dostawiane pokojów
Przerabianie wnętrz
TEL Toronto 353 2697

Malowanie z zewnątrz i wewnątrz do
mów biur pomieszczeń przemysłowych i handlowych cyklinowanie podłóg oraz wszelkie prace stolarskie i remonty Tano i tacho
TEL 530-1246 TORONTO
rano do 8 30 i po 9 wieczor

COTTAGE do sprzedania
Georgan Bay
TEL 534 2697

NOWO OTWARTY SKLEP GIEWONT 333

Roncesvalles 333, Toronto, Ont.
TEL 588 - 1500

ma przyjemność zaprosić Państwa w swoje progi
• Oferujemy najniższe w całej okolicy ceny na artykuły delikatesowe słodczyce wroby pamiątkarskie i unikalne malowane ręcznie polskie banki choinkowe

• Posiadamy duży wybór ozdobnych lamp pokojowych w bardzo przystępnych cenach

• Jesteśmy autoryzowanym przedstawicielstwem znanej firmy EURO PAK

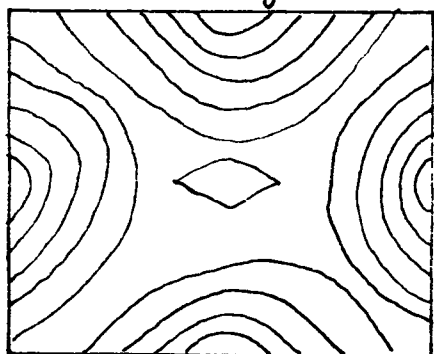
Przyjmujemy zlecenia na wysyłkę do Polski z Europy Zachodniej

- owoców cytrusowych
- paczek żywnościowych o składzie dobranym przez klienta
- artykułów technicznych i odzieżowych
- świeżych kwiatów
- pieniędzy (banknot do rąk odbiorcy)

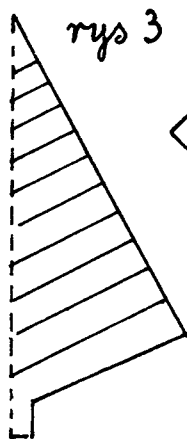
Przyjmujemy również gotowe paczki do przesyłki morskiej lub lotniczej
Wszystkie przesyłki i zlecenia ubezpieczone

COŚ DLA DZIECI

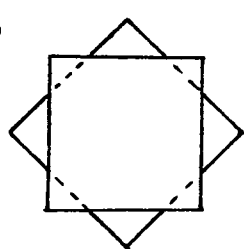
Wycinanki
naklejanki

rys 1
potnij-
rozsuń-
naklej!

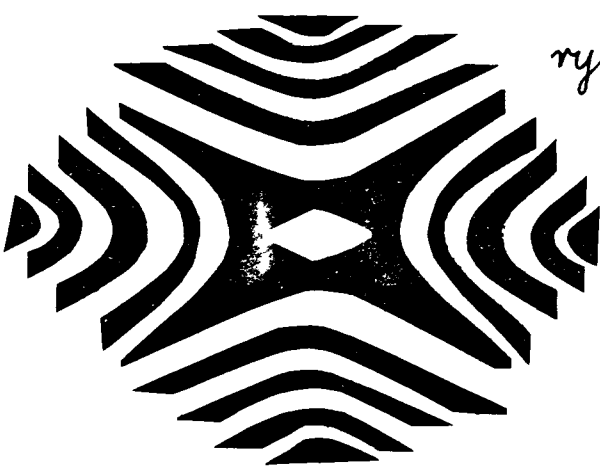
rys 3

rys 5

rys 6

rys 2

BARAN
(Aries)
21 03 20 04

Na horyzoncie pojawiają się sprawy których rozwiązanie rokuje powodzenie także i na innym polu niż to którego ono bezpośrednio dotyczy. Całe przedsięwzięcie więc tym bardziej warte będzie uwagi i wysiłku. Czyżby sprawy osobiste znajdą się nagle na pierwszym planie i trudno ci będzie odmówić pomocy o którą zostaniesz poproszony. Druga połowa tygodnia to wzmoczone wydatki związane z realizacją wcześniejszych planów. Niemniej jednak mogą zaistnieć w związku z tym dość kłopotliwe sytuacje. Znaki symbolizujące Waga i Lew 6 ego liczą się z kłopotami zdrowotnymi.

BYK
(Taurus)
21 04 21 05

Komus będzie bardzo zależało na przypodobaniu się tobie. Po myśl co się za tym kryje! Musisz uważać aby nie znaleźć się w trudnej sytuacji z której niełatwo będzie się potem wycofać.

Naturalnie mieć powinienes zaufanie do własnej intuicji ale daj również szansę rozsądkowi. Inne sprawy toczyć się będą ze zmiennym szczęściem. Chyba jednak przeważą te udane! Znajdź w tym tygodniu czas na spotkanie w gronie bliskich ci osób bo inaczej zaczniesz podejrzewać że ich unikasz. Jeżeli wybierasz się po zakupy zrób je 4 ego i to w centrum miasta!

BLIŹNIAKI
(Gemini)
22 05 21 06

Musisz się liczyć z tym że dojdzie do nieporozumienia na tle spraw o których masz od dawna ustalone zdanie. Ktoś kto podejmie z tobą dyskusję powinien się doczekać rzeczowych argumentów. Szanse aby sporu uniknąć będą raczej nikłe. W sprawach serca mogą wyniknąć pewne komplikacje staraj się spojrzeć na obiekt westchnień obiektywnie nie będziesz bo wiem bez winy. Mimo jednak tylu niepokojów wstrząsów nie które sprawy uda się załatwić bez kłopotów. 7 ego spodziewaj się korzystnych wiadomości które uspokoją cię i wprowadzą w nieco lepszy nastrój.

RAK
(Cancer)
22 06 23 07

Mozna będzie teraz niemało dokonać bowiem nadchodzący tydzień to okres dobrych szans szczęśliwych zbiegów okoliczności i wycucia sytuacji. Więc jeżeli nawet sprawy wymagają pewnego ryzyka nie boj się takiego kroku powodzenie jest prawie pewne.

Zwłaszcza sprawy osobiste zaczną się układać tak jakby ci było to na rękę a i w kregu zawodowym perspektywy są nie najgorsze. St zez się tylko wszelkich opoznien kłopotami. 2 ego bądź szczególnie ostrożny w kontaktach z nieznajomymi.

LEW
(Leo)
24 07 23 08

Nadchodzą dni nerwowe i bardzo pracowite. Jedna sprawa go nie będzie druga i ciągle będzie za mało czasu aby we wszystkim sobie poradzić. Zwłaszcza że niektóre sprawy wcześniej zaplanowane ułożą się nieco inaczej niż się tego spodziewałeś.

Ale z opresji wybawi cię szybko twoja niesłychana energia i tałenty organizacyjne. Ponadto trzeba będzie chyba zrezygnować z niektórych dotychczasowych przyzwyczajen. 6 ego nie pozwól aby twoje prywatne życie stało się areną rozgrywek dla innych.

PANNA
(Virgo)
24 08 23 09

Mozesz z pełną satysfakcją i spokojem popatrzeć na bieżącą sytuację. Kilka własnych dokonanań zasługiwac będzie na twoją dumę.

Wprawdzie sytuacja nie będzie wcale taka łatwa nie mniej jednak powodu do narzekania nie będzie również. Serdeczność przyjaciół powinna cię też raz bardzo ucieszyć. Drobne kłopoty w sprawach osobistych są niestety nie do uniknięcia. Pamiętaj aby 2 ego wykazać szczególną ostrożność na wszystkich płaszczyznach życia. Wazny będzie teraz spokój nie wolno trać głowę z łada powodu.

WAGA
(Libra)
24 09 23 10

Każda chwila będzie miała te raz znaczenie dla toku spraw bieżących. Potrzebna ci będzie na pięta uwaga czujne trzymanie ręki na pulsie i szybki refleks aby w czasie zmiany realiów na tychmiast zareagować. Na szczęście ogólne układy będą udane i wszystko raczej przebiegnie po myślnie. Napięć nerwowych jednak nie zabraknie. Nie zabraknie też niestety wydatków i tych przewidzianych i tych zupełnie przypadkowych. 3 ego może cię zaskoczyć propozycja zmiany pracy zas 7 ego przyjmij rady kogos starszego tak wielkim jak i doświadczeniem.

SKORPION
(Scorpio)
24 10 22 11

Tydzien spraw interesujących choć wyczerpujących. Wszystko co będziesz teraz robił wy magac będzie większego niż zwykle wysiłku. Nie zabraknie też nowosci które wprawdzie cię zaciekawia ale nie wciągną na tyle by odegrać większą rolę. Szansa na podjęcie pewnej ryzykownej inicjatywy! Nie przegap jej bo będzie to po sunięcie warte twojej uwagi na dłuższą sprawę związane z naj bliższym gronem znajomych okaza się trudne i musisz tak działać jak i myśleć bardzo szybko. 5 ego wzrastające uczucie zazdrości.

STRZELEC
(Sagittarius)
23 11 21 12

Czeka cię tydzień sporego wysiłku jaki będziesz musiał włożyć w nowe przedsięwzięcie. Właściwe go przeprowadzenie ułatwi podjęcie decyzji w innych sprawach. Spotkanie w licznych gronie wypadnie może interesujące ale jak zwykle nie wzбудzi twojego zachwyty. Tym razem z powodów często osobistych 3 ego unikaj wszelkiego rodzaju napięć tego dnia bo wiem Pluton i Jowisz wywierają na ciebie niekorzystne stresujące wpływy. W koncu tygodnia staraj się przedyskutować wszystkie swoje problemy z serdecznym przyjacielem.

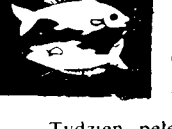
KOZIOROŻEC
(Capricorn)
22 12 20 01

Będzie to tydzień bardzo udany i satysfakcjonujący na niejednym polu ale równocześnie mozesz się spotkać z sytuacjami pełnymi napięć i zdenerwowania. Wszystko to wymagać będzie od ciebie dużego opanowania nie wpadania w histerię zwłaszcza jeżeli wydarzenia potoczą się nie zależnie od ciebie. Czyżby w nurzenia osobiste mało cię za interesują ale tak się złoży że rozmowa będzie nie do uniknięcia. W sprawach zawodowych wszystko ułoży się dobrze. 3 ego nie pozwól wyprowadzić się z równowagi.

WODNIK
(Aquarius)
21 01 19 02

Warto będzie się teraz pokusić o załatwienie sprawy która dotychczas posuwała się do przodu raczej opornie. Na horyzoncie bowiem są teraz szanse i nie przegap ich. Znajomość zawarta w tych dniach okaże się bardzo interesująca dobrze byłoby ją kontynuować. Są możliwości że zmieni się szybko w serdeczną zżyłość odpowiadającą obu stronom. Małe za mieszanie w rodzinny gronie stworzy na krótko sytuację na pięta i nerwową. Potem jednak parę udanych posunięć zawodowych przywróci dobry nastrój.

RYBY
(Pisces)
20 02 20 03

Tydzien pełen pospiesznego załatwiania spraw codziennych i tych zupełnie nowych. Jedne i drugie pochłoną wiele twojego czasu nawet tego który rezerwujesz sobie zupełnie dla siebie. Między tobą a partnerem może powstać sytuacja chwilami trudna na chwilami niezręczna a wszystko dlatego że nie znajdziesz u partnera ani zainteresowania ani akceptacji dla twoich planów. Pewna ich korekta mogła by bardzo poprawić atmosferę. W rozładowaniu napięć pomoćny się okaże dość niecodzienny zbieg okoliczności.

ZŁOTO I BRYLANTY
OD PRODUCENTÓW I IMPORTERÓW 21 DUNDAS ST., SUITE 1601, TORONTO, ONT M5B 1B7
HOLDER DIAMONDS Inc
Diamond Importers
TEL. (416) 368-7186
Od pomedziałku do srody 9-5
czwartki 9-8 30
lub proszę telefonować w sprawie terminu wizyty

WSPANIAŁA OKAZJA!
UNITY TRAVEL
100 University Ave. Suite 807
Toronto Ont Canada M5J 1V6
Telephone (416) 595 1244
Telex 06 22186 PWT

Odlot 27 grudnia - powrot 30 stycznia
WARSZAWA • SZTOKHOLM
• OSLO • HELSINKI lub PRAGA
\$ 559
LOTY DO KOPENHAGI
Od 27 grudnia - powrot do konca maja
\$ 499
SPĘDŹ SYLWESTRA
I NOWY ROK W
KOPENHADZE
\$ 599
W koszt biletu wchodzi m.in. noclegi i bal

DLA MIŁOŚNIKÓW BIAŁEGO
SZALEŃSTWA
AUSTRIA - SAINT ANTON
ISCHL BAD
Od 27 grudnia - powrot 9 stycznia
HOTEL, WYCIĄGI, PRZELOT
\$ 799
Po dalsze informacje i rezerwacje prosimy telefonować -
TORONTO 595-1244
prosić p. Krystynę
Od osob spoza Toronto akceptujemy "collect calls"
tylko w sprawie rezerwacji

ANDRZEJKI
z koncertem **WALDEMARA KOCONIA**
SOBOTA 1 GRUDNIA 1984 godz. 7:30 do 1:00
w sali parafialnej Kościoła pod wezwaniem
Maksymiliana Kolbe, 4260 Cawthra Road - Mississauga
GRA ZESPOŁ MUZYCZNY QUO VADIS
Wstęp 20 dolarów od osoby
Dancing, kolacja, koncert
Bilety do nabycia w Credit Union u p. Holdy w kościele M.K. i Credit Union M.K.

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
POLISH SOCIAL SERVICES BUREAU
Czynne **PONIEDZIAŁEK WTOREK CZWARTEK, PIĄTEK**
OD GODZ. 10:00 a.m. DO 4:00 p.m.
ADRES 128 FERN AVE Pokoj 103, TEL. 533-9471

JESZCZE PRZED ŚWIĘTAMI
możesz mieć odmalowane mieszkanie
usunięte drobne usterki. Wszystko po atrakcyjnych świątecznych cenach, solidnie wykonane
TEL Toronto 421-0518
112 113 114

SPRZEDAM mieszkanie własnościowe
we w Warszawie Mokotów 2 pokoje z kuchnią i łazienką
TEL Toronto 239 7878

14TH ST AUTO BODY AND COLLISION LTD
74 - 14th Street, TEL 251-2892
Wszelkie naprawy karoserii i lakierowanie samochodów
Bezpłatna wycena
Prowadzimy oddział samoobsługi
● wynajęcie stanowiska naprawczego 1 godzina - \$ 3,
● cały dzień \$ 25, ● tydzień - \$ 120
● Komora lakiernicza - \$ 35
Klient przygotowuje samochód - my lakierujemy - \$ 130

- 29 C Błażeja, Idy, Przemysła, Saturnina
- 30 P Andrzeja, Justyny, Ludostawa, Maury
- 1 S Bianki, Edmunda, Elgusza, Natali, Sobiesławy
- 2 N Balbiny, Bibiany, Pimena, Sulistawa, Wiwiany
- 3 P Franciszka, Lucjusza, Kswarego
- 4 W Adeliny, Barbary, Jana, Krystiana, Piotra
- 5 S Lubomilej, Kryspiny, Reginalda, Saby, Wilmy

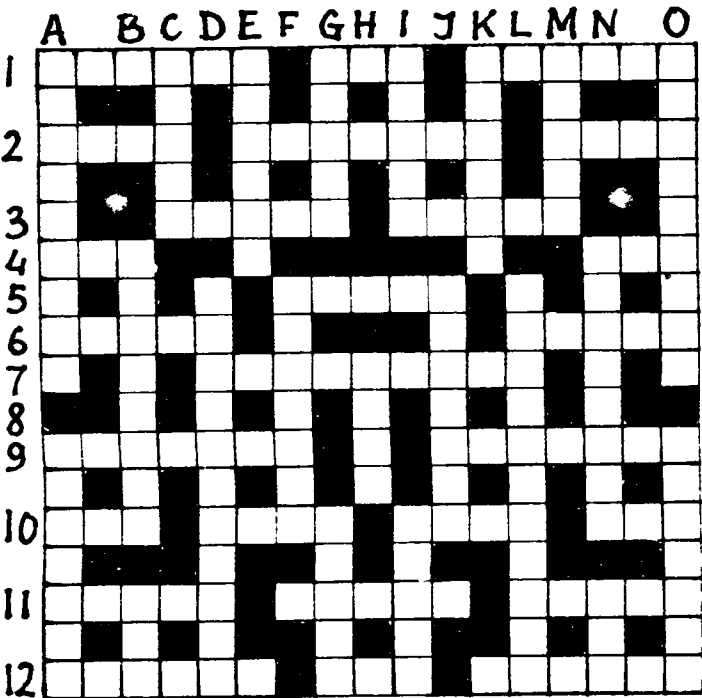
ZWIĄZEK NARODOWY POLSKI W KANADZIE
GMINA 2-ga
ZAPRASZA
TRADYCYJNĄ ZABAWĘ TANECZNĄ
"ANDRZEJKI"
w sobotę 1 GRUDNIA 1984 r
GODZ 7 30 WIECZOREM
W SALI PARAFIALNEJ SW KAZIMIERZA
156 Roncesvalles Ave
GRA ZNANY ZESPÓŁ "SAMI SWOI"
LOTERIA, KONKURS TANCA WIELE ATRAKCJI
Wstęp \$ 7 50 od osoby (wliczony poczęstunek)
Dochód z zabawy przeznaczony na pomoc dla rodzin więźniów
zwolnionych z więzien w PRL po 22 lipca 1984 r

Chwalimy się 1000-letnią kulturą polską, a nie dbamy o propagandę dobrego imienia polskiego
"POLONIA SEMPER FIDELIS"
Ks. dr Zdzisław Peszkowski, profesor Zakładów Naukowych w Orchard Lake, napisał w skrocie Historię Polski do dnia dzisiejszego - bogato ilustrowana pt "Polonia semper Fidelis" - w języku angielskim
Jest do nabycia w Organizacjach Polonijnych po cenie \$3 90 za egz
Dla propagandy "Dobrego Imienia Polskiego" kupuj **POLONIA SEMPER FIDELIS** dla dzieci swoich i podaj w prezencie sąsiadom aby zapoznał się z przebogata historią Polski - książka pisana po angielsku, objętości 208 stron druku, w tym 100 stron z ilustracjami - to książka album
Jest pierwszorzędnym środkiem propagandy "Dobrego Imienia Polskiego"
KUP, daj dzieciom, studentom i sąsiadom w prezencie to "Mowa Więźniów"
110-111

Nr 111

Pionowo

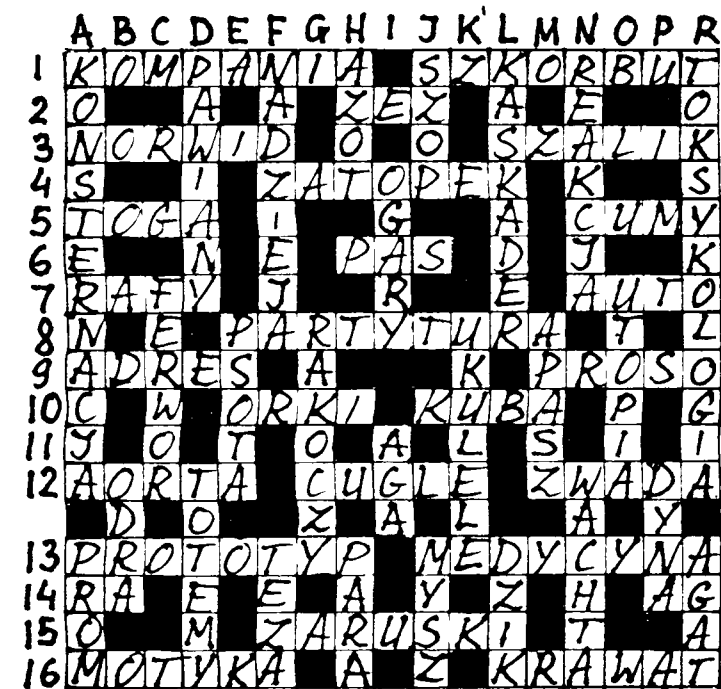
- 1-A udawanie objawów choroby
- 1-C minister lub wysoki urzędnik w sultanskiej Turcji

- 1-E trawienny enzym trzustkowy
- 1-G seraj
- 1-I pozdrowienie przez oddanie salw z dział
- 1-K zimowe okrycie
- 1-M sławny malarz impresjonista
- 1-O oszklona szafka
- 4-B nawadnianie
- 4-N przrząd optyczny
- 5-D miecz Longinusa Podbięty
- 5-F mała kobieta
- 5-J nazwa parlamentu w Hiszpanii
- 5-L sprzęt liturgiczny
- 8-H tyfus
- 9-A robotnik w folwarku lub gospodarstwie
- 9-O człowiek o wątej budowie ciała
- 10-G korsarz
- 10-I rzeka w Ghane
- 11-B rwa słodkowodna
- 11-N potocznie - odrobina, dawna miara

Poziomo

- 1-A afrykański kot stepowy
- 1-G czeski reformator religijny
- 1-K busola
- 2-A poniżej zera na termometrze
- 2-E porażenie, niemożność wykonywania ruchów
- 2-M archaiczne określenie Murzyna
- 3-C potocznie - rozsądek i suma życiowych doświadczeń, mądrość
- 3-I rzymski historyk
- 4-A zięć Mahometa
- 4-N roślina i włókno naturalne
- 5-F dónski, kubanski lub zaporoski
- 6-A pisarz irlandzki, autor "Ulissesa"
- 6-L konski posiłek
- 7-D przewody gazowe lub kanalizacyjne
- 7-I utwór literacki opiewający osobę zmarłą
- 9-A Włoch - twórca oper i operetek
- 9-J kobieta wrażliwa na piękno i dbała o wygląd otoczenia
- 10-A ból nerwu kulszowego
- 10-D mocny napój alkoholowy z soku palmy lub melasy
- 10-I doświadczony weteran, stary wyjadacz
- 10-N niski głos zenski
- 11-A widowisko, którego głównym środkiem wyrazu jest taniec
- 11-F mieniące się kamienie szlachetne
- 11-L część np wyrazu
- 12-A grube gałęzie
- 12-G kwas rybonukleinowy
- 12-K tam, gdzie przeciera się kłody na tarcie

Praca

DIEMASTER TOOL Inc
MISSISSAUGA 160 Watline Ave
(okolicie Hwy 401 Hwy 10)
ZATRUDNIMY operatorów pras (punch press operators) Na początek \$5 na godz Wszystkie świadczenia łącznie z Dental Plan Praca na 2 zmiany
TEL 621 7378 od 10 3 po poł lub 273 7111 od 4 23 po poł
POTRZEBNI doświadczeni pracownicy do robot betonarskich (krawężniki i chodniki) Toronto
TEL 252 8457 po 7 wieczor

HANDYMAN jest gotowy wykonać wszelkie prace w swoim domu lub jego otoczeniu Proszę dzwonić
449 2741 wieczorem

Dr Inz chemii ze specjalnością technologia organiczna poszukuje pracy w przemyśle chemicznym lub farmaceutycznym TEL 923 3529

POSZUKUJE się osoby do opieki nad 16 miesięcznym dzieckiem i prowadzenia domu Warunki do uzgodnienia TEL 487 9977

POWAZNEJ pani na stałe do 6 miesięcy dziecka i prowadzenia domu poszukuje
TEL 665 2799

MIEDY mężczyzna poszukuje pracy na weekendy MISSISSAUGA
TEL 848 6331

PODEJME pracę w budownictwie lub każdą inną
TEL 536 5747 po 19 00 Marian

POTRZEBNI zručni pracownicy **HANDYMEN** w dziedzinie napraw i remontów mieszkań oraz kobiety do sprzątnia
Angielski chociaż trochę, potrzebny
TEL 823 8985

NOWO PRZYBYŁA podejmie pracę sprzątnie pilnowanie dzieci w Etobicoke albo w okolicy Roncesvalles
TEL Toronto 255 2013

POSZUKUJE pracy jako Cleaning Lady
TEL 848 0051 MISSISSAUGA

CUKIERNIK potrzebny natychmiast
TEL 767 58171
PRZESZŁO \$ 20 NA GODZINĘ zarabia wykwalifikowany spawacz **SWIADECTWO SPAWACZA** W 5 TYGODNI
można uzyskać w **INSTITUTE OF TECHNICAL TRADES**
który szkoli specjalistów już 25 lat z góry
• nowoczesne urządzenia • rysunek techniczny • kursy dzienne wieczorowe sobotnie i na zmiany • dokogne opłaty tygodniowe
734 Kipling Ave., Toronto
TEL 255 2369
po godzinach TEL 536-008 921-3886
Informacji udzielają **MARK NIEWIADOMSKI** lub **ANDRZEJ MAJ**

UCZCIWA kulturalna obywatelka kanadyjska bardzo samotna pragnie poznać również uczciwego kulturalnego Pana w wieku 65-75 nie posiadającego żadnego majątku gdyż sama go nie posiada
KAWALER (30) któremu inteligentna kultura i rywalskość nie są obce o miłej powierzchowności i przyjemnej aparatury pragnie poznać Panią o zbliżonych walorach Zdjęcie mile widziane Oferty E T A 12

UWAGA
NIEBIESKIE OCZY!
Pani której ogłoszenie zaczyna się od słów Panna lat 29/164 szatynka oczy niebieskie proszona jest o jak najszybsze skontaktowanie się z Redakcją
TEL 531 5523 lub listownie

KAWALER lat 32 od 3 lat w Toronto ustalony interesujący się poezją muzyką klasyczną filmem z bardzo dobrą aparaturą pozna Panią do lat 30 w celu nawiązania kontaktów towarzyskich najchętniej z nowo przybyłą emigracją z kulturalnym obyczajem i minimum średnim wykształceniem Poważne foto oferty kierować na adres E T Dla A 334

KAWALER lat 28 na stałe w Kanadzie bardzo samotny pogodny usposobienia pozna panią do lat 30 o podobnym zainteresowaniu w celu matrymonialnym

KAWALER lat 28 blondyn wysokiego wzrostu dobrze zbudowany bez nałogów chciałby poznać panią w celu matrymonialnym
Zgłoszenia listownie na adres E T 108111

PIĘKNE kulturalne pannie w Polsce pragną korespondować z paniami z USA Kanady
Załączcie \$15 00 na członkostwo i informację EWAPOL BOX 306 Port Coquitlam B C V3C 4K6 Canada
PANNA, lat 29/164 Szatynka, oczy niebieskie z dobrą aparaturą Poważnie nie myśląc o życiu Wykształcenie średnie Od kilku miesięcy zamieszkała w Kanadzie Pozna kawalera do lat 30 z kulturalnym obyczajem dobrej powierzchowności Minimum średnie wykształcenie Zdjęcie mile widziane Poważne oferty proszę kierować na adres redakcji E T

BRYDŻ ♠

REDAGUJE
34-W KIBIC

O kontrze, zdawałoby się, niewiele można powiedzieć Ale tak było tylko do niedawna, gdy rozróżniano tylko dwa rodzaje kontr karna i wywoławcza Dzisiaj, w epoce niesłychanego rozwoju środków przekazu wiadomości, brydż nie pozostał w tyle Ponieważ słownictwo brydżowe jest ograniczone do kilku, zaledwie, słów - nadano wielu odzywkom kilka znaczeń Konsekwencją tego są narodziny różnych systemów licytacyjnych, które dokładnie określają znaczenie każdej deklaracji Niektóre z tych systemów są nader prymitywne Np stosowana dość powszechnie wśród naszej braci brydżowej tzw "treflówka", to też 'system licytacyjny Jest oczywiście koniecznym aby przeciwnicy wiedzieli co oznacza dana odzywka nie wolno w brydżu używać umownych informacji, nieznanych przeciwnikom Jeśli w czasie licytacji w pewnej chwili przeciwnik zaliczytuje 4 trefl, to mam prawo zapytać jego partnera jak on rozumie tę odzywkę czy jako pytanie o Asy czy jako nowy kolor

Wróćmy do tematu kontrzy To słowo ma dzisiaj co najmniej 10 różnych znaczeń Istnieje kontra karna, wywoławcza, spóźniona wywoławcza, negatywna, odwracalna, Lightnera, Fishera, wskazująca wyjście a nawet, w pewnych okolicznościach, wskazująca na ilość posiadanych Asów! Możliwe, że nawet nie wymienię wszystkich rodzajów nieważne, bo nie będę ich omawiał Chcę dzisiaj omówić problem kiedy dać kontrę wywoławczą a kiedy przelicytować kolorem

Wpiew kilka generalnych zasad 1 Gdy nasza karta zawiera głównie jeden kolor licytujemy ten kolor Robimy tak czasem z dość słabą kartą a czasem gdy jesteśmy dość mocni Jak to wyjaśnić partnerowi? Jeśli jesteśmy słabi przestajemy licytować i pozostawiamy inicjatywę partnerowi Jak by nie było, wskazaliśmy mu wyjście Jeśli jesteśmy raczej silni dajemy w następnej kolejce "opóźnioną" kontrę wywoławczą, co oznacza, że posiadamy nie tylko własny kolor ale także jakie-takie podtrzymanie w nielicytowanych kolorach

2 Natomiast kontra wywoławcza wskazuje z reguły na rękę o sile otwarcia, np 12 plus punktów i dobre podtrzymanie w nielicytowanych kolorach Oto przykłady PZP - przeciwnik z prawej - otworzył 1 karo Co zalicytujesz, mając

♠ AKQ10x	KQ10x	Qxxxx	AKJ10xx	AKxx
♥ AJx	Q98x	Axxx	Axx	KQJx
♦ xx	x	Qx	xx	x
♣ J10x	A10xx	Ax	xx	AKxx
1 pik później ewent kontra	słabutka ale dopuszczalna "wywoławcza"	PAS	1 pik później 2 pik	kontra później dograna

TAKIEJ KONTRY NIE WOLNO ZNOSIĆ!

INFORMATOR TURYSTYCZNY

CZARTERY WARSZAWA \$ 559

CHRISTMAS JAMAJKA \$ 399

1 TYDZIEŃ TYLKO PRZELOT (FLIGHT ONLY)

ŻYCZYMY PAŃSTWU PRZYJEMNEJ PODRÓŻY

COLODY TRAVEL

598 - 3337

SPORT

SPORT

SPORT

XIV kolejka hokejowych rozgrywek

Pierwsza porażka Polonii Bytom

Po trzynastu zwycięskich meczach hokeiści Polonii Bytom ponieśli pierwszą porażkę, przegrywając w Nowym Targu z Podhalem 1:2. Spotkanie było bardzo zacięte i wyrównane. "Szarotki" miały jednak trochę więcej szczęścia w sytuacjach podbramkowych. Trzynastcie minut przed końcem meczu polonisci zdobyli "kontaktową" bramkę, lecz mimo rozpaczliwych ataków nie zdołali doprowadzić chociaż do remisu.

Trzynastcie bramek padło na lodowisku w Łodzi. Hokeiści ŁKS wyspecjalizowali się w rozstrzyganiu meczów w ostatniej tercji. Unia Oświęcim była czwartym zespołem, który stracił w Łodzi punkty w ostatnich dwudziestu minutach. Po dwóch tercjach Unia prowadziła 5:2. W trzeciej, hokeiści z Oświęcimia wyraźnie stracili siły nadwątlone szybkim tempem gry narzuconym przez gospodarzy i stracili 6 bramek.

Często też zapalało się światło nad bramkami w meczu

GKS Katowice z Zagłębiem Sosnowiec. Po pierwszej bezbramkowej tercji, w dwóch pozostałych sosnowiczanie mieli zdecydowaną przewagę.

Przewagę mieli również hokeiści Cracovii w spotkaniu ze Stoczniovcem Gdansk. Byli jednak o wiele mniej skuteczni niż zawodnicy Zagłębia, a ponadto bramkarz Stoczniovcia Jarosław Płotka bronił pewnie i szczęśliwie.

W spotkaniu zespołów zajmujących dwa ostatnie miejsca w tabeli lepszymi okazali się hokeiści Naprzodu Janów. Kilka sekund przed końcem meczu, przy stanie 3:2 dla Naprzodu, trener GKS Tychy wycofał z gry bramkarza Tysza. Nie stracili jednak krążek i w 60 min Kwasięroch nie miał większych kłopotów z trafieniem do pustej bramki.

Podhale - Polonia
2:1 (1:0, 1:0, 0:1)

Bramki dla Podhala zdobyli Andrzej Ujwary i Ryszard Ruchała, a dla Polonii Marek Stebnicki.

Naprzód - GKS Tychy
4:2 (1:1, 1:1, 2:0)

Bramki zdobyli dla Naprzodu Janów - Adamiec, Bąk, Paćula, Kwasięroch, dla GKS Tychy Woznica - 2.

Cracovia - Stoczniovcie
5:2 (1:0, 2:2, 2:0)

Bramki dla Cracovii zdobyli Stanisław Papuga - 2 oraz Roman Steblacki, Władysław Allich i Bogdan Pawlik, dla Stoczniovcia Marek Teodorczak i Zbigniew Kurczewski.

GKS Katowice - Zagłębie
2:8 (0:0, 0:3, 2:5)

Bramki zdobyli dla GKS Katowice - Kuczynski i Jemiolczyk, dla Zagłębia Sosnowiec - Kłoczek - 3, Jobczyk - 2, Świętek, Morawiecki, Garbacz po 1.

ŁKS - Unia
8:5 (2:4, 0:1, 6:0)

Bramki zdobyli dla ŁKS Andrzej Pokorski - 2, Jacek Masłowski, Andrzej Ludwig, Adam Wasiać, Jan Stopczyk, Zbigniew Witczak i Piotr Zdunek, dla Unii Jacek Kuberski, Włodzimierz Urbanczyk, Andrzej Kotonski, Mirosław Stawowczyk i Janusz Łopata.

TABELA

1 Polonia	26 2	117-26
2 Zagłębie	23 5	91-45
3 Podhale	19 9	73-42
4 Cracovia	13 15	58-71
5 ŁKS	12 16	54-72
6 GKS K.	11 17	61-91
7 Stoczniovcie	9 19	43-63
8 Unia	9 19	46-102
9 GKS Tychy	9 19	41-69
10 Naprzód	9 19	58-76

W Pucharze Europy natomiast Polonia Bytom odniosła zwycięstwo ze Steauea Bukareszt 6:4 (0:0, 3:1, 3:3), ale błędy defensywy Polonii nie pozwoliły na wygranie meczu różnicą bramek, która gwarantowałaby awans do następnej rundy. Znakomicie zagrał Jan Piecko zdobywca trzech bramek.

ZWYCIĘSTWO
POLAKÓW
W SEATTLE

Donosiliśmy w ostatnim numerze ET o sukcesach Polaków w ćwierćfinałach olimpiady brydzowej rozgrywanej w Seattle w USA. Dzisiaj wiemy, że nasi brydzysci po trwającej dwa dni decydującej o zwycięstwie walce wygrali wysoko z Francją 235:156. Z Francją, która była mistrzem olimpijskim z 1980 r. z Valkenburga.

Drużyna polska (najmłodsza w turnieju) występowała w składzie Piotr Gawrys - Henryk Wolny, Tomasz Przybora - Krzysztof Martens (wszyscy Czarni Słupsk) oraz Piotr Tuszyński - Jacek Romanski (Budowlani Poznań).

Drużyna polska w dużej części pokryła sama koszty wyjazdu, mieszkali w związku z tym nie tak jak wszyscy uczestnicy Olimpiady w hotelu Sheraton, gdzie odbywały się rozgrywki, ale w tamtym hoteliku skąd dojeżdżali codziennie na miejsce Olimpiady.

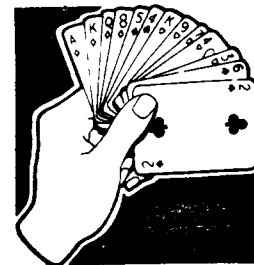
Gdy w 1957 r. reprezentacja naszych brydzystów po raz pierwszy pojechała na mistrzostwa Europy do Wiednia, nikt nie przypuszczał, że będziemy kiedyś w tej dyscyplinie potęgą. Wtedy w Wiedniu zajęliśmy szesnaste (przedostatnie) miejsce. Z sześciu członków tamtejszej reprezentacji, pięciu (Łowinski, Czekanski, Rozecki, Niedzwiecki i Wieczorkiewicz) już nie żyje. Zaczęli niefortunnie, lecz czas pokazał, że były to niemłe dobre początki.

W 1963 r. zdobyliśmy brązowy medal w mistrzostwach Europy w Baden-Baden. Lata siedemdziesiąte to już cała talia sukcesów. Najważniejszy to mistrzostwo świata teamów

zdołane w 1978 r. w Nowym Orleanie. W 1981 r. na mistrzostwach Europy w Birmingham nasi gracze już na kilka rund przed zakończeniem turnieju zapewnili sobie pierwsze miejsce.

Po pierwszym dniu Polacy prowadzili z Francją 159:89 i trzeba tu zaznaczyć, iż rozpoczęli w jeszcze lepszym stylu. Po pierwszej, 32-rozdaniowej turze nasi brydzysci deklasowali rywali prowadząc 111:25.

Jak podkreślają agencje, Polacy grali bardzo ofensywnie i odważnie. Francuzi obudzili się w drugiej sobotniej turze i udało im się zmniejszyć porażkę do 70 punktów. Wyobrazam sobie noc polskiego zespołu. Do złota niby blisko, a można było je przecież równie dobrze stracić w ostatnich rozdaniach. Nasi reprezentanci nadal jednak nadawali tempo i w rezultacie wygrali także drugi dzień finałowego meczu (aczkolwiek nie tak wysoko, jak pierwszy) 76:67, co przyniosło złoty medal, pierwszy w historii brydzowych olimpiad dla Polski. Wynik 235:156 nie wymaga chyba komentarzy.

OKRUCHY
SPORTOWE

32-letni Portugalczyk Cidalio Caetano zwyciężył w sobotnim biegu maratonskim w Lizbonie, osiągając na trasie 42 km 195 m rewelacyjny rezultat 2:08:05. Jest to najlepszy wynik na świecie, lepszy od dotychczasowego, który należał do Brytyjczyka Steve Jonesa.

Cidalio Caetano kończył bieg niezagrożony, a na drugim miejscu finiszował Polak Zbigniew Pierzynka, w czasie gorszym od zwycięzcy o 1:42 min.

Radosc trwała krótko, bo w parę dni później okazało się, że rewelacyjne wyniki zawodnicy zawdzięczają nie własnej wymienionej formie, lecz złe wyznaczonej trasie - była krotsza niż przewidywał regulamin. Rekordy unieważniono.

Biegacz z klubu Gornik Brzeszcze, Jerzy Finster zwyciężył w międzynarodowym biegu maratonskim w Pradze. Okazał się on na trasie 42 km 195 m najszybszy z 610 zawodników, osiągając czas 2:21:04.

Prowadzone są rozmowy z zachodniemieckim klubem Kaiserslautern w sprawie transferu do tego zespołu Stefana Majewskiego. Warunki kontraktu będą omawiane.

Jezeli obie strony dojdą do porozumienia, Majewski prawdopodobnie w Legii już nie wystąpi.

Przewodniczący Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej (FIFA), Joao Havelange definitywnie "oczyszczył" piłkarstwo włoskie z zarzutów, jakie wysunął we wrześniu br. tygodnik "Epoca".

Z całą odpowiedzialnością stwierdzam, że mecz Włochy - Kamerun podczas mistrzostw świata "Espana-82", rozgrywany był po sportowemu, a wynik - dający Włochom awans do dalszej fazy - stanowił efekt wydarzeń na boisku, a nie machinacji poza nim" - powiedział Havelange na konferencji prasowej w Rzymie.

Zwycięzca samochodowego "Rajdu Wybrzeża Kosci Słoniowej" Szwed Stig Blomqvist zapewnił sobie tytuł mistrza świata kierowców rajdowych na rok 1984. Na jedną imprezę przed zakończeniem cyklu rajdów zaliczanych do m. sw. (24-29 listopada - Rajd W Brytanii) zgromadził on 125 pkt i aż o 24 pkt wyprzedza Finna Hannu Mikkolę oraz o 35 pkt Markku Alena (także Finlandia).

Po pięciu dniach zmagania na trasie liczącej 4100 km 38-letni Szwed, jadąc z pilotem Bjoernem Caderbergiem na Audi Quattro uzyskał 18 min przewagi nad innym kierowcą fabrycznym Audi Quattro Hannu Mikkolę oraz 1 godz. nad Kenijczykiem Shekharem Mehta (Nissan 240 rs).

Guy Lafleur - znany hokeista światowy przeszedł na emeryturę

DEALER Uwaga!

TORONTO - WARSZAWA - TORONTO

CENA \$ 559

Po szczegółowe informacje prosimy zgłaszać się do

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd.

185 Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L5
(naprzeciw Credit Union)

Tel. (416) 536-3554, 536-6991

KOMIS

139 Roncesvalles Ave TEL 534-9362

Zapraszamy do drugiego, nowego sklepu
W dużym wyborze • wyroby artystyczne • kostiumy
ludowe • bogata galeria kryształów • bursztyny,
biżuteria artystyczna, srebro • polski fajans
i porcelana
WSPANIAŁE ELEGANCKIE PREZENTY
ZAPRASZAMY

POLISH CONSULTING BUREAU 618 Queen St West TORONTO ONT M6J 1E4 TEL (416)864-1182, godz 4-7 po poł Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz załatwianie ich na terenie Polski, m.in. małżeńskich (małżeństwa przez pełnomocnika) rozwodowych w Polsce majątkowych kupna i sprzedaży nieruchomości i mieszkan spadkowych PONADTO pełnomocnictwa do Polski sprawy paszportowe odwołania od odmowy paszportów sprowadzanie krewnych pisma do polskich urzędów i sądów Długoletnia praktyka adwokacka w Polsce J DZIWIŃSKA, LL M	RÓŻNE ADAM'S SHOE REPAIR AND DRY CLEANER REPERACJA WSZELKIEGO RODZAJU I TYPU OBUWIA ORAZ SYSTEMU MONTAŻU Wymiana obcasów i całych spodów obuwia Wymiana usztywniaczy stalowych i prawidłowe dopasowanie wysokości obcasu do skłonu obuwia Zmiana koloru obuwia Renowacja ze skór zamszowych wełnowych • Pranie odzieży (dry cleaning) • Renowacja czyszczenie i reperacja odzieży skórzanej SPECJALIZUJEMY SIĘ w reperacjach butów kowbojskich ortopedycznych i damskich torebek 3096 DUNDAS STR W (przez Quebec na zachód po prawej stronie) OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU 9-6 SOBOTA 9-5 TEL 767-5966 94-105	SAMOCCHODY WEST YORK CHEV OLDS Przedstawiciel Ted MOSZYŃSKI poleca duży wybór nowych i używanych samochodów Dogodne warunki finansowe 1785 St Clair Ave W przy Keele Str TEL 656-1200 PREMIER AUTO SALES Wyjątkowa okazja 2376 Dundas St W Toronto Tel (416) 537-2437 STAN MAZUR	PIEKARNIE THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIĘSCIE SWIEZY CHLEB Dostarczamy do sklepów i domów 739 Queen St W - Toronto, Ont TEL 368-4235 ONTARIO BREAD Co Ltd 178 Ossington Ave Toronto, Ont TEL 532-4929 Pyszny świeży chleb do nabycia we wszystkich sklepach
ADWOKAT, NOTARIUSZ RICHARDE KULIS B A B E d M A L L B uprzejmie zawiadamia że biuro czynne jest codziennie od 9 rano i wieczorami po porozumieniu telefonicznym 2991A Bloor Street West Toronto (przy Royal York Road obok Credit Union) TEL 231 0327	Ballroom Dancing TANIEC TOWARZYSKI Nowości międzynarodowy socjalny polski grupowo indywidualnie organizacje prywatne prelekcje na balet zabawy imprezy uroczystości młodzież dorośli amatorzy zawodowcy NAUKA POKAZY TRENING TEL 416-782-9776 wałce tango foxtrot — rumba samba cha cha jive	SOLID AUTOREPAIR WŁADYSŁAW DAKOWICZ wszelkiego rodzaju naprawy samochodowe dozwolona gwarancja na zainstalowane hamulce oraz tłumiki 201 Schell Ave Toronto (kolo Caledonia i Shell 2 blok na północ od Eglington) Tel 787 2702 LEKARZE	DLA DOMU APPLIANCE CLINC Co Oferuje naprawę lodówek pieców elektrycznych pralek automatycznych suszarek maszyn do mycia naczyń NISKIE CENY Gwarancja na 1 rok 15% zniżka dla rencistów Szybka obsługa TEL 261 7610 całą dobę DELIKATESY ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD 783 Queen St W TEL 364-7720 157 Roncesvalles Av - TEL 535-4648 świeże mięso wędliny wędzone domowe delikatesy
DIVORCE AID K. BELDOWSKI Rozwód \$155 226 Queen St W suite 200 Toronto, Ont M5V JZ6 tel (416) 598-1127	ZNANY SPÓŁCZNOŚCI POLSKIEJ W TORONTO P LECH BUKOWSKI CIESZĄCY SIĘ POWSZECHNĄ SYMPATIĄ GRYWA OBECNIE W LOKALU TAFERNA BEVES 392 Eglington W (przy Avenue Rd) CZWARTKI I NIEDZIELE OD 7-10 WIECZOR	DR WALDEMAR KOZERAŃSKI ma przyjemność ogłosić otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suit 102 TEL 532-6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425-4114 (przy Ontario St i Centre) Poprzednio pracował w Sick Children Hospital	J P CONSTRUCTION COMPANY GENERAL CONTRACTOR WYKONUJEMY ROBOTY BEZPIECZNE KŁADZENIE ASFALTU PRACE MURARSKIE I WYKOPY Instalujemy aluminiowe okna i stiling Wycena bezpłatna Plany i zezwolenia wykonuje architekt TEL 252 8492 COPEERNICUS MEAT PROD 79 Roncesvalles Ave TEL 536-4054 Postadamy świeże mięso wykrojone na życzenie Szynki boczek baktrony kiełbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów ogorki kiszone kapuś z buczki śledzi pierogi IS PAKUŃSKI
TP & ASSOCIATES Ltd Niezależni specjaliści w zakresie ubezpieczeń (Life Insurance) RRS P i RHOSP oraz funduszy inwestycyjnych Prosimy telefonować lub pisać wysłamy bezpłatnie FINANCIAL PLANNING REVIEW ANDREW SIFDZ 194 Wilson Ave Suite G-8 TORONTO, ONT M5M 3A7 TEL 482-0175, dom 625-1529	BISTRO EUROPE Europejska atmosfera • Znakomite miejsce na spotkanie • Cos na ząb 2390 Bloor West Toronto Ontario M6S 1P5 Tel (416) 767-0848	SOLARSKI PHARMACY Ltd (Największy kosciół w Kazimierza) 149 RONCESVALLES Ave TEL 536-5452 Własciciel J SOLARSKI'S SALAPATEK Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski • Agencja Pekao • Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopisma • Ziola Zakonnika • Urząd Pocztowy • Sprzedaż biletów	THOMAS ALUMINUM PRODUCTS TEL Toronto 239-6476 po 6 wieczorem TANIO I Z GWARANCJĄ wykonujemy - aluminiowe obicia domów (siding) Thermal Windows rwny krycie dachów (Shingle i płaskie dachy) oraz roboty elektryczne Metro Licencja B 1390 KARI S BUTCHER & GROCERY Własciciel Karol Jarzabek Postadamy na składzie zawsze świeże mięsa wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze 105 Roncesvalle Ave Toronto TEL 531 1622
HUMBERVIEW INSURANCE STEFAN BORYS AUTA — DOMY — SKLEPY 337 Roncesvalles Ave Toronto, Ont TEL 531-4647 Dom i wyposażenie domu do \$120 000 - TYLKO \$182 rocznie Ubezpieczenia chorobowe dla gości na wizycie	WILLOWS MOTEL 1041 Lakeshore Rd E (między Dixie i Cawthra) ZAPRASZA Konkurencyjne ceny Po renowacji 15 minut z Downtown TEL 278-3569 108 121	DENTYSTYCZNE PROFIZY G RYLIŃSKI D I z 25 letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave Toronto (obok km i Revue) TEL 531-8545	Polanta interiors POLSKA FIRMA specjalizująca się w architekturze wnętrz udzieli Ci porady jak urządzać gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom Sprzedajemy nowoczesne zasłony okienne tzw VERTIC AL HORIZONTAL BLINDS po bardzo dogodnych cenach Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję 2368 Bloor Str W Toronto Ont M6S 1P5 TEL 762 9638 WĘDZONE NA MIEJSCU SŁYNNY NA CAŁE TORONTO I ONTARIO POLSKIE KIEŁBASY Szynki kabanosy wędliny mięsa rożn delikatesy Superior Sausage Co 1004 DUNDAS ST W TEL 531 8422 Konkurencyjne ceny!
HOMETARIO REAL ESTATE LTD & insurance brokers ltd • KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU • UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY ODOGNIĄ KRADZIEŻY I INNE 171 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-3506	ANNA'S TAILORING KOŻUCHY I ODZIEŻ SKÓRZANA Damskie kostiumy suknie płaszcze zimowe wykonujemy na miarę według projektów własnych lub zleconych REPERACJE (wymiana podszewek) POSIADAMY FUTRA Ceny bardzo atrakcyjne 87 Roncesvalles Ave TORONTO tel 532 4060	DENTURE THERAPY CLINIC Jan M Wisniewski D T Pierwsza Polska Protezownia Dentystyczna 2337 Dundas St W Toronto Ont (Bloor Dundas Square Bldg) TEL (416) 533 8811 M6P 1W7	PLUMBER' Naprawy przerobki oraz montaż nowych instalacji hydraulicznych wraz z centralnym ogrzewaniem wykonuje rzemieślnik z licencją i długoletnią praktyką TEL Toronto 533-5543 (po 6 wiecz) 89 100 Bayer's Delicatessen 2988 Dundas St West (Skrajny koniec Dunda i Park) Domowe wyroby smaczne dania pierogi goląbki flaczki naleśniki salaty i inne europejskie na miejscu i na wynos Specjalizujemy się w przygotowywaniu wszelkich uroczystości Otwarte 6 dni w tygodniu od poniedziałku do soboty od godz 9 do 6 TEL 767 2018
POLSKA KSIĘGARNIA WYSYLKOWA posiada słowniki francuskie angielskie techniczne i inne książki do nauki języków kulinarne młodzieżowe bajki religijne karty świąteczne MONTREAL P Q Postal Box - 647 N D G H4A 3R1 Canada TEL (514) 489-0396	KOMIS 305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872 Polecamy odwiedzić nasz KOMIS wielobranżowy Przyjmujemy rzeczy do sprzedaży i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego WSTĄP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ	Dr T, BLOK GŁOWCZYŃSKA, MAŁO D OPTOMETRYSTA OKULISTA Badanie i ćwiczenia oczu okulary contact lenses 2391 - A Bloor St W (Bank Square) TEL 766-5580 Codziennie z wyjątkiem wtorków	BIKOL CONSTRUCTION Instalacja i wymiana okien (Thermal) drzwi aluminiowe siding rwny dachy budowa garaży Praca wykonana przez ekspertów i z gwarancją Wycena bezpłatna Proszę kontaktować się z Zuzanną TEL 251-4466 Metro Licencja B 3229 78 89 M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto, Wyrabiamy kwasną śmietanę Yogourt, huslanke, sery białe i topione Ządajcie naszych wyrobów w swoich sklepach Godziny otwarcia 7 00 do 4 00 212 Mavety St TEL 766-6711
INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny • Sprzedaż • Reperacje • "Trade-ins" • Wypożyczalnia Bezplatne wyceny 3351 BLOOR St W Toronto TEL 239-1882	ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 TEL 769-4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje	Nowy Gabinet Lekarski otworzyła młoda, polonijna lekarka, Dr MARY DONNA PIETRASZEK w budynku Jane-Bloor Centre, 2 Jane St suite 203 Tel 763-5956 Poprzednio pracowała w St. Joseph's Health Centre	dermatone ZAKŁAD KOSMETYCZNY • Pielęgnacja twarzy rąk i stóp • Usuwanie zbędnego owłosienia • Specjalistyczna aparatura • Jakosciowe kosmetyki • Wizyty prosimy zamawiać telefonicznie 2285 DUNDAS St W Toronto TEL 537-0542 DOSKONAŁE WYROBY MIĘSNE I WĘDLIWIARSKIE Sprzedaz detaliczna i hurtowa dostarczamy do sklepów Ceny konkurencyjne PACIFIC WHOLESALE MEATS LTD JUREK ZOCHNAK STEVE PAKIOS 2986 DUNDAS St W Toronto TEL 767-0000 Sprzedaz detaliczna tylko w czwartki piątki i soboty